

VADEDİLEN MESİH VE MEHDİ'NİN^{AS} OLAĞANÜSTÜ İSLAM HİZMETLERİ

HZ. MİRZA BEŞİRÜDDİN MAHMUD AHMAD

Vadedilen Mesih ve Mehdi'nin^{as} II. Halifesi

Türkçe'ye Çeviren:
Raşit Paktürk

VERLAG DER ISLAM

Vadedilen Mesih ve Mehdi'nin^{as} olağanüstü İslam hizmetleri

Achievements of the Promised Messiah, on whom be peace

HZ. MİRZA BEŞİRÜDDİN MAHMUD AHMAD

Vadedilen Mesih ve Mehdi'nin^{as} II. Halifesi

V E R L A G
© DER ISLAM

Genfer Straße 11

D – 60437 Frankfurt am Main

ISBN: 978 3 96845 024 7

All Rights Reserved

VERLAG DER ISLAM

İçindekiler

Önsöz.....	V
Yazar hakkında	VII
Konuya giriş	1
Allah hakkındaki yanlış inanışları düzeltmesi	8
Faal bir cemaati meydana getirmesi.....	13
Allah'ın sıfatları ile ilgili yanlış inanışları düzeltmesi.....	15
Vahiy ve İlham konusundaki hataları düzeltmesi	25
Kur'an-ı Kerim ile ilgili yanlış inanışların düzeltilmesi.....	34
Vadedilen Mesih'in ^{as} açıkladığı tefsir prensipleri	45
Meleklerle ilgili yanlış inançların düzeltilmesi.....	50
Peygamberlerle ilgili yanlış inanışların düzeltilmesi	52
Mucizeler hakkındaki yanlış inanışları düzeltmesi	61
Şeriatin yüceliğinin kökleştirilmesi.....	63
İbadetlerle ilgili hataların düzeltilmesi	66
Fıkıh konusundaki hataların düzeltilmesi	68
Kadın hakları ile ilgili hataların düzeltilmesi.....	70
Ameller konusundaki hataların düzeltilmesi.....	72
İslam'ın yayılışı ve Müslümanların ilerleme imkanlarının sağlanması.....	80
Barışın Tesis Edilmesi	86
Ahret ile ilgili yanlış inançların düzeltilmesi	89

İçerikle ilgili önemli bir açıklama

Tevbe Suresi dışında her surenin başında bulunan “Bismillahirrahmanirrahim” tam bir ayettir.

Müslüman Ahmediye Cemaati'nin yayınladığı Kur'an-ı Kerim meallerinde ve ayetlerin alıntı yapıldığı kitaplarda “Besmele” birinci ayet sayılmış ve referanslar buna göre verilmiştir.

Kitabın gerekli görülen yerlerinde, okuyucuların konuyu daha iyi anlamaları için mütercim tarafından dipnotlar eklenmiştir.

Önsöz

Vadedilen Mehdi ve Mesih'in^{as} 2. Halifesi Hz. Mirza Beşiruddin Mahmud Ahmed^{ra} der ki;

“Mirza Bey'in gelmesine ne gerek vardı?” diyen insanlara sık sık rastlarım. Biz, bu konuyu ayrıntılı olarak ele aldığımızda Vadedilen Mesih'in^{as} gelmesini gerektiren ne kadar sebep varsa, hepsini görürüz. Sıkça dile getirilen bu sorunun cevabı çok önemlidir. Eğer ayrıntılarıyla cevaplanırsa, hakkı seven hiç kimse onu reddedemez. Bu soru öylesine mühimdir ki aklı başındaki hiç kimse bu konuyu anlamadan Müslüman Ahmediye Cemaatine meyletmez. Vadedilen Mesih'in^{as} yaptıklarının önemi, bir insanın kalbinde iz bırakmadıkça neden ona yönelsin ki.”

İşte bu konuda kendileri 27 Aralık1927'de, calsa salanada (yıllık toplantı) bir konuşma yaparak Vadedilen Mesih ve Mehdi'nin^{as} bazı olağanüstü İslam hizmetlerini anlattı. Hayatı boyunca onun attığı her adım ve aldığı her soluk İslamiyet'in üstünlüğü ve galebesi içindi. Bundan dolayı Vadedilen Mesih'in İslam hizmetleri sayısız olmasına rağmen vakit darlığından dolayı bu konuşmada sadece on beş hizmeti anlatılmaktadır.

Bu konuşmayı Türkçe'ye aktararak bir kitap şeklinde Türk okuyucuların istifadesine sunuyoruz.

Raşit Paktürk
Almanya 2020

HZ. MİRZA BEŞİRUDDİN MAHMUD AHMED^{RA}

1914 - 1965

Yazar hakkında

Hazret Mirza Beşirüddin Mahmud Ahmad^{ra} (12 Ocak 1889 - 8 Kasım 1965) Ahmediye cemaatinin ikinci halifesi ve Hazret Mirza Gulam Ahmed'in^{as} oğluydu. 14 Mart 1914'de birinci halife Hazreti Hekim Mevlevi Nuruddin'in^{ra} vefatından sonra Halife seçilmiştir.

1914-1965 senelerini kapsayan hilafet döneminde Ahmediye cemaatinin yan kolları dahil olmak üzere, neredeyse tüm organizasyon yapısını oluşturdu. Cemaat içinde, çıkan soru ve sorunlara, İslamiyetin önerdiği gibi çözüm getirmek için 1922 senesinde bir Meclis-i Şura kurdu. Bunun dışında mali fedakarlıkla ilgili nizamı sağlamaştırıldı.

Tehrik-e Cedit adlı hareketi oluşturarak Hindistan dışına da misyonerler göndererek geniş bir tebliğ ağı oluşturdu ve bu organizasyonun sayesinde cemaat, dünyada birçok ülkeye yayıldı.

Eserlerine gelince en meşhur eseri Tefsir-i Kebir adlı 10 ciltlik Kuran tefsiridir. Bu tefsir süregelen tefsirlerden çok farklı olup okuyan herkesi cezbetmektedir. Önemli konuşmalarını içeren Envarü'l Ulum adlı 26 ciltlik derleme de yüzlerce manevi konuyu ele alan bir hazinedir. “Kurani Kerim’in tefsirine giriş,” “Davetül Emir”, “Ahmediyet yani hakiki İslam,” “İslamiyet’in iktisadi nizamı” ve “Muhammed’in^{sav} hayatı” onun meşhur eserlerinden bazılarıdır.

Hazret Mirza Beşirüddin Mahmud Ahmad^{ra} Ahmediye Cemaati içinde aynı zamanda Muslih Mevud (Vadedilen Reformcu) olarak bilinir. Allah^{cc} Hazret Mirza Ghulam Ahmad'e^{as} çok yüce özelliklere sahip bir oğlun müjdesini vermişti. Bu oğlun manevi olarak kendisine benzeyeceği ve büyük reformlar yapacağı da gaybı haberin bir parçasıydı. Ahmediye Cemaatinin inanışına göre Hazret Mirza Beşirüddin Mahmud Ahmad^{ra} o vadedilen oğuldur. Dünyada meydana gelen birçok olağanüstü değişim ile birlikte Allah'ın lütf ve desteğinin de aşikar olarak görüldüğü onun hilafet dönemi 52 yıl sürdü ve 1965 senesinde Pakistan'da Hakkın rahmetine kavuştu.

Hz. Mirza Beşirüddin Mahmud Ahmed^{ra}

Vadedilen Mesih ve Mehdi'nin 2. Halifesi ve Vadedilen Oğul

Calsa Salana Konuşması

Konuya giriş

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿١٩١﴾ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا ۗ سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩٢﴾ رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تَدْخُلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ ۗ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿١٩٣﴾ رَبَّنَا إِنَّا سَبِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلإِيْمَانِ أَنْ اٰمِنُوْا بِرَبِّكُمْ فَاٰمَنَّا ۗ رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ الْاَبْرَارِ ﴿١٩٤﴾ رَبَّنَا وَاتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْوَعْدَ ﴿١٩٥﴾ فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنْكُمْ مِّمَّنْ ذَكَرْتُ أَوْ اُنْتِى ۗ بَعْضُكُمْ مِّنْ بَعْضٍ ۗ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَآخَرُوا مِن دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي ۗ وَقَتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۗ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عِنْدَآ حُسْنِ الثَّوَابِ ﴿١٩٦﴾¹

Demin okuduğum (Âl-i İmran suresinin 191 ila 196.) ayetleri, bugünkü konuşmamın konusunu içermektedir. Bu konu, Müslüman Ahmediye Cemaati için ölüm kalım meselesidir. Ahmediler bu konuyu benim istediğim şekilde zihinlerine kazırlarsa, Allah'ın izniyle tebliğde büyük kolaylık sağlanabilir.

Ben her açıdan inceledim ve şöyle bir neticeye vardım. Doğruluk dünyaya topluca sunulduğunda yarattığı etki, parça parça sunulduğunda elde edilemiyor. Mesela güzel bir insanın burnunu kesip, bu burun ne güzeldir,” denildiğinde hiç kimse onun güzel olduğunu kabul etmez. Aynen bunun gibi, güzel bir insanın kulağını kesip, “bu ne güzel kulaktır,” denildiğinde hiç kimse buna inanmaz. Bunun tersine vücudun bütün uzuvları bir bütün halindeyken güzelliği kalbi etkiler. Aynen bunun gibi Vadedilen Mesih'in^{as} iddiası da bir bütünlük içinde incelenmeli ve Vadedilen Mesih'in^{as} Allah tarafından hak ile gönderilip gönderilmediği neticesine böylece varılmalı.

¹ Al-i İmran, 191-196

Bugün Ahmedi olmayan bir arkadaş bana, “Biz Kadiyan’a, Mirza beyin doğruluğunun delillerini öğrenmek için geliyoruz, ama calsada bu konuyla ilgili konuşmalar az oluyor,” diye yazdı. Onun dediği doğrudur, ancak o ve diğer kimselerin unutmaması lazım ki, calsa hem tebliğ hem de cemaatin eğitimi için organize edilmektedir. Bundan dolayı her iki konunun da ele alınması gereklidir. Allah’ın takdiri ile, bu sefer benim konuşmamın konusu da Vadedilen Mesih’in^{as} yaptığı olağanüstü İslam hizmetleridir.

Üzülerek söylemeliyim ki Cemaatimiz bugüne kadar, bu konuda gevşek davranmış ve Vadedilen Mesih’in^{as} yaptıklarını ayrıntılarıyla incelememiştir. “Mirza Bey’in gelmesine ne gerek vardı?” diyen insanlara sık sık rastlarım. Biz, bu konuyu ayrıntılı olarak ele aldığımızda Vadedilen Mesih’in^{as} gelmesini gerektiren ne kadar sebep varsa, hepsini görürüz. Sıkça dile getirilen bu sorunun cevabı çok önemlidir. Eğer ayrıntılarıyla cevaplanırsa, hakkı seven hiç kimse onu reddedemez. Bu soru öylesine mühimdir ki aklı başındaki hiç kimse bu konuyu anlamadan Müslüman Ahmediye Cemaatine meyletmez. Vadedilen Mesih’in^{as} yaptıklarının önemi, bir insanın kalbinde iz bırakmadıkça neden ona yönelsin ki.

Şüphesiz Allah tarafından gelen taze gerçekler ve mucizeler kendi zatında doğruluğun delili olurlar. Ancak bunların faydası da dünyaya anlatılmadıkça kalpleri etkilemez. Bundan dolayı bu sorunun cevaplanması çok önemlidir.

Mirza Bey ne yaptı, diye sorulduğunda, bazen soru soran kişinin bundan kastettiği, elle tutulur maddi bir şeydir. Onun görmek istediği şey, maddi dünyada olur ama manevi alemde olmaz. Bazı insanlar ise daha zamanı gelmeden neticeyi görmek isterler. Onların hali şu örnekle açıklanabilir: Adamın biri, hiç çocuğu olmadığı için ikinci evlilik yapar. Evlendikten iki gün sonra arkadaşları onun evine gelir ve selam kelamdan sonra, çocuğun oldu mu, diye sorarlar. Bunun üzerine o, henüz çocuk olmadı dediğinde onlar ona, o zaman ikinci evlilik yapmana ne gerek vardı, derler. Evliliğin neticesinde çocuk normal olarak dokuz ayda doğar veya erken doğum olursa en erken yedi ay sonra doğar. İnsan bu kadar süre beklemek zorundadır. Bundan anlaşılın, gereken zamandan önce neticeyi beklemek bir hatadır.

Aslında bu tür sorular soranlar iki hataya düşmektedirler. Birincisi onlar, elle tutulur maddi bir cevap isterler. Mesela, şöyle derler;

Müslüman iktidarlar nerelerde kuruldu, ne kadar kafir kılıçtan geçirildi, ne kadar gayrimüslim saltanat yenilgiye uğratıldı. Kısacası onlar altın, gümüş veya ölülerin yığınlarını görmek istiyorlar. Yaptıkları ikinci hata ise yeri ve zamanı gelmemiş neticeleri görmek istemeleridir. Halbuki bir peygamberle ilgili olduğunda bu öylesine hassas bir sorudur ki, eğer aynı soru daha önceki peygamberlerle ilgili sorulursa, bundan daha nazik bir soru olmadığı görülecektir. Bu soru, bilhassa şeriat getirmeyen peygamberlere yönelik olarak sorulduğunda son derece nazik ve aşırı özen gerektiren bir sorudur. Mesela birisi, Peygamber Efendimizin^{sav} zamanında aynı soruyu sorsaydı, o zaman, “kendisine bu kadar süre indi, diye cevap verilebilirdi. Gerçi, Peygamber Efendimize^{sav} bütün Kuran bir defada inmediği için, o soruyu soranları bu cevap da tatmin etmezdi. Bütün şeriat inmedikçe, “sizde mükemmel şeriat yoktur” diye bugün Sihlere ve Bahailere yapılan itiraz, Müslümanlara da yapılacaktır. Mesela, miras ile ilgili ayetler inmeden önce, birisi verasetle ilgili İslam öğretisi nedir diye sorsaydı, hiçbir cevap verilemezdi. Kısacası şeriat de tekamüle erince takdim edilebilir ve peygamber hayatta iken sadece şu kadarı söylenebilirdi ki, onun getirdikleri diğer kitaplarda bulunmamaktadır. Ancak getirdiği öğreti tekamüle ermediği için tam şeriat sunulamazdı. Bundan anlaşılın, şeriat getiren peygamberlerle ilgili olarak da aynı zorlukla karşı karşıya kalınır. Burada sadece şu kadarı söylenebilir ki, onlara inen emirlerin bir kısmı cevap olarak takdim edilebilir. Ancak şeriat getirmeyen peygamberlerle ilgili, takdim edilebilecek bu kadar bile cevap yoktur.

Vadedilen Mesih^{as} hakkında, o ne yaptı ki ona iman edelim, diyenlere cevabımız şudur: Allah tarafından görevlendirilen bir tek Vadedilen Mesih^{as} değildir; ondan önce gelmiş geçmiş binlerce peygamberden Kur'an-ı Kerim ve diğer kitaplar bahsetmektedir. Aşağı yukarı iki düzine peygamberden Kur'an-ı Kerim bahseder. Kuran'ın bahsettiği peygamberlerden iki yahut üçü hariç kimseye şeriat inmedi. Mirza beyi bir yana bırakın, Hz. İsa^{as}, Allah tarafından geldiğinde muhalifler ona bu soruyu sorsalardı, cevabı ne olurdu? Havarilere Hz. İsa'nın^{as} işleri sorulduğunda onlar en fazla, o ölüleri diriltti, diyebilirlerdi. Ancak, bu bir iş değil, mucizedir. Böyle mucizeleri Vadedilen Mesih^{as} ile ilgili de sunabiliriz. Eğer bir peygamberin yaptıklarından kastedilen, onun bu dünyanın faydası ve ilerlemesi için ne yapıp ne yapmadığı, inançlar ve ameller, siyaset ve medeniyet bakımından dünyaya ne fayda sağladı, ise o zaman Hz. İsa'nın^{as} cevabı ne olurdu? Hz. İsa'dan^{as} sonra havarilerinin cevabı ne olurdu? Onların cevabını bir yana bırakın,

bugün Hz. İsa'nın^{as} gelişi üzerinden bin dokuz yüz sene geçti. Bugün gidip Hıristiyanlara Hz. İsa'nın^{as} yaptığı iş sorulduğunda, onların en büyük cevabı, Mesih'in dünyaya sevgi mesajı verdiği ve "birisi senin sağ yanağına tokat attığında, ötekini de çevir"² dedi, şeklinde olacaktır. Veya onlar, o, ilahi krallığın kurulacağını vadetti, diyebilirler. Veya onlar, İsa, İlahi saltanatın kurulacağını vadedmişti, diyebilirler.

Ancak, Hz. İsa^{as} zamanında ona iman edenlere krallık verilmiş miydi? Onlara verilen sadece söz idi. Eğer sadece sözün verilmesi kalpleri tatmin edebiliyorsa, o zaman biz de bu soruyu yöneltenlere Vadedilen Mesih'e^{as} verilen İlahî vaatleri takdim edebiliriz. Ona verilen sözler, sadece İlahî krallığın kurulacağı ile sınırlı değildir. Ona verilen vaatler daha fazlasını içerir ve bütün dünyaya Ahmediyetin yayılacağını ve sayıca çok az insan hariç diğerlerinin Ahmediyeti kabul edeceğini müjdeler. Kısacası eğer vaatler tatmin edici ise o zaman biz de onları takdim edebiliriz. Zamanı geldiğinde bu vaatlerin gerçekleşeceğine kesin imanımız vardır. Hz. İsa^{as} vefat ettikten sonra havarilere, vadedilen saltanat nerededir, diye sorulsaydı onlar bunu gösteremezlerdi. Peki o zaman Hz. İsa'nın^{as} haşa yalancı olduğu mu kanıtlanmış olacaktı? Havarilerden sonra gelen nesle de aynı soru sorulup da onlar, vadedilen saltanatı gösteremeyince, acaba Hz. İsa^{as} yalancı mı sayılacaktı? Ona iman edenlere üç yüz sene sonra iktidar verildi. Eğer dünyevi başarı için ileri sürülen iddia, delil olabiliyor ise o zaman Ahmediyetin bütün dünyaya yayılacağı ve ona dünyevî şan ve şevketin verileceğini biz de iddia ediyoruz. Eğer bu iddia gerçekleşmediği için, delil sayılamaz diyorlarsa o zaman biz de onlara Hz. İsa^{as} zamanında da saltanat verilme iddiası gerçekleşmediği için acaba o, haşa yalancı mı idi, deriz. Bu iddia havarilerin zamanında da gerçekleşmediği için acaba Hz. İsa^{as} yalancı mı sayılmalı? Ona verilen bu vaat üç yüz sene boyunca gerçekleşmedi, peki bu süre zarfında Hz. İsa^{as} hak peygamber değil miydi? Eğer bunların hepsine rağmen o hak peygamber ise o zaman Vadedilen Mesih'in^{as} hak üzerinde olduğu neden kabul edilmesin? Bizim durumumuzda da henüz sadece havarilerin zamanı geçti.

Sonuç olarak Vadedilen Mesih^{as} ile ilgili bugün sorulan sorunun, muhaliflerin istediği şekildeki cevabı, Hz. İsa'nın^{as} zamanında bulunamadı. Bu cevap havariler zamanında da bulunamadı ve üç yüz sene boyunca bu durum devam etti. Ancak aynı soruyu dünyaya

² Matta, bab 5, ayet 39

bugün yönelttiğinizde sorunuz cevapsız kalmaz. Eğer bugünden bin dokuz yüz sene önce Hz. İsa'nın^{as} “sağ yanağına tokat atana, öbür yanağını da çevir” şeklindeki öğretisi dünyaya sunulsaydı dünya bunu, deli divanenin sözü diye nitelerdi. Ancak bugün dünyanın büyük filozoflarına gidip, onlara Hz. İsa^{as} ne yaptı diye sorduğunuzda, onlar soru soranın akıldan yoksun olduğunu söyleyeceklerdir. Onlar diyeceklerdir ki, İsa Mesih “sağ yanağına tokat atana sol yanağını da çevir” demek suretiyle milyonlarca insanın hayatını değiştirmiştir. Nitekim onun hakkında böyle bir soru sormak ancak akıldan yoksun olanın işidir.

Bu cümlenin Hristiyanlar üzerinde öyle büyük etkisi vardır ki büyük büyük zulümler yapmalarına rağmen içlerinde bir merhamet izi yine de bulunur. Onlar bir taraftan zulüm yaparken, diğer taraftan en azından, biz bunu filanca milletin hayrı ve çıkarı için yapıyoruz diye iddia ederler. Birisinin derisini yüzseller bile, sırtını sıvazlaya sıvazlaya, biz bunu senin iyiliğin için yapıyoruz derler. Bundan anlaşılan, içlerinde merhamet duygusu öylesine yerleşmiştir ki, zulmederken bile onu dile getirirler. Kısacası bugün herkes, Hz. İsa'nın^{as} eliyle ona iman edenlerin büyük bir değişikliğe uğradığına kanidir.

Aynen bunun gibi eğer bu soru Hz. Buda^{as} hakkında sorulsaydı, onun zamanında yaşayanlar, o, “isteklerinizi öldürün” diye öğretti diyeceklerdi. O zaman bunu duyanlar, bu ne biçim iştir, akli başında hiç kimse böyle bir şey öğretemez, diye dalga geçerlerdi. Ancak bu öğreti bir müddet sonra öylesine etkileyici oldu ki Hinduların nefsanî isteklerini öldürdü ve onları helak olmaktan kurtardı. Hz. Buda^{as} dünyaya geldiğinde “vaam marga” grubu çok güçlüydü ve bunların inançlarına göre annesi ve kız kardeşiyle cinsel ilişkide bulunmak büyük sevap idi. Bu grup çağımızda da mevcuttur, onların bazıları bu çirkin işleri yaptıkları halde bunu ayıp saymazlar. Bunların bazıları dünyayla ilişkilerini koparıp pislikleri bile yerler. Bu grubun zirvede olduğu dönemde Hz. Buda, isteklerin yok edilmesini öğretti. Onun zamanında bu öğretiye gereken değer verilmedi, ancak az bir zaman sonra bu öğreti insanları değiştirdi. Hz. Buda zamanında bu görüşteki insanlar Hindistan'da üstün durumda oldukları halde şimdi bu görüşe sahip olan Hindistan'da sadece birkaç yüz bin kişi kalmıştır.

Aynen bu gibi bu soru Hz. Krişna veya Hz. Ram Çandar'ın zamanı ile ilgili sorulsaydı cevapları ne olurdu? Hz. İsmail, Hz. İshak, Hz. Zekeriya'nın devriyle ilgili aynı soru sorulursa Müslümanların cevabı ne olur? Hz. Yusuf hakkında aynı soru sorulduğunda cevapları ne

olacak? Acaba onlar, o, padişahın hazinelerini dürüstlükle korudu mu diyecekler? Fakat bu da bir iş midir? Çünkü bu tür dürüst insanlar, John Wood³ ve Fox Charles James⁴ ismiyle İngilizler arasında da vardır. Aynen bunun gibi, Yeremya Peygamber hakkında bu soru yöneltilirse cevapları ne olacak? Acaba onlar, “Yeremya Peygamber, insanlar neden uyanmıyorlar diye kendi zamanında hep çırpındı,” diye mi cevap verecekler?

Bazı peygamberlerle ilgili bu tür cevaplar bulunurken, diğer bazılarıyla ilgili bunları da bulamıyoruz. Ancak hiç kimse, onların öğretisi dünyada değişiklik yaratmadı, büyük ve yüce sonuçlara sebep olmadı diyemez. Aslında bir peygamber zamanında, gelecekte vuku bulacak olan değişikliklerin sadece tohumu ekilir. Daha sonra bu tohum koskocaman bir ağaç şeklini alır. Onlar hayatta iken, ağaç gösterilemez, ancak insanlara, ekilen tohum gösterilerek onun ilerde ağaç halini alacağı anlatılabilir.

Özet olarak bütün peygamberlerin hayatları incelendiğinde vardığımız netice şudur ki onlar dünya üzerine, son derece ince, fiziksel olarak gösterilemeyen, manevi tesir bırakırlar. Tabi ki peygamberin bıraktığı tesirin azimüşşan sonuçlar doğuracağı akli delillerle anlatılabilir. Aslında peygamberler uzun zamandan beri yağmayan yağmura benzer. Yağmur yağmadığı için el ayak çatlamaya başlar, ağaçlar kurur. Ama yağmur yağdığı anda el ayak kendiliğinden yumuşar, yeşillik meydana gelir ve yağmurun envai çeşit etkisi görülür.

Bir peygamber geldiğinde onun ilk devri ile ilgili bu soru çok nazik ve incelik gerektiren bir sorudur. Müminin görevi son derece dikkatli bir şekilde bu konuyu incelemektir. Eğer bir kimse bir peygamberin hayatının ilk devrinde fiziksel bir iş, büyük bir başarı ve değişiklik görülmediği için onu terk ediyorsa, o bütün peygamberleri terk etmek zorundadır. Ancak Müslümanlar, bütün peygamberlerin doğruluğunu kabul ettikleri için bu konuyu araştırırken son derece dikkatli bir şekilde incelenmesi gerektiğini kabul etmek zorundadırlar.

Bu önsözden sonra şunu söylemek istiyorum: Hz. İsa'nın Kuran ve Hadiste bildirilen işlerini bir Müslüman, İncil'deki işlerini de bir Hristiyan ele alsın. Hz. İsa'nın yaptığı söylenen her 1 işe karşılık, Vadedilen Mesih'in^{as} yaptığı, aynı şan ve azamete sahip 100 işini

³ D.1811-Ö.1871. Afganistan yolculuğu esnasında Kabil Vadisi ile ilgili bir rapor hazırladı ve Amuderya nehrinin kaynağını keşfetti.

⁴ D.1749-Ö.1806. İngiliz politikacı, düşünür ve etkileyici bir konuşmacı

sunacağım. Eğer birisi Hz. İsa'nın ölüleri dirilttiğini iddia ederse, ben ona, onun ne tür ölüleri dirilttiğini Kuran-ı Kerim'den göster diyeceğim. Kuran-ı Kerim'den ispatlanan, Hz. İsa'nın hayata kavuşturduğu her biri ölü karşısında ben Vadedilen Mesih'in^{as} hayata kavuşturduğu yüz ölüyü göstereceğim. Ancak ben tekrarlamak isterim ki ölüyü diriltmek bir iş değildir. Bunu zahiri anlamda kabul edersek bu bir mucizedir. Aynen bunun gibi hastaları iyileştirmek de bir iş değildir, bunu doktorlar da yapar. Ancak mucizeler neticesinde meydana gelen etkiye iş denebilir. Mesela, bu mucizeler vasıtasıyla insanlarda meydana gelen kalp temizliği gibi. Herkim bu tür bir mucizeyi ispatlarsa, Allah'ın izniyle ben Vadedilen Mesih'in yüz mucizesini takdim edeceğim. Buna ilaveten Kuran ve Hadisten Müslümanlar veya İncil'den Hristiyanlar, Hz. İsa'nın yaptığı her ne işi gösterirse, ona karşılık ben, Vadedilen Mesih'in 100 işini göstereceğim.

Şimdi ben Vadedilen Mesih'in^{as} yaptıklarından bahsedeceğim. Ancak şunu söylemek zorundayım ki bir peygamberin gerçek işi manevi işlerdir ve önemli olan da bunlardır. Bunlarla ilgili ben hiçbir şey söylemeyeceğim. Çünkü ben eğer manevi işleri sunarsam, Ahmedî olmayan birisi, bu sadece sizin iddianızdır, nasıl inanayım, diyecektir. Mesela bir peygamberin aslî ve hakikî görevi, kullar ile Allah-u Teala arasında bağ kurulmasını sağlamaktır. Şimdi eğer ben Hz. Mirza Gulam Ahmed Kadiyanî^{as} kendisine tabi olanlar ile Allah-u Teala arasında bir bağ kurulmasını sağladı dersem, o, bu sadece sizin bir iddianızdır, ben bunu nasıl kabul edebilirim, diyecektir. Bundan dolayı ben, bu tür işlerinden bahsetmeyip, Vadedilen Mesih'in^{as}, Ahmedî olmayan kimselerin de kabul edebileceği hizmetlerini sunacağım.

Allah hakkındaki yanlış inanışları düzeltmesi

Vadedilen Mesih'in^{as} birinci işine gelince, bu her peygambere yüklenmiş olan görevdir. Bir peygamber Allah'ın varlığını, O'nun kâmil sıfatlarıyla kanıtlar. Allah dünyadan gizlidir ve peygamberler vasıtasıyla Kendi sıfatlarıyla Varlığını belli eder. Vadedilen Mesih^{as} zamanında da dünya Allah'ı tanımaz hale gelmişti. O öylesine gizlenmişti ki insanoglunun O'nunla gerçek bir bağı kalmamıştı. O'nun yaratıcı ve Malik oluşu gerçeğinin bir delili yoktu. Sadece kitaplarda O'nun her şeyi yarattığı ve her şeyin sahibi olduğu yazılıydı. Müslümanlara Allah'ın yaratıcı olduğunun delili nedir diye sorulduğunda, onlar, Kuran öyle diyor derlerdi. Veya sen Allah'ın yaratıcı olduğuna inanmıyor musun, eğer O yaratıcı değilse o zaman kimdir, diye karşılık verirlerdi. Böyle bir devirde Vadedilen Mesih^{as} gerçek manada gönüllerden yok olmuş ve zihinlerden silinmiş olan Allah'ın varlığını, O'nun kâmil sıfatlarıyla kökleştirdi ve mucizelerle O'nun sıfatlarını kanıtladı. Demin de söylediğim gibi mucize kendi zatında bir iş değildir. Ancak onun ortaya çıkan neticesi bir iştir. Ben şu an Vadedilen Mesih'in^{as} mucizelerinden bahsetmiyorum. Sadece şunu anlatmaya çalışıyorum ki o, mucizeler vasıtasıyla Allah'ın varlığını O'nun kâmil sıfatlarıyla dünyaya aşikâr etti. Mesela ilk günlerde Allah-u Teala kendisine şu vahyi indirdi: "Dünyaya bir uyarıcı geldi, ama dünya onu kabul etmedi. Fakat Allah onu kabul edecek ve güçlü saldırılarla onun doğruluğunu kanıtlayacaktır."⁵

Vadedilen Mesih^{as} bu vahyi yayınladığında, Kadiyan'da yaşayanlar bile kendisini tanııyordu. Benim zamanımda yakın bir köyde yaşayan akrabalarımızdan birisi bana gelip biat etti ve şöyle dedi: Ben Kadiyan'a gelip giderdim, hatta evinizi bile ziyaret ederdim, babasıyla görüşürdüm ama Vadedilen Mesih'i tanııyordum. İşte Vadedilen Mesih^{as} akrabalar tarafından da tanınmayan bir insandı. Kadiyan halkının bile kendisini tanımadığı bir zamanda Allah ona şöyle seslendi: "Dünyaya bir uyarıcı geldi, ama dünya onu kabul etmedi. Fakat Allah onu kabul edecek ve güçlü saldırılarla onun doğruluğunu kanıtlayacaktır."⁶

Dikkat edin! Gelecek ile ilgili bu ne kadar muazzam bir İlahî haberdur. Acaba bir insan, kendi kendine geleceğe dair böyle bir haber verebilir mi? Vadedilen Mesih^{as} Allah tarafından görevlendirilmeden önce

⁵ Tezkere, S.104, 4.baskı 1977, Berahin-i Ahmediye, 4. Kısım, sayfa 577, dipnot 4

⁶ Tezkere, S.104, 4.baskı 1977, Berahin-i Ahmediye, 4. Kısım, sayfa 577, dipnot 4

gelecek ile ilgili bu İlahî gaybi haber kendisine bildirildi. Bu vahiy, gelecekle ilgili birçok haberi içermektedir:

- 1- Vadedilen Mesih^{as} hayatta kalacak ve Allah tarafından görevlendirildiğini iddia edecektir.
- 2- O, bu iddiada bulunduğu zaman dünya onu reddedecektir.
- 3- Dünyanın reaksiyonu alelaide bir muhalefet olmayacak ve kendisi dünyanın her türlü saldırısına maruz kalacaktır.
- 4- Dünyanın bu saldırılarına Allah bizzat karşılık verecek ve dünyaya azaplar indirecektir.
- 5- Onun doğruluğu eninde sonunda aşikâr olacaktır.

Görünürdeki vaziyet bu haberleri desteklemediği halde, Allah ona vaktinden önce bu haberleri verdi. Vadedilen Mesih'in^{as} sağlığı en baştan beri pek iyi değildi. Bazen bir hastalık esnasında, etrafındakiler onun vefat ettiğini zannettiler. Buna rağmen Allah ona, bir zaman gelecek ve sen İlahî bir göreve memur edileceksin, insanların muhalefetine uğrayacaksın, diyor. Bakın, muhalefet de herkese nasip olmaz. Gucravala şehrinde birisi, Allah tarafından görevlendirildiğini iddia etti. O bana birçok mektup yazarak, "Eğer sen benim doğru olduğumu kabul etmiyorsan neden bana muhalefet etmiyorsun. Cemaatinizin Elfazl gazetesini neden benim aleyhimde bir şeyler yazmıyor?" dedi. Bunun üzerine düşündüm ki, muhalefet bile Allah tarafından nasip olur. Çünkü ilerleme ve yayılmanın bir yolu da muhalefettir. Aynen bunun gibi, Çakralavi (Hadisleri reddedip Kuran ehli olduğunu iddia eden) grubun dergisi, birçok kere bana, buna benzer şeyler yazdı.

Vadedilen Mesih'ten sonra beş-altı kişi böyle iddialarda bulundu. Mesela, Zahiruddin, Abdullatif, Molvi Muhammed Yar, Abdullah Timapuri, Nebi Bahş vesaire. Bunlar iddialarını duyuran kişilerdir. Bunlar haricinde de irili ufaklı iddiacılar vardır. Ancak bunların hiçbirisine muhalefet edilmedi. Onların durumu, Vadedilen Mesih muhalefete uğradığı için hak üzerinde değildir, diyenlerin hatalı olduğunu ortaya çıkardı. Çünkü yalancı iddiacıya muhalefet bile nasip olmaz.

Muhalefetlere gelince, bazı muhalefetler sadece söz ile sınırlı kalır. Ancak Allah-u Teala Vadedilen Mesih^{as} hakkında üçüncü İlahî gaybî haberde, muhalefetin alelaide olmayıp şiddetli olacağını bildirdi. Bu muhalefet öylesine sert olacaktı ki, onun karşılığını vermek için bizzat Allah-u Teala şiddetli saldırılara geçecekti. Vadedilen Mesih'e^{as} aşırı muhalefet edilecek ve ona yapılan saldırılar türlü türlü olup birçok

farklı gruptan gelecekti. Yani, düşmanın saldırılarının şiddetine ve çeşidine göre Allah da aynı şekilde karşılık verecekti. Nitekim o, muhaliflerin çeşitli saldırılarına maruz kaldı. O saldırılar öylesine şiddetli idi ki bir taraftan İngiliz hükümeti Vadedilen Mesih'i^{as} yakalamaya azmetmişken diğer taraftan da şeyhler ve mollalar onun kanına susamışlardı. Sıradan Müslümanlar da ona muhalefetten geri durmadı ve onun aleyhinde entrikalar kurdu. Hindular, Sihler, Hristiyanlar ve diğer milletler de onu helak etmek için ellerinden geleni artlarına koymadılar. Kendisini öldürmeye teşebbüs ettiler, türlü türlü ithamlarda bulundular, onuru, saygınlığı, dindarlığı, dürüstlüğü, takva ve temizliğine saldırdılar. Ancak hepsi başarısızlığa mahkûm edildi ve Vadedilen Mesih'in^{as} saygınlığını gitgide yayıldı.

Dördüncü gaybî İlahî habere gelince, bu saldırılar karşısında Allah'ın bizzat karşı saldırıya geçeceği idi. Nitekim bu haber de gerçekleşti. Herkim, hangi yol ve şekilde saldırdı ise aynı şekilde Allah'ın gazabına yakalandı.

Beşinci İlahî gaybî habere gelince, Allah onun doğruluğunu aşikâr edecekti. Bunun bir delili katılmakta olduğunuz bu calsa salana (yıllık toplantı) dır. Bütün dünyada, Amerika'da, Avrupa'da, Afrika'da, Asya'nın her bölgesinde ona iman eden insanlar mevcuttur. Dünyadaki dört yüz milyon Müslümanın çabasıyla Amerika'da İslam'ı kabul edenlerin sayısı, bizim çabamızla İslam'ı kabul edenlerin sayısından azdır. Şu an bir Amerikalı Müslümana karşılık yüz Amerikalı Ahmedi Müslüman vardır. Aynen bunun gibi Hollanda'da diğer Müslümanların çabası ile İslam'ı kabul eden bir tek kişi yokken, Ahmedi Müslümanlar orada da mevcutturlar. Bazı ülkelerde Ahmedi Müslümanların sayısı, o ülkedeki diğer Müslümanlardan fazladır. Bu ne büyük mucizedir ve şiddetli saldırılarla Vadedilen Mesih'in^{as} doğruluğunun kanıtlandığının delilidir.

Hindistan'a bir göz atın, diğerleriyle mukayese ettiğinizde Müslüman Ahmediye Cemaatinin ne kadar güçsüz olduğunu göreceksiniz. Buna rağmen gitgide ilerlemektedir. Bazıları Savami Diyanand ve Hasan bin Sabbah'a tabi olanlar da ilerlediler diyor. Onlar da ilerlemiş olabilir, ancak sorulması gereken soru şudur: Acaba onlar güçsüz bir durumda iken böyle bir gelişme ve ilerleme ile ilgili iddiada bulunup bu gelişme ve ilerleme iddiasını Allah'a isnat ederek yaymışlar mıydı? Tesadüfen ilerlemek başka bir şeydir ve böyle bir iddiadan sonra ilerleyip

gelişmek başka bir şeydir. Lord Reading⁷, Hindistan valisi idi. O, bir işçi olup ilerleye ilerleye bu makama kadar yükseldi. Ancak bu tür ilerlemeler tesadüfî olup doğruluğun bir delili değildir. Eğer ilerleme ve gelişme, Allah'a isnat edilerek önceden haber verildiyse ve bu haber gerçekleştiyse, işte bu, doğruluğun delilidir.

Vadedilen Mesih'e^{as} inen bir başka vahiy şöyledir: "Senin tebliğini dünyanın dört bucağına Ben yayacağım."⁸

Bakınız! Şu an dünyanın birçok yerinde, oranın yerli halkı içinde diğer Müslümanlar yokken Ahmediler vardır. Dünyanın dört bucağına tebliğinin ulaşmasının bundan başka delili ne olabilir ki. Aynen bunun gibi o, "bir taraftan bana karşı muhalefet gitgide azalırken diğer taraftan beni kabul edenler gitgide artacak," dedi. O, bu iddiayı ileri sürdüğünde muhalefet tehlikeli boyutlara ulaştı. Ancak o bir şiirinde, dünyaya şu haberi verdi: İsa Mesih olarak anılacağı zaman yaklaştı ve deccal olarak anıldığı günler ise çok az kaldı. O zamanlar o, deccaldan başka bir isimle anılmıyordu. Ama bugün Allah'ın lütfü ile onun yaptıkları o kadar aşikardır ki ona tabi olmayanların büyük bir kısmı bile, onun çok değerli hizmetlerde bulunduğunu, bu sebeple ona deccal denilemeyeceğini söylemektedirler.

Aynen bunun gibi Kadiyan'ın gelişmesi de büyük bir mucizedir. Vadedilen Mesih'in^{as} hayatında, son calsa salanada yemek yiyenlerin sayısı yedi yüz idi. Vadedilen Mesih^{as} yürüyüşe çıktı ve ona eşlik edenlerin yürürken çıkarttığı tozun fazlalığından dolayı yürüyüşten vazgeçip geri döndü. Ancak bugünlerde eğer calsaya yedi bin kişi katılırsa, neden bu kadar az kişi katıldı diye sesler yükselir. Calsaya katılanların sayısı gitgide çoğalmaktadır. Geçen sene 27 aralıkta katılanların sayısına göre bu senenin sayısı dokuz yüz fazladır. Bu demektir ki Vadedilen Mesih'in^{as} hayatındaki son calsaya katılanların toplam sayısından daha fazlası kadar her sene artış olmaktadır.

Aynen bunun gibi Vadedilen Mesih'in^{as} önceden bildirdiği binlerce İlahi gaybî haber, kitaplarında mevcuttur. Calsadan dolayı ben onun bir kitabına göz atıyordum. O, bu kitapta, Sırac-ı Münir isimli bir kitabı yayınlamak istediğini ancak ihtiyaç duyulan 100 rupi temin edilemediği için kitabın basılmadığından bahsediyor. Dikkat ediniz! Onun zamanında 100 Rupi temin edilemediği için bir kitabın basımı

⁷ İngiliz politikacı D.1860- Ö.1935. 1921'den 1926'ya kadar Hindistan valisi idi ve sertliği ile tanınırdı.

⁸ Tezkere, s. 313, 4.baskı

ertelenirken, Vadedilen Mesih^{as} değil, onun bir halifesi çağrı yaptığında 282 bin Rupi ödeyeceklerine dair cemaat söz verdi.⁹

Kısacası Allah, önceki peygamberler vasıtasıyla sıfatlarını aşikâr ettiği gibi Vadedilen Mesih^{as} vasıtasıyla da sıfatlarını aşikâr etti ve Varlığını kanıtladı. Ben, “Ahmediyet” isimli kitabımda bu konuyu bir dereceye kadar ayrıntılı bir şekilde ele aldım ve Vadedilen Mesih'in^{as} vasıtasıyla İlahî sıfatların nasıl zuhur ettiği konusunu işledim. Ancak bu kitapta da bu konuyu bütün ayrıntılarıyla kaleme alamadım. Allah izin verirse Vadedilen Mesih^{as} vasıtasıyla tezahür eden İlahî sıfatların hepsini bir kitapta toplayacağım ve onun vasıtasıyla Allah'ın bütün sıfatlarının tezahür ettiğini ispatlayacağım. Bir peygamberin asıl işi de işte budur.

⁹ Vadedilen Mesih'in ikinci Halifesi, tasarruf etmek için bir fonun oluşturulması çağrısında bulunmuştu. Burada ona işaret edilmiştir.

Faal bir cemaati meydana getirmesi

Peygamberin işlerinden bir tanesi de faal bir cemaatin meydana getirilmesidir. Bir taraftan cemaatimizin parasal ve sayısal güçsüzlüğüne bakın ve diğer taraftan ise onun yaptıklarının genişliğine bir göz atın. Müslüman Ahmediye Cemaatinin çalıştığı kadar başka hiçbir topluluğun çalışmadığını hiç kimse inkâr edemez. Ahmedi olmayan gazeteler bu konuyu sık sık dile getirirler ve çalışan topluluğun sadece Ahmediye Cemaati olduğunu yazarlar. Rusya, Fransa, Hollanda, Avustralya, Amerika, İngiltere ve sair ülkelerde İslam'ı tebliğ eden bizim cemaatimiz oldu. Artık insanlar, bizim ülkemize de gelip tebliğ edin, diye bizden talepte bulunuyor. Nitekim bugünlerde, Bahailer'e karşı Ahmediler İran'a gelmelidir diye İran'dan bir talep geldi.

Bazı kimseler Hindu Ariyaların faaliyetlerini örnek gösteriyor. Ancak onların parasal gücüyle bizimkini mukayese edip, onların faaliyetlerine nazaran bizim faaliyetlerimizin genişliğine bir göz atın. Hindular arasında öyle zengin kimseler vardır ki bir tek kişinin vereceği para kadarını, bizim cemaatimizin bütün fertleri bir yılda bile veremezler. Ben bir iki kişiden bahsetmiyorum, Hindularda azımsanmayacak sayıda zengin vardır. Buna rağmen bütün Hindu milleti, Malkana isimli bölgedeki Müslümanları Hindu yapmak için saldırıya geçince, bizim mürebberimiz oraya gittiklerinde, o Hindular dağılıp kaçtılar.

O dönem Delhi'de Hindularla Müslümanlar arasında bu konuda bir barış sağlamak için bir konferans düzenlendi. Bu konferansı organize edenler Hekim Ecmel Han, Doktor Ensari, Mevlevî Muhammed Ali ve Mevlevî Ebulkelam Âzad idi. Hindular tarafında ise Şardhanand Bey vesaire vardı. Mollalar, Ahmedilerin çağırılmasına gerek yoktur, barışı biz kendimiz sağlarız, diyerek bu defa da aynı tutumu devam ettirip, Ahmedileri çağırılmak istemediler. Ancak Hinduların lideri Şardhanand Bey, onlara şöyle dedi: Ahmediler de o bölgede faaliyette bulunmaktadırlar, mutlaka onlar da çağırılmalı. Bunun üzerine, yukarıda isimleri geçen Müslüman liderler, bana telgraf çekerek bir temsilci göndermemi istediler. Ben buradan temsilcilerimi gönderirken onlara telkinde bulunup şöyle dedim: Malkanaların durumu gündeme gelecek ve Hindu ve Müslüman, olduğu yerde dursun denecektir. Ancak Hindular yirmi bin Malkana Müslümanın mürted olup İslam'dan dönmelerini sağladı. Bundan dolayı onlar size, herkes kendi yerinde kalsın dediğinde siz cevap olarak, "Biz, İslam'ı terk eden yirmi bin Müslüman'a kelime-yi şahadet getirtelim, ondan

sonra barış şartlarını konuşur buradan gideriz, yoksa mürted olmuş bir tek Malkanalı Müslüman dahi kalsa biz yerimizden kılmıdamayacağız,” deyin. Nitekim konferansta bu konu Hindular tarafından dile getirildiğinde bizim temsilcilerimiz, telkin ettiğim cevabı verdiler. Bunun üzerine mollalar, Ahmediler bir hiçtir, onları bırakın gelin bizimle barışı sağlayın, dediklerinde; Hindular onların yüzlerine şunu söyledi: bu bölgede sizin eğer elli adamınız varsa bile bizim umurumuzda değil, ancak Ahmedilerin bir tek mürebbisi bu bölgede bulunduğu müddetçe sizinle barışamayız. Barış şartlarını konuşmanın ilk şartı Ahmedî Mürebberin bu bölgeyi terk etmeleridir.

Kısacası Müslüman Ahmedîye Cemaatinin yaptıklarının önemini, sadece Cemaatimize dahil olmayan kimseler değil, hatta İslamiyet'e düşman olanlar bile kabul etmektedir. Geçenlerde Kalküta şehrinde Hıristiyan papaz bir doktor, bazı konuşmalar yaptı. Bu bey, Hıristiyanlar arasında İslamiyet'i en iyi bilen ve tanıyan olduğu iddiasındadır. Mısır'da Müslim Word adlı bir dergi de çıkarmaktadır. Geçenlerde o, Kadiyan'a geldi. Buradan geri döndükten sonra o, diğer şehirlere gidip, “Kadiyan'ı da ziyaret etmiş olan filanca doktorun konuşması olacaktır,” diye duyuru yayınladı. Bir müddet önce Kalküta'ya gidip konuşma yaptı. Profesör Mevlevî Abdulkadir Bey, eşimin kardeşidir. O ona bazı sorular yönelmek istediğinde Abdulkadir beye Ahmedî olup olmadığı soruldu. O, Ahmedî olduğunu söyleyince ona, biz Ahmedilerle tartışmayız, denildi.

Bu papazın çabalarıyla Mısır'da birçok Müslüman Hıristiyanlığa geçti. Onlardan birisi bir gün, Abdurrahman Mısırî isimli bir Ahmedî ile tesadüfen karşılaştı. Abdurrahman bey, o günlerde Mısır'da idi. O, Hıristiyanlığa geçmiş olan kişiye, Ahmediyetin delilleriyle tebliğ etti. Bunun üzerine o kişi, papaza gidip onunla konuştu ve Hz. İsa'nın hayatta olmadığını, tersine Kuran-ı Kerim'e göre vefat etmiş olduğunu anlattı. Bunun üzerine yukarda bahsettiğim papaz ona, bir Ahmedî ile görüşüp görüşmediğini sordu. Mısırlı vatandaş evet deyince, papazın morali bozuldu ve onunla konuşmayı reddetti.

Özet olarak, Allah'ın lütfu ile din dünyasında Cemaatimiz gitgide önem kazanmaktadır. Dünya bunun karşısında şaşkındır. Bunların hepsi Vadedilen Mesih'in^{as} bereketi ile gerçekleşti. Hiç kimse onun bu işini inkâr edemez. Benim bu söylediklerim iman ile ilgilidir. Onun için ben bunları bırakıp Vadedilen Mesih'in^{as} ilmî hizmetlerinden bahsedeceğim.

Allah'ın sıfatları ile ilgili yanlış inanışları düzeltmesi

Vadedilen Mesih'in^{as} üçüncü işi Allah'ın sıfatlarıyla ilgili, insanların yanlış düşüncelerini düzeltmektir. Din dünyasında en büyük Allah'tır. Ancak O'nun hakkında hem Müslümanlar hem diğer dinlere mensup olanlar, bir karanlık içindeydiler. Allah hakkında öylesine akla aykırı şeyler söyleniyordu ki, onlar varken hiç kimse Allah'a yönelmezdi. Vadedilen Mesih^{as} o bozuk inanışları düzeltti. Allah hakkında yayılmış olan bozuk inanışlar şöyleydi:

- 1- İnsanlar açık ve gizli şirke yakalanmıştı.
- 2- Bazı insanlar Allah'ın irade gücü olduğunu inkâr ederdiler. Onlara göre Allah illet-ül ilel idi yani, bir makinenin çalıştığı gibi Allah da kâinatın işlerini yapıyordu. Son ve en büyük sebep olsa da O da binlerce sebepten bir tanesiydi. Onun bütün işleri bir mecburiyetten dolayı idi. Müslümanlar arasında felsefeden hoşlananlar bu düşüncelerden etkilenmişlerdi.
- 3- Bazı kimselere göre dünya kendiliğinden vücuda gelmişti ve ezelden beri var idi. Allah'ın dünya ile ilişkisi, var olan malzemeyi birleştirmekten başka bir şey değildi. Bazı Müslümanlar da bu hataya düşmüşüdü.
- 4- Bazı kimseler Allah'ın rahmet sıfatını inkâr ediyorlardı. Onlara göre Allah'ın rahmet sıfatı olamazdı çünkü bu adalete aykırı idi.
- 5- Bazı kimseler Allah'ın kudretini eksik olarak kabul ederlerdi. Onlar Allah'ın sıfatlarının zuhurunu birkaç bin sene ile sınırlandırmıştı. Onlara göre Allah'ın sıfatları sadece söz konusu birkaç bin sene boyunca zuhur etti. Dünyanın ömrünün yüzbinlerce sene olduğunu kabul etseler bile Allah'ın sıfatlarının zuhurunu, söz konusu devir ile sınırlandırıyorlardı.
- 6- Bazı kimseler Allah'ın kudret sahibi oluşunu yanlış bir şekilde anlatıyorlardı. İnanışlarına göre Allah yalan da söyleyebilir, hırsızlık da yapabilir. Eğer bunları yapamıyorsa kudret sahibi değildir.
- 7- Bazı kimseler kaza ve kader kanunundan dolayı, Allah'ı tamamiyle işe yaramaz olarak kabul ediyorlardı. Bundan dolayı onlara göre dua fuzuli, faydasız bir işti. Her iş için Allah'ın önceden koyduğu bir kanun vardı, nitekim dua İlahî kanunun işleyişini değiştiremeyeceği için faydasız idi.
- 8- Allah-u Teala'nın sıfatlarının işleyişi konusu, çözülmez bir mesele

olarak kabul ediliyordu. İnsanlar Allah'ın bütün sıfatlarının aynı vakitte nasıl işlediğini bilmiyor, anlamıyordu. Şiddetli ceza veren Allah, aynı anda Vehhab (karşılıksız veren, bağışlayan) nasıl olabilirdi. Onlar şaşkın durumda idiler, bir insan hem cimri hem cömert nasıl olabilirdi. Nitekim Allah için de O, hem Kahhar (kahreden) hem Rahim (merhamet eden) nasıl olabilir diyorlardı. Kur'an-ı Kerim, Allah'ın, görünürde birbirine ters olan sıfatlarından bahsetmektedir. Bundan dolayı insanlar şaşkın idi.

9- Bazı kimseler her şeyin Allah olduğu yanılışına düşmüşlerdi. Bazılarına göre ise Allah bir tahtta oturup hükmetmekteydi.

10- Hiç kimsenin Allah'a ilgisi yoktu. O kadar ki bir ev veya hane viraneye dönüştüğünde "artık burada sadece Allah vardır" derlerdi. Bir kimse her şeyden mahrum olunca, durumunun umutsuz olduğunu anlatmak için "onun işi Allah'a kaldı" derlerdi. Bu gibi cümleler, onların gözünde Allah'ın bir değeri olmadığını gösteriyordu. Nitekim bunun neticesinde Allah sevgisi ve Rableriyle mülaki olmak için içlerinde hiçbir istek ve arzu yoktu. Tersine cinler ve perilerle görüşmeye hevesliyidiler ve sevgi yahut nefret büyüleri için istekliyidiler. İçlerinde bir tek, Allah ile görüşme hevesi yoktu.

İhtilafların fırtına koparttığı bu dönemde Vadedilen Mesih^{as} gönderildi ve o, bu hatalardan dini temizledi. İlk olarak ben şirk konusunu ele alacağım. O, şirk tamamıyla reddetti ve tevhidi bütün görkemiyle aşık etti. Ondan önceki Müslüman alimler üç türlü şirkten bahsediyordu:

1- Putlara, meleklerle yahut bazı nesnelere tapılması. Halk tabakası şöyle dursun alimler dahi kabirlere secde ederlerdi. Ben kendim bile buna şahit oldum.

2- Alimler, bir kimsede İlahî sıfatların bulunmasını şirkten sayarlardı. Ancak bunu sadece dilleriyle telaffuz ediyorlardı. Tevhit iddiasında olan Vahabiler bile Allah'a özgü sıfatların Hz. İsa'da bulunduğunu kabul ederlerdi. Mesela, Hz. İsa'nın yemeden içmeden, hiçbir değişikliğe uğramadan yüzlerce seneden beri göklerde yaşıyor olmasına inandıkları gibi. Onlara göre bazı insanlar ölüleri diriltti, Hz. İsa ise ölüleri diriltmekle beraber bazı kuşları da yarattı.

3- Büyük alimler ve ilahiyatçılar bir şeyin kendi zatında fayda verebilmesini şirk olarak kabul ederlerdi. Mesela, eğer birisi bir ilacın ateşi düşürdüğüne inanırsa bu onlara göre şirkdir. Aslında şöyle

denmesi gerekirmiş; Filanca ilaç Allah'ın o ilaca verdiği tesirden dolayı faydalı oldu. Çünkü birisinin her şeyde Allah'ın tecellisini görmediği müddetçe onun faydalı olacağını umması şirktir.

Bu, şirkin güzel bir tanımıdır. Ancak Vadedilen Mesih'in^{as} yaptığı şirk tanımını bundan daha üstündür. O, tevhit konusunu farklı kitaplarda kaleme aldı. Bunların özetine gelince, kamil tevhidin derecesi alimlerin tevhit ve şirkle ilgili yazdıklarından daha üstündür. Geçmişteki alimlere göre her şeyde Allah'ın elinin görülmesi tevhit idi. Dedikleri doğru olmasına rağmen, bu tevhit düşüncesi ancak bir hayal ürünü idi. Çünkü eğer bir kimse zihninde, her şey Allah tarafından yapılmaktadır diye hayal kurmaya başlarsa bu onun kendi icat ettiği bir tevhittir ve insanın icat ettiği tevhide kamil tevhit denemez. Kamil tevhit Allah'ın bizzat tecelli etmesidir ki bunun neticesinde masiva (Allah dışındaki her şey) yok olup gider. İşte gerçek tevhit budur. Vadedilen Mesih^{as}, Kur'an-ı Kerim ve bütün peygamberler bu tevhide sunmuşlardır. Yani kul Allah'a o kadar yaklaşır ki insan hiçbir hayal ve düşünce kurulmasına ihtiyaç duyulmadan bizzat Allah Kendini ona belli eder. Ve Allah her şeyde Kendi eli olduğunu ona gösterir. Her şey o insan için şeffaf bir ayna gibi olur ki o ayna kendisini değil karşısındakini göstermeye başlar. Aynen bunun gibi dünyadaki her şey bu insan için ayna hükmünde olur. İnsan kendi kurduğu hayaller neticesinde Allah'ı görmez, tersine Allah ona sıfatlarının tecelli etmesini sağlar ve insan her şeyde O'nun tecellisini görmeye başlar.

Vadedilen Mesih^{as} göre sadece, her şeyde Allah'ın eli vardır şeklindeki inanışla sınırlı kalmak, yüksek derecedeki tevhit değildir. Tersine bizzat Allah'ın her şeyde Kendi elini bizzat Kendinin göstermesi kamil derecedeki tevhittir. Durum böyle olunca insanî hayal ve düşüncelerin hiçbir fonksiyonu olmadan insan gerçekten her şeyde Allah'ı görmeye başlar.

Böyle bir tevhit sadece insanın inanışlarıyla sınırlı olmayıp, bir Müslümanın ahlaki, kültürel, siyasi ve toplumsal, kısacası hayatın her şubesini ve onun bütün yaptıklarını kapsamaktadır. O yemek yerken Allah ona yemek içinde Kendi tecellisini ve celalini gösterir. Su içerken de arkadaşlarıyla görüşürken de kısacası her iş yaptığında Allah onunla olur ve yaptığı işte Kendi kudretini ona belli eder.

Kamil tevhit işte budur. İnsan bu dereceye nail olunca onun içinde hiçbir şüphe kalmaz. İşte kurtuluşa götüren de bu tevhit inancıdır. Kuran-ı Kerim'in şu ayeti buna işaret etmektedir:

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا ۖ سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٠٧﴾¹⁰

Allah-u Teala buyurur ki: Onlar, ayakta iken, otururken, yan tarafına uzanmışken Allah'ı anarlar, gökyüzü ve yeryüzünün yaratılışını incelerler, Allah onlara tecelli eder ve onlar gayri ihtiyari olarak şöyle derler: Ey Rabbimiz! Bunların hepsini Sen yarattın, yarattığın hiçbir şey boşuna değildir, Sen münezzehsin, bizi ateş azabından koru. Yani biz bu makamdan kayıp, ayrılık ateşine düşerek helak olmayalım.

Ben insanların Allah ile ilgili düştüğü diğer hatalara geçmeden önce bu bütün hatalardan kurtulmak için Vadedilen Mesih'in^{as} sunduğu bir prensipten bahsedeceğim. Bu prensip, bu tür inanışların hepsini giderir. Bu prensip,

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ

(hiçbir şey O'nun gibi değildir¹¹) prensibidir.

Bundan dolayı biz, Allah hakkında hiçbir şeyi mahlukat ile mukayese ederek söyleyemeyiz. O'nun hakkında ne söylenecekse, dayanağı Allah'ın sıfatları olmalıdır. Aksi takdirde hataya düşeriz. Allah ile ilgili bir inanıştan bahsederken o O'nun diğer sıfatlarına ters olmamalıdır. Eğer Allah ile ilgili inanışımız Allah'ın bir sıfatıyla uyuşmayıp ters düşüyorsa o zaman bu inanışımızda hatalıdır.

Vadedilen Mesih^{as} bu prensibi sunmakla bir taraftan Müslümanların inanışlarındaki hataları düzeltirken diğer taraftan İslam dışındaki dinlerin hatalarını da ortaya koydu. Ben yukarda, insanların Allah ile ilgili türlü türlü hatalara düştüğünü söylemişim. Vadedilen Mesih'in^{as} tevhit konusunda yaptığı ıslahı da anlattım. Vadedilen Mesih^{as} bu konudaki diğer bütün hataları, yukarda zikredilen prensibe göre düzeltmiştir.

Nitekim Allah ile ilgili ikinci hata, farklı dinlere mensup olanlarda bulunuyordu. Onlar Allah'ın illet-ül ile olduğunu düşünerek O'nun irade gücünü inkâr ediyorlardı. Vadedilen Mesih^{as} Allah'ın Hekim (hikmet sahibi) ve Kadir (kudret sahibi) sıfatıyla bu hatalı düşüncüyü düzeltti. Bütün dinler Allah'ın Hekim ve Kadir olduğuna inanırlar. O

¹⁰ Ali imran suresi, 192

¹¹ Şura suresi, 12

takdirde Hekim ve Kadir olan sadece illet-ül ilel olamaz. Tersine O, Kendi irade gücü ile her şeyin yaratıcısıdır. Hiçbir zaman akli başında bir insan, bir makinaya hekim (hikmetli) diyemez. Netice olarak eğer Allah Hekim ise illet-ül ilel olamaz. Hiçbir zaman bir terzi, bendeki singer dikiş makinası çok liyakat ve hikmet sahibidir demez. Hikmet sahibi olan mutlaka irade gücüne de sahip olur. Ayrıca Allah Kadir'dir ve Arapçada Kadir'in manası herşeyi hesaplayandır. Yani O, her işin hesabını yapar ve hangi şeye neyin uygun olduğunu ve hangi şeyde ne kadar beceri ve yetenek olduğunu dikkate alır. Mesela yazın ve kışın hangi kanunların olması gerektiğini, hangi canlının ne kadar ömrü olması gerektiğine karar verir. İrade gücü olmayan birisi bunları yapamaz. Kısacası Allah'ın Kadir ve Hekim sıfatları O'nun irade sahibi olduğunun delilidir. Allah'ın bu iki sıfatını kabul eden O'na sadece illet-ül ilel diyemez.

Allah ile ilgili üçüncü hataya gelince, bazı insanlar dünyanın kendiliğinden meydana geldiğine inanıyorlardı. Onlara göre Allah ruh ve maddenin yaratıcısı değildir. Vadedilen Mesih^{as} Allah'ın Malik (her şeyin sahibi) ve Rahim (sık sık rahmet eden) sıfatlarıyla bunun cevabını verdi ve şöyle dedi: Eğer Allah dünyayı yaratmadıysa o zaman dünyanın maliki olmaya da hakkı yoktur. Eğer O kâinatın yaratıcısı değilse o zaman malik olma hakkını nereden elde etti. Kısacası Allah'ın kâinatın yaratıcısı olduğunu kabul etmediğiniz müddetçe O'na malik denemez.

Allah'ın ikinci sıfatı Rahimdir, yani Allah insanın yaptıklarının en iyi mükafatını verir. Eğer Allah hiçbir şeyin yaratıcısı değilse o zaman Rahim sıfatının gereği olarak vermesi gereken mükafatı nereden alıp verecektir. Bizim ülkemizde bir atasözü vardır, 'helvacının dükkanında dedeye fatiha.' Hikâyeye göre adamın biri, dedesinin ruhu için, hiçbir masrafa girmeden Fatiha okutmak istiyordu. Diğer taraftan hocalar bir karşılık almadan Fatiha okumaya yanaşmıyorlardı. Nihayet adam bir kurnazlık düşündü, hocaları alıp helvacının dükkanına geldi ve onlara buyurun Fatiha okuyun dedi. Hocalar, fatihadan sonra tatlı dağıtılacağını zannederek fatiha okudular. Fatiha okunduktan sonra adam onlara herhangi bir şey vermeden sessizce oradan ayrıldı. İşte bu inanışlara sahip olan insanlara göre Allah'ın da durumu bu adaminkine benziyor. Eğer Allah bir şeyin yaratıcısı değilse, yapılanların mükafatını nereden alıp verecek. Mesela Ariya (Hindular) Allah'ın ruh ve maddenin yaratıcısı olmadığına inanırlar. Bununla birlikte sınırlı bir mükafatın da verileceğini kabul ederler. Ancak,

yaratıcı olmayan ve kendisi her şeyden yoksun olan mükafatı nereden verecektir.

Dördüncü kısım insanlar Allah'ın rahim sıfatını inkâr ederlerdi. Vadedilen Mesih^{as} onlara Allah'ın Rahman ve Malik sıfatlarıyla cevap verdi. Mesela Hıristiyanların dininin temeli Allah'ın adil oluşu üzerinde kuruludur. Bundan dolayı O, kimsenin günahını affedemezmiş. Nitekim O, insanoğlunun günahını affetmek için “kefarete” ihtiyaç duydu. Böylelikle Hıristiyanlara göre O'nun merhameti ve adaleti yerine gelmiş oldu. Vadedilen Mesih^{as} şöyle buyurdu: Şüphesiz Allah adildir, fakat “adl” Allah'ın sıfatlarından biri değildir, çünkü malik olmayan birisi, âdil olmak zorundadır, malik ise rahmet sıfatına sahiptir. Tabii ki malikin rahmeti ve mükafatı yapılan işe eşit seviyede ise ona adalet denebilir. Allah hem malikdir hem rahmandır, bundan dolayı başka şeylerle mukayese edilemez. Allah insanoğluna kulak, burun, göz vesaireyi insanın bir çabasının neticesi olarak vermedi. Peki herhangi birisi, bu adalete aykırıdır, diye itiraz edebilir mi? Eğer Allah, insan hak etmediği halde ona bu nimetleri verebiliyorsa, o zaman günahlarını da affedebilir. O, malik olduğu için O'nun affetmesi adaletini zedelemes. Şüphesiz bir hakim normal şartlarda bir suçlunun suçunu affedemez. Çünkü ona karar verme yetkisi halk tarafından verilmiştir. Fakat Allah affederse O'na kimse itiraz edemez, çünkü O'na karar verme yetkisi birisi tarafından verilmiş değildir. Aksine O, Malik ve Yaratıcı olduğu için kendi zatında bu hakka sahiptir. Bundan dolayı O'nun affetmesi adalete aykırı değildir.

Beşinci kısım insanlar Allah'ın yaratıcı sıfatını belli bir zaman ile sınırlandırıyorlardı. Vadedilen Mesih^{as} onlara Kayyum sıfatıyla karşılık verdi. Allah'ın sıfatlarından birinin âtil kalması mümkün değildir. Aksine o sıfatlar daima işlemektedir. Kayyum'un manası ayakta tutandır. Ve bu sıfat, bütün sıfatları kapsar. Vadedilen Mesih^{as} Allah'ın hiçbir sıfatının âtil olamayacağı üzerinde ısrarla durmuştur. Onun ileri sürdüğü prensip bütün dünyanın teorilerinden farklıdır. Bazılarının iddia ettiklerine göre Allah filanca vakitte dünyayı yaratmıştır. Başka bir deyişle onlara göre Allah'ın, bu yaratıştan önce hiçbir fonksiyonu yoktu. Bazı kimseler, kainat öteden beri vardır, diyorlar. Sanki o da Allah gibi ezelden beri var olmuştuydu. Vadedilen Mesih^{as} her iki görüşün de yanlış olduğunu söyledi. Allah'ın sıfatlarının herhangi bir zaman atıl durması O'nun Kayyum sıfatına aykırıdır. Aynen bunun gibi kainatın Allah gibi ezelden beri var olması da yanlıştır ve Allah'ın

sıfatlarına ters düşmektedir. Bazı kimseler, her ikisi birden nasıl yanlış olabilir, ikisinden birisinin doğru olması gerekir, diye düşünebilirler. Ancak onların bu düşünceleri, maddi şeylerle mukayese etmelerinden kaynaklanmaktadır. Aslında bazı şeyler, insan aklını aşar. Akıl onların gerçeğini idrak edemez. Dünyanın yaratılması insanlar, bitkiler ve zerrelere yaratılmasından önce meydana geldiği için, insan aklı bunu idrak edemez. İnsanlar tarafından ileri sürülen bu iki görüş incelemeye tabi tutulduğunda her ikisinin yanlış olduğu aşikardır. Eğer birisi Allah var olduğundan beri kainat da vardır derse, bu, kainatın da Allah gibi ezelden beri var olduğu manasına gelecektir. Eğer birisi yaratılış faaliyeti birkaç milyon yahut trilyon yıl ile sınırlıdır derse, o, Allah'ın ezelden beri fonksiyonsuz olduğunu ve sadece birkaç trilyon veya milyon seneden beri yaratıcı olduğunu kabul etmek zorunda kalacaktır. Sonuç itibarıyla bu her iki görüş yanlıştır.

Kısacası bu meselenin gerçeğini tam manasıyla anlamak insanın gücünü aşar. Gerçek ise bu her iki iddianın arasındadır. Bu soru da zaman ve mekan meselesi gibi akılları hayrete düşüren bir meseledir. Bunların her ikisini de sınırlı veya sınırsız kabul etmek akla aykırı gibi görülür. Vadedilen Mesih^{as} bu konuyu karara bağlayarak ne Allah'ın yaratıcı sıfatı herhangi bir zaman âtil idi ne de kainat ezelden beri vardır, gerçek bunların her ikisinin arasındadır, dedi. O, bunu açıklarken şöyle dedi: Mahlukata da bir nevi kadimdir denebilir, ancak hiçbir şey kendi zatında kadim değildir. Allah haricinde hiçbir zerre, hiçbir ruh, kendi zatında kadim değildir. Buna rağmen Allah öteden beri yaratıcı sıfatını gösteregelmiştir. Ancak bunu da bilmekte fayda vardır ki Vadedilen Mesih^{as} “bir nevi kadim” derken bunu diğer insanların kabul ettiği manada kabul etmiyor. Onlara göre Allah var olduğundan beri mahlukat da vardır. Vadedilen Mesih^{as} ise bu beyhude inanışı reddetmektedir.

“Allah var olduğundan beri mahlukat da vardır” ifadesi iki manaya gelir ki her ikisi de batıldır. Bir manası, Allah ve mahlukat, her ikisi belli bir zamandan beri mevcuttur olacaktır. Çünkü zamandan beri ifadesi, çok uzun bir zaman da olsa bir zaman dilimine işaret etmektedir ve böyle bir inanış tamamıyla batıldır. Bunun ikinci manası, Allah ezeli olduğu gibi mahlukat da ezelden vardır, şeklinde olacaktır. Bu mana da İslam öğretisine de akla da aykırıdır. Yaratan ve yaratılan aynı şekilde ezeli olamaz. Yaratıcının önceliğe sahip olması gerekirken, yaratılan ise geriden gelmeye mahkumdur. Bundan dolayı Vadedilen Mesih^{as} hiçbir zaman mahlukatın da ezeli olduğunu

yazmadı. Tersine o, mahlukata da bir nevi kadim denebilir, diye yazdı. Kadim olmak ve ezelden olmak arasında fark vardır. Kısacası Vadedilen Mesih'e^{as} göre mahluk bir nev'i kadim olmasına rağmen ezeli değildir. Yaratıcının mahlukat üzerinde üstünlüğü ve önceliği vardır. Vahdet devri, yaratılış devrinden öncedir. Şüphesiz Yaratıcı ve mahlukatın bu ilişkisini anlamak, yani Yaratıcının ezelden olması, vahdet devrinin önceliğe sahip olması ve mahlukatın bir nevi kadim olması, insan aklı ile zor anlaşılabilir konulardır. Ancak İlahî sıfatları incelediğinizde bir tek bu inanış Allah'ın yüceliğine ve şanına uygundur. Bunun dışındaki diğer inanışlar şirke neden olmakta veya Allah'ın sıfatlarını sınırlandırmaktadır ki bu kabul edilemez. Şüphesiz Allah hakkındaki bir inanış diğer sıfatlara uygun olduğu takdirde doğru olabilir. Allah'ın sıfatlarına aykırı bir inanış reddedilmeye değerdir. Unutulmamalıdır ki Kuran-ı Kerim'e göre "Allah hiçbir şeye benzemez."¹² O'nun yaptıklarının hakikatini, insanın yaptıkları gibi anlamaya çalışmak akıldan uzaktır. Nitekim kâinatın yaratılış meselesinin gerçeğinin insan aklı ile tam olarak idrak edilebilmesi imkansız olduğu için, bunun en güzel ve doğru yolu, bu meseleyi maddi kurallarla çözmek yerine Allah'ın sıfatları ile çözmektir. Böylelikle insan hataya düşmekten korunacaktır, Vadedilen Mesih'in^{as} seçtiği yol da işte bu idi.

Bence, dünyada yürürlükte olan zaman tanımı da bu meselenin anlaşılmasına bir engeldir. Albert Einstein'ın zaman teorisinin gelişmesi neticesinde bu meselenin daha anlaşılır hale gelmesi mümkün olabilir.

Vadedilen Mesih^{as} vahdet devrinin öncelikli olduğunu yazmaktadır. Bu, yukarıda söylenenlere aykırı değildir. Çünkü o gelecekte de vahdet devrinden haber vermektedir. Bununla birlikte o, ruhlar için ardi arkası kesilmeyen bir mükafatın olacağını kabul etmektedir. Böylelikle o, Ariyaların milyonlarca sene sonra ruhun, cennetten çıkarılacağı şeklindeki inancını reddetmektedir. Bundan anlaşılabilir Vadedilen Mesih'e^{as} göre gelecekte başka bir vahdet devrinin gelmesi ve bununla beraber ruhların yok olmaktan korunması, vahdet devrine aykırı değildir. Aslında insanlar vahdet devrinin mefhumunu anlamadılar. Ölümden sonraki durum vahdet devridir, çünkü o zaman insanın kendi iradesi ve ameli yoktur, tersine o, Allah'ın tasarrufuna yani Allah'ın dilediğini yapmaya mahkumdur. İradesi ile amel etmesi bu

¹² Şura suresi, 12

dünyada sona erer ve ölümden sonra ise insan makine hükmünde olur. İşte mahluk olma bakımından özgür iradesi ile hareket etmesi vahdet devrine aykırıdır.

Vadedilen Mesih'in^{as} gelişinden önce bazı insanlar Allah ile ilgili başka bir tartışma başlatmıştı. Onlar Allah'ın kudretini yanlış anlamaktaydı ve Allah kadir olduğu için yalan da söyleyebilir, yok da olabilir diye düşünmekteydi. Başka bazı kimselere göre ise O'nun sıfatları Kendi anlattığı kadar idi. Bundan dolayı O yalan söyleyemezdi. Vadedilen Mesih^{as} bu tartışmayı da karara bağlayarak Allah'ın kadir sıfatını diğer sıfatlarla karşılaştırarak bu meseleyi inceleyin dedi. Böylelikle Allah'ın kadir olmakla beraber kamil olduğunu da anlayacaksınız. Fena (yok) olmak ise kemale aykırıdır. Mesela eğer birisi büyük pehlivan olup çok güçlü olduğunu söylerse ona, sen zehir yiyip ölürsen güçlü olduğunu kabul ederiz, denebilir mi? Böyle bir şey onun güçlü olduğunun değil güçsüzlüğünün alameti olur. Bundan dolayı Allah'ın kamil olması O'nda eksiklikler ve zaafı olduğu manasına gelmez. Aslında insanlar kadir olmanın manasını anlayamadılar. Acaba eğer birisi çok güçlü olduğunu iddia ederse, eğer güçlüysen pislik de ye, denebilir mi? Bu, kadir olmanın değil tersine zaafın alametidir. Zaaf ise Allah'ta bulunamaz, çünkü O kamildir.

Başka bir inanca göre Allah kaza ve kader kanununu yürürlüğe koyduktan sonra eli kolu boş bir şekilde oturmak zorundaydı. Bundan dolayı da hiç kimsenin duasını işitemezdi. Vadedilen Mesih^{as} onlara şöyle dedi: şüphesiz Allah'ın kaza ve kader kanunu yürürlüktedir, ancak kulları O'na yalvardıklarında onların dualarını kabul etmesi de O'nun yürürlüğe koyduğu kanunlarından bir tanesidir. Bu ne kadar kısa ve teselli verici bir cevaptır. Şüphesiz Allah, dikkatli davranmayan hastalanacaktır, diye kanun koymuştur. Ancak bu kanuna paralel olarak, hasta dua edip yalvarırsa iyileştirilir, diye de kanun koymuştur. Kısacası kaza ve kader kanunları yürürlükte olmasına rağmen Allah'ın tasarrufu ve iradesi de yürürlüktedir. Bu cevaba ek olarak Vadedilen Mesih^{as} bizzat kabul edilen kendi dualarını da dua meselesinin anlaşılması için bir delil olarak sundu.

Başka bir sorun, Allah'ın sıfatlarının işleyişi ile ilgili ihtilafa düşmeleri idi. Vadedilen Mesih^{as} bunu da çözerek şöyle dedi: Allah'ın her sıfatının bir dairesi vardır. O, aynı anda hem rahimdir hem şiddetli azap verendir. Mesela suçundan dolayı idam edilen birisi için bir taraftan Allah'ın şiddetli azap veren sıfatı işlemekte iken diğer taraftan canının çıkması anında ölümlle ilgisi olmayan bazı kolaylıklar işlemekte

olur. İnsan bu özelliğe sahip olamaz ve aynı anda onun bütün sıfatlarının işlemei mümkün değildir. İnsanın hem merhamet ediyor olması ve aynı vakitte ve aynı şiddette öfkesini de göstermesi mümkün değildir. Ancak Allah-u Teala kamil olduğu için aynı anda O'nun bütün sıfatları eşit olarak tezahür edebilir. Böyle olmazsa dünya yok olur. Allah'ın öfkesi inerken rahmeti inmezse vay geldi dünyanın haline. Aynen bunun gibi O'nun rahmeti işlerken öfkesi işlemezse suçlular özgürce her tarafta at koştururlar. Kısacası Allah'ın bütün sıfatları aynı vakitte kendi dairesinde işler.

Dokuzuncu kısım insanlar, her şeyin Allah olduğuna inanırlardı. Vadedilen Mesih'in^{as} benimsediği prensip ışığında bu inanış da reddedildi. Çünkü Allah'ın sıfatlarından bir tanesi Malik'tir. Yaratılanlar olmadıkça Allah malik olamaz. Bu inanışın tersine başka bir inanışa göre Allah sadece arşta oturmakta idi. Onların bu yanlış inanışı da aynı prensip ışığında reddedildi. Çünkü Allah'ın diğer sıfatı O'nun sınırlı olmadığını anlatmaktadır. Vadedilen Mesih^{as} arş gerçeğini açıklarken onların maddi bir şey olmadığını anlattı. Allah'ın oturduğu Arş, altın veya gümüşle yapılmış bir taht değildir. Aslında bunun manası Allah'ın hükmetme sıfatlarıdır ve onların tezahürünün adı Allah'ın arş oturmasıdır.

Vadedilen Mesih'in^{as} yaptığı çok önemli işlerden biri de insanların dikkatini Allah'a çevirip içlerinde Allah sevgisi yaratmasıydı. Yüzbinlerce insan onun sayesinde Allah'a yaklaşmış evliya oldu. Ona tabi olmayan insanlar da Vadedilen Mesih'in iddiasından önce ilgilenmedikleri kadar ilgilerini Allah'a çevirdiler. Vadedilen Mesih'in^{as} ayrıntılı veya özet olarak düzelttiği, Allah ile ilgili birçok başka yanlış inanış da vardır. Ben yukardakileri sadece örnek olarak sundum.

Vadedilen Mesih'in^{as} yaptığı diğer bir mühim iş, Allah'ın Kelamının hakikatlerini ortaya çıkarmasıdır. Bu konuda insanların içine düştüğü çeşitli hataları düzeltmiştir.

Vahiy ve İlham konusundaki hataları düzeltmesi

Bu konuda insanlar farklı farklı tehlikeli inanışlara sahipti. Onlara göre:

Vahiy ya İlahî olabilir yahut şeytanî.

Vahiy sadece peygamberlere inebilir.

Bazı kimselere göre vahiy, kelimeler içeremezdi, sadece kalbin aydınlanması neticesinde elde edilen irfanın adı vahiy yahut ilham idi.

Bazı kimselere göre vahiy, ilham, rüya, zihnin bir fonksiyonu idi.

Bazı kimselere göre kelimeler şeklindeki vahye inanmak, insanın zihinsel ilerlemesine engeldir.

Genel olarak insanlar vahiy kapısının artık kapandığına inanıyorlardı.

İnsanlarda yerleşmiş olan vahiy konusundaki bu ve buna benzer diğer vesveseleri de Vadedilen Mesih^{as} düzeltti.

Vahiy sadece İlahî yahut şeytani olabilir şeklindeki inanç, birçok tehlike içermekteydi. Mesela insanlar bazı iddiacıların dürüst olduklarını düşündüklerinde onların vahiylerini de İlahî olarak kabul ediyorlardı. Diğer taraftan bazı rüyalar gerçekleşmeyince insanlar vahiy veya rüya gerçeğini toptan reddediyorlardı. Vadedilen Mesih^{as} bu sorunu çözüme kavuşturarak dünyayı birçok sınanmadan korudu. Onun kitaplarından anlaşılan, vahyin iki ana çeşidi vardır:

1) Doğru vahiy

2) Yalan vahiy.

Doğru vahiy gelince, bunda gerçek bir olay veya hakikat konusunda haber verilir. Bunun da birkaç çeşidi vardır: a) İlahî Vahiy, b) Şeytanî vahiy, c) Nefsani vahiy.

Vadedilen Mesih'in^{as} kelimelerinden, Kuran-ı Kerim'den ve tecrübeden, bazen şeytanî ve nefsanî vahyin de doğru çıktığı anlaşılmaktadır. Böyle bir vahiy doğru çıkınca onun gerçekleştiğini kabul etmemize rağmen, ilahi bir vahiy olmadığını söylemek zorundayız.

Doğru Vahyin çeşitleri

İlâhî vahiyler

- 1) Peygamberlere inen vahiy, ki bu, içinde şüphe barındırmayan kesin vahiydir.
- 2) Evliyalara inen musaffa (saf ve katışıksız) vahiy. Bu vahiy de katışıksız olmasına rağmen buna kesin denmez. Çünkü bu vahiy musaffa olmasına rağmen, dünyaya hüccet niteliğinde olan ve reddedilmesi günah sayılan mucizeler ve güçlü deliller içermez.
- 3) Sâliklere¹³ inen vahiy. Salikleri şereflendirmek için inen bu vahiy, evliyaya inen vahiy gibi katışıksız değildir.
- 4) Salikleri ve müminleri sınamak için inen vahiy. Bu vahiy, müminlerin iman seviyesini ölçmek, sınamak ve imanlarının hangi seviyede olduğunu göstermek için iner.
- 5) Vadedilen Mesih'in^{as} anlattıklarından, vahyin başka bir çeşidi de anlaşılmaktadır. Bunun ayrıntılarına gelince, kamil müminin hedefi Rabbine kavuşmak ve yakın olmaktır. Mümin, Allah'a yakın olma yollarını Allah'a bırakır, kendisi tayin etmez. Kamil olmayan müminler ise, Allah'a varmak için çaba sarfederken, kendilerine vahiy veya ilham inmesi için, içlerinde nefsanî bir istek de taşırlar. Onların bu isteği Allah'a yaklaşmak için değil, büyüklük ve mertebe elde etmek içindir. Bu durumda bu tür insanların, güçlü isteğini göz önünde bulundurarak, Allah-u Teala bazen onlara da rahmetinden dolayı vahiy indirir. Ancak onların hali, yemek yerken sofraya gelen köpeğin haline benzer ki o köpeğe de sofradan bir şeyler atılır. Bu tür vahiy, aslında çetin bir sınanmadır ve bazen insanın tökezlenmesine neden olur. Ben, bu vahiyce cebîzî vahiy, yani kuru lokma diyorum.
- 6) Vahyin altıncı çeşidi, fitratı temiz olan fakat mümin olmayanlara inen vahiydir. Onlara inen vahiy, doğru yola kavuşmaları için onlara kılavuzluk eder. Bundan dolayı ben bu vahyin ismini irşad vahiy koyuyorum.
- 7) Vahyin yedinci kısmına gelince bu vahiy kafirleri ve kötü karakterlileri hidayete kavuşturmak için değil, onlara hüccetin tamamlanması için iner. Bu vahyin gayesi peygamberlerin doğruluğuna dair bir kanıt olmasıdır. Ben buna, tufeylî yani gölge

¹³ Salik, Allah yolunu tutmuş olan yolcu, mürit.

vahiy diyorum.

Yukarda anlatılanların hepsi İlahî vahyin çeşitleridir.

Şeytanî vahiy

Yukarda da söylediğim gibi bazı şeytanî vahiyler de doğru çıkabilir. Allah-u Teala Kuran-ı Kerim'de şöyle buyurur:

إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شَهَابٌ ثَاقِبٌ¹⁴

Yani, İlahî emirler dünyaya aşikar olmaya başlayınca şeytan da onlardan bir kaçını kapıp arkadaşlarına iletir. Şüphesiz Allah onun yaptıklarının sonuçsuz kalmasını sağlar. Ancak habis ruhlarla ilişkisi olanların sözleri de bazen doğru çıkar. Vadedilen Mesih^{as} şöyle der: bu tür insanların rüyaları, gördüğü manzaralar, tesadüfen doğru çıksa bile, heybetli ve şevketli olmaz, aksine eksik ve şüpheli olurlar.

Nefsânî vahiy

Bundan kastedilen, beynin bir fonksiyonu olarak görülen rüya veya işitilen seslerdir. Bu vahiy veya rüya da bazen doğru çıkabilir. İnsan zihni uyanırken bazen gelecekle ilgili bir tahminde bulunur ve tahmini doğru çıkar. Aynen bunun gibi bazen, insan uyurken zihni gelecekle ilgili tahminde bulunur ve onlar doğru çıkabilir. Bunların doğru çıkması Allah tarafından olduğu anlamına gelmez. Bu tür rüyaların çeşitleri vardır.

1) Doğal konularla ilgili rüyalar: Mesela, hastalıklar aniden ortaya çıkmaz, tersine ortaya çıkmasından birkaç saat, birkaç gün, hatta birkaç hafta önce insanın vücudunda değişiklikler meydana gelmeye başlar. Bu değişikliklerin farkına varan insan beyni, bazen bunları insanın gözünün önüne serer ve doğal bir tahmin olan bu manzara doğru çıkar. Hastalıklarla ilgili değişiklikler farklı zaman dilimlerinde vuku bulur. Mesela kuduz köpeğin zehri, anlatılanlara göre on iki gün ile iki ay içinde tesirini gösterir. Bundan dolayı kuduz köpek tarafından ısırılan bir kimsenin zihni, zehirin tesirini gösterdiği zaman diliminde, bunun farkına varıp olacak olanı ona bir rüya şeklinde gösterir. Doğru çıkmasına rağmen bu rüya veya ses İlahî değil nefsanîdir.

2) Nefsani vahyin ikinci çeşidine gelince, bunu şöyle anlatabiliriz: eğer

¹⁴ Saffat suresi, 11

birisi bir konu üzerinde ve bir konuyu düşünme düşünme uyuya kaldıysa ve zihni o anda bu konu üzerinde fikir teatisi yapıyor idiye beynin çalışan kısmı fikir teatisinden sonra bir neticeye varır. İnsan beyninin uykusu esnasında da çalıştığı bilinmektedir. Bazen beynin vardığı bu sonuçlar, aklın ulaştığı neticeler gibi doğru olur ve insan, zihnin vardığı bu doğru neticeyi rüyasında görür. Ancak, doğru çıkmasına rağmen bu ilahî bir rüya değil, nefsanidir. Bunun kaynağı ilahî emir değil insan zihnidir.

Yukarda bahsedilen iki kısım vahiye, bir bakımdan ilahî de denebilir. Çünkü Allah'ın yürürlüğe koyduğu kanunların işleyişi neticesinde insana yol göstermektedir. Ancak bunların kaynağı özel bir İlahî emir değildir, Allah'ın koymuş olduğu genel ve herkes için işleyen kurallardır.

Nefsani isteklerin bir kısmı tamamıyla nefsanî olmasına rağmen bazen onlar bile doğru çıkar ve ona dağınık rüya denilir. Bu tür rüya, beynin dağınıklığının bir neticesidir. Bazen farklı tahminlerde bulunan tahminlerinden birisi doğru da çıkabiliyor. Aynen bunun gibi dağınık düşüncelerden birisi tesadüfen doğru çıkabilir. Ancak bunun doğru çıkması ne İlahîdir ne de doğa kanunlarıdır. Tersine tesadüftür.

Şimdi ben yalan vahiylerle ilgili bir şeyler anlatacağım. Onların da birkaç çeşidi vardır.

Şeytanî vahiy: Şeytan, tahminlerde bulunduğu için tahmini genellikle yanlış çıkar, ayrıca şeytan yalan da söyler.

Yalan vahyin ikinci çeşidi nefsanî rüyadır. Bunun da birkaç türü vardır. A) Zihin bozukluğu neticesinde görülen rüya, B) istek ve arzu neticesinde görülen rüya. Bu rüya ve yukarda bahsettiğim kuru lokma şeklindeki rüya, görünürde birbirine benzer, ancak aralarında bir fark vardır. Bu farka gelince, kuru lokma olarak adlandırdığım rüya, insan arzulanı için Allah tarafından gösterilir. Ancak bu rüya, Allah tarafından gösterilmez, tersine insanın istek ve arzularından etkilenerek nefsin kendisinin ürettiği bir rüyadır.

Vahiy konusunda insanların düştüğü ikinci hata, vahyin sadece peygamberlere indirilebileceğine inanmalarıydı. Bu inanış tamamıyla yanlış olup, ümmetin motivasyonunu ve şevkini kırmaktaydı ve Allah'a yakın olmanın kapılarını kapatmaktaydı. Bunun neticesinde onlar sadece dünyevi tedbirlere razı olmuşlardı ve Allah'ın lütfunu tamamıyla unmuşlardı. Halbuki Allah'ın hoşnutluğunu bildiren bir

tek bu yol idi. Vadedilen Mesih^{as} bu inanışı düzeltilti ve vahiy kapısının herkese açık olduğunu, ancak bunun da dereceleri ve çeşitleri olduğunu söyledi. Peygambere, ona yakışır vahiy inerken, mümine imanının derecesine, kafire de onun durumuna göre vahiy inebilirdi. Bu gerçeği açıklamak suretiyle Vadedilen Mesih^{as}, bir fitneyi ortadan kaldırdı. Bu fitneye gelince, bazen mümin olmayan birisi, kendisine doğru çıkan vahiy veya ilham indiğinde kendini Allah'a ermiş zannediyordu. Vadedilen Mesih^{as} böyle insanların da doğru vahiye nail olabileceğini ancak Peygamberler, ermişler ve kafirlerin vahiyleri arasında fark olduğunu söyledi. Peygamberler ve evliyaların vahiyleri kudret ve heybet içerirken kafirlerin vahiyi bundan yoksundu.

Vahiy konusundaki üçüncü hataya gelince, bazı kimselere göre vahiy kelimeler şeklinde inemezdi. Tersine kalbin, aydınlanması neticesinde erdiği irfana vahiy deniyordu. Natüralistler, Bahailer, Hıristiyanlar ve kendilerine aydın diyen Müslümanların çoğu da aynı hatalı inanışa sahiptiler. Vadedilen Mesih^{as} onların düşüncelerini düzeltilti. O, ilk olarak kendi tecrübe ve müşahedesini ortaya koydu. Onlara hitaben şöyle dedi: Ben kelimelerle inen vahiy işitiyorum. Bundan dolayı düşüncelerinizi reddediyorum. İkinci cevap olarak şöyle dedi: vahiy ve rüya insan fitratının bir parçasıdır. Her insan Rabbi ile mülaki olmak ister. Bundan dolayı insan fitratına yerleştirilmiş olan bu arzunun cevabı mutlaka verilmeliydi. Kalpte kendiliğinden oluşan boş düşünceler, insanın içine yerleştirilmiş olan Rabbine erme susamışlığının ve muhabbet coşkusunun cevabı olamazdı. Bu susamışlığın tek cevabı vahiy ve rüya olabilirdi.

Ayrıca Vadedilen Mesih^{as} şöyle dedi: Rüya ve vahyin sadece peygamberlere özgü olması doğru değildir. İnsanların çoğu, az veya çok bundan pay alırlar. Bazen kötülerin kötüsü bile hatta bazı durumlarda mesleği fuhuş yapmak olanlar dahi bundan paylarını alırlar. Nitekim insanların çoğunun müşahede ettiği bir gerçek reddedilemez. Eğer insanların çoğu, az-çok buna nail olduysa o zaman peygamberlere vahiy inmesi nasıl inkar edilebilir? Yüzbinlerce kafir bile kendilerine vahiy geldiğine veya rüya gördüğüne tanıklık ederken vahiy veya rüya gerçeği reddedilebilir mi? Eğer onların buna nail olması imkansız değilse o zaman "peygamberlere inen vahiy, kelimeler halinde değil, kalbin aydınlanması neticesinde meydana gelen düşüncelerdir," şeklindeki inanış ileri derecede ahmaklıktır. Gerçek şu ki bunu insan yaratılışına koymaktaki gaye, nübüvvetin tekamüle ermesidir.

Vadedilen Mesih^{as} bu konuda şunları da söyledi: bazen vahiy alan kimseye hiç bilmediği dilde de vahiy iner. Eğer vahiy sadece kalpte oluşan düşüncelerin ismi ise o zaman bilmediği dilde nasıl kalpte düşünce oluşabilir. Bundan anlaşıldığına göre vahiy, kelimeler şeklinde dıştan gelir, içteki düşüncelerden oluşmaz.

Vahyin kelimelerle inmesi konusunda, “acaba Allah’ın dili ve dudakları mı var ki bunlar yardımıyla kelimeler şeklinde konuşur,” diye bir itiraz ileri sürülür. Vadedilen Mesih^{as} buna cevaben şöyle dedi: Allah’ın konuşmak için dile ihtiyacı yoktur, çünkü “Hiçbir şey O’na benzemez.” Eğer Allah elleri olmadan kainatı yaratabiliyorsa, dile ihtiyaç duymadan da konuşabilme kudretine sahiptir.

Vadedilen Mesih’in^{as} bu konuda verdiği farklı bir cevap da şöyleydi: Görkemli kelimelerle inen vahiy olmaksızın, insan Allah tarafından emir verildiğini anlayamaz. Heybetli kelimeler ancak dıştan geldiğinde, başka bir güç tarafından gönderildiği anlaşılır.

Bu konudaki dördüncü hataya gelince, bazı kimseler vahyin zihinsel bir fonksiyonun neticesi olduğuna inanırlardı. Bu konuda Vadedilen Mesih^{as} şöyle dedi: bazen böyle de olabilir ancak durumun her zaman böyle olduğu ve dışardan vahyin gelmeyeceği düşüncesi yanlıştır. Çünkü peygamberlere ve müminlere inen vahiy bazen öyle bilgiler içerir ki insan zihni onları kavrayamaz. Mesela, onlara inen vahiyde gelecekle ilgili görkemli haberler olur. Bunun ikinci cevabı olarak Vadedilen Mesih^{as} şöyle dedi: Eğer birisi, vahiy, beyin fonksiyonlarının bozulması neticesinde olur diyorsa o zaman neden vahiy alan kimselerin zihinleri son derece iyidir? Onların beyin gücünün son derece iyi olması, vahyin, bozulmuş beyin fonksiyonlarının bir neticesi olmadığına delilidir.

Vahyin bozulmuş beyin fonksiyonlarının bir neticesi olduğunu iddia edenlere şaşıyorum. İnsan yaşlanınca beyin gücü zayıflar, ancak peygamberler yaşlanınca onlarda bu etki görülmediği gibi inen vahyin heybeti ve görkemi daha da artar.

Vahiy konusundaki beşinci yanlışlık, vahiy insanın zihninin ve aklının ilerlemesine engeldir, düşüncesi idi. Bu düşünceye sahip olanlar, vahiy ile bir şey öğrenildikten sonra insanlar neden düşünmeye ve incelemeye ihtiyaç duysunlar ki, diyorlardı. Bu konu ile ilgili Vadedilen Mesih^{as}, vahyin, zihnin ilerlemesine engel teşkil etmediğini tersine, ilerlemesini sağlamak için olduğunu söyledi. Kainata dikkat edildiğinde manevi ve maddi olmak üzere birbirine benzeyen iki

paralel sistemin var olduğunu görmekteyiz. Maddi sistemde insana kılavuzluk etmek için akıl, tecrübeye muhtaçtır. Aklın tecrübeye muhtaç olmasının gayesi insanı hataya düşmekten korumaktır. Manevi sistemde ise insan aklı vahiye muhtaçtır. Manevi sahada aklın hata yaparak insanı felakete götürmesinden korumak için, akıl vahiy ile desteklenmiştir. Eğer, maddi alanda akıl yetersiz kaldığı için tecrübeye muhtaç ise o zaman manevi dünyada yalnızlıkla bel bağlamak nasıl doğru olabilir? Eğer düşük olan maddi sistem için Allah, aklın eksikliklerini gidermek için onu tecrübeye muhtaç kıldı ise o zaman daha yüce olan manevi sistem için aklın desteksiz bırakılması nasıl mümkün olabilir?

Eğer maddi sistemde olduğu gibi, neden manevi sistemde de akıl tecrübe ile desteklenmedi diye itiraz edilirse, bunun cevabı şudur: Tecrübe, birçok kez tökezledikten sonra asıl neticeye varır. Dünya hayatı geçicidir, bundan dolayı burada tecrübe edinirken tökezlemek pek de önemli değildir. Ancak ölümden sonraki hayat daimidir, eğer o hayat ile ilgili insanın tökezlenmesine göz yumulsaydı o zaman yüzbinlerce insan, tecrübe aşamasındayken gerçeğe ulaşmadan önce ölüp gideceklerdi. Böylelikle onlar, yaratılışlarının gayesi olan, daimi hayattaki ilerlemelerden mahrum kalacakları için büyük bir hüsrana uğrayacaklardı. İnsan tecrübe edinmeden önce bir temele muhtaçtır. Ancak manevi meseleler, gizlidir ve elle tutulur şeyler değildir. Bundan dolayı bu alanda tecrübe edinmek, maddi alanda tecrübe edinmekten daha zordur. Nitekim gördüğümüz kadarıyla bilim ileri derecede gelişmiş olduğu halde, beynin akıl ve irade ile ilgili fonksiyonlarını çok az keşfedebilmiştir. Halbuki bu fonksiyonlar, ruh kadar latif ve soyut değildir. Doğrusu kainatın yaratılışı üzerinden bu kadar zaman geçmiş olmasına rağmen bu konular üzerine araştırmalar bile başlatılmamıştır.

Vahiy konusundaki altıncı yanlışlık da insanların vahyin tamamen sona erdiğine inanmalarıydı. Bu inanış sadece Müslümanlara mahsus değildi, diğer dinler de aynı görüşe sahip idi. Yahudiler, Hristiyanlar, Hindular vesaire geçmişte vahyin indiğini ancak şimdi vahyin kesildiğine inanıyorlardı. Vadedilen Mesih^{as} bu tehlikeli inanışı da düzeltip dünyaya hatasını gösterdi. O, vahyin Allah tarafından kulları için bir nimet olup, kul ve Allah arasında kesilmeyen sevgi bağının vesilesi olduğunu, şek ve şüpheden âri kesin imana varmanın yolu olduğunu bildirdi. Vahiy kesildiği takdirde din ve maneviyattan geriye ne kalır? O, Peygamber Efendimizin^{sav} geliş gayesinin, dünyaya

Allah'ın rahmet yağmurunun her zamankinden daha fazla yağması olduğuna Müslümanların dikkatini çekti. Nitekim Peygamber Efendimizin^{sav} gelişinden sonra bu ilahî nimet kesilmeyip her zamankinden daha fazla inmeye başladı.

Bu konuda onun ikinci cevabı şöyleydi: vahiy sadece şeriatı içermez, aksine o başka gayeleri de gözetir. Bu gayelerden bir tanesi, kulun Allah hakkında şek ve şüpheden âri kesin imana kavuşmasıdır. Allah'ın konuştuğu birisinin imanına mukabil, sadece dili ile Allah'ın varlığını ikrar eden birisinin imanı aynı seviyede olabilir mi? Kısacası Peygamber Efendimizin^{sav} gelişi ile şeriat tekamüle ermesine rağmen Müslümanların yakine ulaşması ve kalplerinin itminan derecesine varması için yine de vahiy ihtiyaç vardır.

Bu konudaki üçüncü cevap şöyleydi: Allah-u Teala vahiy vasıtasıyla insanı irfan ile donatır, yüzlerce senelik çabadan sonra dahi insanın öğrenemeyeceği maneviyat bilgilerini birkaç dakikada ihsan eder. Netice olarak eğitimin bu en kolay yolu bu ümmete nasıl kapatılabildi. Vadedilen Mesih^{as} kendi şahsi tecrübelerine dayanarak, vahyin çok çabuk ve mükemmel derecede manevi bilgilerle insanı donattığını ve bunun örneğinin dünyevi çabalar sonucunda görülmediğini ispatladı. Nitekim 1300 sene boyunca alimlerin kendi bilgileri ile çözemediklerini Vadedilen Mesih^{as} vahyin yardımıyla birkaç sene içinde çözdü. Ona verilen bilgi ve irfandan destek olarak Ahmedi alimler, bugün dünyaya İslam'ın üstünlüğünü ispatlamaktadırlar.

Dördüncü cevabı şöyleydi: Vahyin gayelerinden biri Allah'ın kuluna sevgisini göstermesidir. Allah, özel kullarına vahiy indirmedikçe onların içindeki susamışlık ve çırpınış nasıl dinebilirdi. Kısacası o, vahyin devam ettiğini ispatladı. Vahyin kesildiğine inanılırsa Allah'ın birçok sıfatının âtil olduğuna inanmak zorundayız.

Birisi, Vadedilen Mesih^{as} Allah'ın sıfatlarında geçici duraksama olduğunu kabul etmiştir” diye itiraz edebilir. Nitekim Vadedilen Mesih^{as} şöyle der: Bazen Allah, sıfatlarından birinin icra etmesi için öteki sıfatına geçici olarak ara verir. İtiraz eden kimseye göre, eğer bu mümkün ise o zaman Allah'ın kıyamete kadar vahiy indirmeyi kesmesinde ne beis vardır? Unutulmamalı ki Vadedilen Mesih^{as}, iki sıfat birbirine ters düştüğünde geçici duraklamayı kabul etmiştir, ancak birbirine ters düşmeyen sıfatlarda, bu durum geçerli değildir. Vahyin devamlılığı ise herhangi bir sıfat ile ters düşmediği için kesinti

söz konusu olamaz.

Eğer birisi, vahyin devamlılığı kabul edilirse yine de o kesintiye uğrar, çünkü bir müceddidin ardından yüz sene sonra ikinci müceddid gelir, böylece belli bir zaman dilimi için vahyin kesintiye uğradığını siz de kabul ediyorsunuz, derse, cevabı şudur: Vadedilen Mesih^{as} böyle bir kesintiyi kabul etmemektedir. Çünkü o, vahyin sadece peygamber yahut müceddide inmediğini, tersine müminlere, hatta fasık ve kafirlere dahi inebileceğini söyler. Yeryüzü oval olduğuna göre gün içerisinde dünyanın farklı farklı yerlerinde insanların bir kısmı mutlaka uyuyor olur. Bundan dolayı her saniye yüzlerce binlerce insana bu nimet indirilmektedir ve vahiy bir saniye için bile kesintiye uğramaz. Eğer bir kimse filanca gün dünyada hiç kimsenin rüya görmediğini, vahiy veya ilham inmediğini ispatlarsa ona ödül vereceğimi ilan ediyorum.

Vadedilen Mesih^{as} Allah'ın vahyin devamlılığına dair vaadini Kuran-ı Kerim'den de ispat etti. Allah ise sözünden dönmez. Eğer birisi, rüya her insan görebilir, tartışma konusu olan rüya değil vahiydir, derse, bunun cevabı şudur: Allah insanların bu devirde hidayete ermesi için bir şey yapıyor mu yapmıyor mu? Eğer cevabınız evet yapıyor ise o zaman, Allah'ın yazılı kelimeler veya semboller vasıtasıyla dilediğini, gözlere gösterebildiğini kabul etmeniz ama Allah kulaklara ses işittirmek suretiyle dilediğini belli edemez demeniz, beyhude bir düşüncedir. Allah'ın bir taraftan, yaratıcının rızasını öğrenme arzusunu insanların fitratına yerleştirip diğer taraftan da vahiy kapısını kapatarak bu arzuyu cevapsız bırakması ne büyük bir zulümdür. Bu ise Allah'ın şanına aykırıdır.

Kur'an-ı Kerim ile ilgili yanlış inanışların düzeltilmesi

İnsanlar arasında, Allah'ın kelamı Kur'an-ı Kerim ile ilgili birçok yanlış düşünceler yerleşmişti. Mesela bazı Müslümanlar Kuran'ın değiştiğini ve Kuran'a ait bazı kısımların Kuran'da yer almadığına inanıyorlar. Vadedilen Mesih^{as} bunu reddederek Kuran'ın mükemmel bir kitap olduğunu, insanın din ile ilgili her türlü ihtiyacını karşıladığını ispatladı. O şöyle dedi: Eğer Kuran'ın bazı cüzleri veya parçaları kayıp ise o zaman onun öğretisinde bir eksiklik görülmeli ve konuların sıralanışında bir bozulma meydana gelmeliydi. Ancak ne Kuran öğretisinde bir eksiklik var ne de sıralamada bir bozukluk var. Bu kusurlardan arınmış olması onun hiçbir parçasının kayıp olmadığını delilidir.

Vadedilen Mesih^{as} şöyle der: Kur'an-ı Kerim, insanın bütün ahlaki ve manevi ihtiyaçlarını karşıladığını iddia ederek dünyaya meydan okumaktadır. Ancak eğer onun herhangi bir parçası kayıp ise o zaman ihtiyaç duyulan bazı ahlaki ve manevi konularla ilgili Kuran-ı Kerim'de herhangi bir hidayetin bulunmaması gerekir. Ancak bunun tersine Kuran, her manevi ihtiyacı karşılamaktadır. Buna rağmen eğer birisi Kuran'da hiçbir eksiklik olmadığı halde bazı parçalarının (haşa) kayıp olduğunu iddia ederse, o zaman onun bir kısmını (haşa) kaybedenler demek ki haklı imiş. Eğer böyle olsaydı, böylece onlar işe yaramayan ve Kuran'ın güzelliğini bozan parçaları çıkartmış olurlardı ve eğer o parçalar Kuran'da kalsaydı o zaman Kuran'da işe yaramaz şeyler vardır diye Kuran-ı Kerim'e itiraz edilirdi.

Bu inanış aklıma bir olayı getirdi. Ben küçükken bir gün gece yarısı bir kadının yaygarası duyuldu. İnsanlar uyandılar, Vadedilen Mesih^{as} ne olup bittiğini öğrenmek için oraya bir adam yolladı. Bir müddet sonra o adam gülererek geri geldi ve şunu anlattı: Bir ebe bir çocuğun doğumundan sonra evine giderken yarım akıllı bir dilenci ile karşılaştı. O, ebeyi dövmeye başladı, bunun üzerine kadın yaygara koparttı. İnsanlar toplandı ve dilenciye kadını neden dövdüğünü sorunca o yarım akıllı dilenci şöyle dedi: bu kadın benim kulağımı kestiği için dövüyorum. İnsanlar ona, kulağını kimse kesmedi yerinde duruyor, dediklerinde o şaşırarak ha öyle mi deyip kadını bıraktı. Kuran'ın değişikliğe uğradığını iddia edenlerin durumu da bu yarım akıllı dilencininkine benzer. Onlar, Kuran-ı Kerim'in bugün de mükemmel bir kitap olduğuna dikkat etmiyorlar mı? Eğer iddiaları doğru olsaydı Kur'an-ı Kerim kâmil değil, eksik bir kitap olurdu.

Kısacası Kuran-ı Kerim'in eksiksiz olduğunun delili, Kuran'ın kendisidir. Eğer Hz. Osman^{ra} veya başka bir sahabe herhangi bir ayet çıkarmış olsaydı Kuran'da bir eksikliğin olması gerekirdi. Bu görüşe sahip olanlar Kuran-ı Kerim'den 10 cüzün kayıp olduğunu söylerler. Eğer iddiaları doğru ise o zaman çok önemli meselelerde Kuran'ın bir şey söylemediği görülecekti. Ancak Kuran-ı Kerim'de böyle bir eksiklik görülmediği gibi, tam tersine din ve maneviyat ile ilgili her ihtiyacı karşıladığı görülmektedir.

Kur'an-ı Kerim ile ilgili Müslümanların başka bir yanlış inancına gelince, onlar Kuran-ı Kerim'in bir kısmının geçersiz yani mensuh olduğuna inanıyorlar. Vadedilen Mesih^{as} bunun cevabını verirken çok güzel ve latif bir yol izledi. O, mensuh sayılan ayetlerden öylesine güzel, irfan dolu bilgiler aktardı ki düşman dahi şaşkınlığını gizleyemedi. Onun öğrettiği prensibe uyulduğu takdirde, Kuran'da ihtiyaç duyulmayan gereksiz hiçbir ayet olmadığı görülür. Bir zamanlar Kuran'da hükmü geçersiz ayetler olduğuna inanan, Ahmedi olmayan Müslümanlar bile bugün Vadedilen Mesih'in^{as} açıkladığı ayetleri, İslam düşmanlarının karşısına koyarak İslam'ın üstünlüğünü ispat ederler. Mesela;

15 كُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ

“Sizin dininiz size, benim dinim bana” ayeti mensuh olarak kabul edilirdi. Ancak Müslümanlar bugün, bu ayeti, Vadedilen Mesih'in^{as} açıkladığı şekilde İslam düşmanlarının karşısına koyuyorlar.

Kur'an-ı Kerim ile ilgili insanların düştüğü üçüncü hataya gelince, Müslümanların çoğu içtihat kapısının ve Kuran'ın irfanının artık kapandığına ve geçmişte kaldığına inanıyorlardı. Vadedilen Mesih^{as} bu şüphenin ortadan kaldırılması için buna karşı sesini yükseltti ve Kuran'ın irfanının hiçbir zaman tükenmeyeceğini ispatladı. Nitekim Vadedilen Mesih^{as} şöyle buyurdu: “Yaratılış sayfasının hayret verici özellikleri eski bir zamanda tükenmemiştir, tersine yepyeni özellikleri halen ortaya çıkmaktadır. Allah'ın kelamının durumu da aynen bunun gibidir. Bu da Allah'ın sözü ve fiiliyatı arasında bir uyum olduğunun kanıtıdır.”¹⁶

Nitekim, geçmişteki insanların anlamadığı, bizim çağımızla ilgili

¹⁵ Kafirun suresi, ayet 7

¹⁶ İzale-yi Evham, Ruhani Hazain, cilt 3, sayfa 258

birçok İlahî gaybî haberi, Vadedilen Mesih^{as} Kuran-ı Kerim'den gösterip anlattı. Mesela,

وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ

Dişi develer terk edildiği zaman.¹⁷

Önceki insanlar bu ayetin manasını açıklarken kıyamet gününde insanların develere binmeyeceğini söylerlerdi. Ancak kıyamet gününde sadece deve değil, hiçbir şey insanın işine yaramayacak. Aslında bu ayet gelecekle ilgili İlahî gaybî haber olduğu için geçmiş alimler bunun hakikatini anlayamadılar. Bundan dolayı onu kıyamet günü ile ilgili saydılar. Bu ayet ahir zamanda (Vadedilen Mesih'in zamanında) yeni binekerin ortaya çıkacağını ve develerin terk edileceğini haber veriyor. Vadedilen Mesih'e^{as} düşman olan mollalar dahi, araba yahut deve arasında kaldıklarında arabaya binmeyi tercih ederler.

Başka bir ayet şöyledir.

وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ

“Vahşi hayvanlar bir araya toplandığı zaman.”¹⁸ Bu ayette, ahir zamanda (Vadedilen Mesih'in zamanında) hayvanat bahçeleri kurulacağına dair haber verilmişti. Nitekim çağımızda bu haber gerçekleşti. Bu ayetin başka bir anlamına gelince, önceki zamanlarda milletler birbirlerine karşı yabani idiler. Ancak çağımızda telgraf, tren ve uçakların icadı ile bir araya gelmeye başladılar.

Gelecekle ilgili haber veren başka bir ayet şöyledir:

وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ

Eski alimler kıyamet gününde depremler neticesinde nehirlerin kuruyacağını söylüyorlardı. Halbuki kıyamet gününde kainat altüst edileceğine göre nehirlerin kurummasının bir anlamı yoktur. Vadedilen Mesih^{as} bunu açıklarken yeni nehirlerin çıkarılacağını söyledi.

Gelecekle ilgili haber veren bir başka ayet,

¹⁷ Tekvir suresi, ayet 5

¹⁸ Tekvir suresi, ayet 6

¹⁹ Tekvir suresi, ayet 7

وَإِذَا النُّفُوسُ رُوِّجَتْ

“Farklı insanlar bir araya getirileceği zaman.”²⁰ Bu ayeti de açıklarken kıyamet gününde bütün insanların, erkek kadın hepsinin bir araya getirileceği anlatılıyordu. Halbuki kıyamet gününde yeryüzü yok edileceğine göre orada insanların bir araya getirilmesinin bir anlamı yoktur. Vadedilen Mesih^{as} bu ayeti açıklarken, ilerde yeni icatların çıkacağını ve bunun neticesinde bir yerde oturan insanın çok uzaktaki ile görüşebileceğini söyledi. Nitekim bu günlerde bunlar yaşanmaktadır.

Vadedilen Mesih^{as} Kuran-ı Kerim'in farklı ayetlerinde bilimsel gerçekler bulunduğunu ispat etti. Mesela,

وَالشَّمْسُ وَضُحَاهَا ۚ وَالنَّجْمَاتُ إِذَا تَلَها ۚ

Ayetleri, ayın kendi zatında aydınlık olmadığını aksine aydınlığın kaynağının güneş olduğunu anlatmaktadır. Kısacası Vadedilen Mesih^{as} onlarca Ayet-i Kerime'nin farklı bilimsel gerçeklere işaret ettiğini anlattı. Bu gerçeklerin hepsinin bir tek dönemin insanları tarafından anlaşılması mümkün değildir. Zamanı geldiğinde onlar tam manasıyla anlaşılabilir. İnsanoğlu gelişme kaydettikçe Kuran-ı Kerim'den yepyeni ilimler fıskırmaya devam edecektir. Vadedilen Mesih'in^{as} bu prensibine uyduğumuz için bize Allah, Kuran'ın öyle bilgilerini verdi ki kimse o bilginin karşısında duramıyor.

Dikkat ederseniz Vadedilen Mesih'in^{as} yarattığı değişiklik ne kadar muazzamdır. Ondan önce din bilginleri, filanca mesele filanca tefsirde yazılıdır derlerdi ve birisi yeni bir şey söylediğinde ona, bunun hangi tefsirde yazılı olduğunu bize göster, derlerdi. Ancak Vadedilen Mesih^{as}, tefsir yazarlarına öğreten Allah bize neden öğretmesin, dedi. Böylelikle o bizi, bir kuyunun içindeki kurbağa durumundan çıkararak denize dalan dalgıç haline getirdi.

Kur'an-ı Kerim ile ilgili ümmetin düştüğü dördüncü hataya gelince, onlar Kuran-ı Kerim'in ihtiva ettiği konular arasında bir bütünlük olmadığına inanırlardı. Onlara göre bir ayetin diğer ayet ile ve bir kelimenin yanındaki kelime ile bir bağı yoktu. Onlar bazen takdim ve

²⁰ Tekvir suresi, ayet 8

²¹ Şems suresi, ayet 2-3

tehir²² adı altında Kuran'ın kelimelerinin sıralamasını değiştirirlerdi. Vadedilen Mesih^{as} bu tehlikeli düşünceyi ıslah etti. O, takdim ve tehirin caiz olduğunu söylemekle birlikte, faziletli olan sahih düzen midir yoksa takdim-tehir midir diye sordu. Eğer Kuran metninin aslı sıralaması, takdim ve tehirden daha üstün ise o zaman Kuran-ı Kerim'e, düşük olanı neden yakıştıyorsunuz?

Vadedilen Mesih^{as} Hindu Ariyalara meydan okuyarak, Kuran-ı Kerim'de hem manen hem zahiren bir tertibin bulunduğunu söyledi. Hatta, konuların düzeninden dolayı isimlerin sıralamasının değişmesi bir istisna olmak kaydıyla isimler bile zaman açısından belli bir sıralamaya göre zikredilmiştir. Anlamsal düzen şüphesiz diğer düzenden üstündür.

Kuran ile ilgili beşinci hata hem Müslümanlar arasında hem gayrimüslimler arasında yerleşmişti. Onlara göre Kuran-ı Kerim'de aynı konular tekrar edilmekteydi. Vadedilen Mesih^{as} bunun yanlış olduğunu söyledi. O, Kuran'ın kullandığı her kelimenin yeni bir konuyu yeni bir güzellikle takdim ettiğini ve bunun tekrar ile kesinlikle bir alakası olmadığını söyledi. Vadedilen Mesih^{as} Kuran ayetlerini bir güle benzeterek, bir gülün yapraklarının oluşturduğu her daire görünürde tekrardır, ancak her daire gülün güzellik zincirini tamamlamak içindir, dedi. Birisi yaprakların bir dairesini kopardığında gül, gül olarak kalır mı? Kesinlikle kalmaz. Kuran-ı Kerim'in durumu da bu güle benzer. Bir gülden her yaprağın yeni bir güzellik yarattığı gibi Kuran-ı Kerim'de de beyan edilen her konu yeniden geldiğinde yeni bir mana ve gaye için gelir ve böylelikle Kuran bir bütün olarak mükemmel bir hale gelir.

Vadedilen Mesih^{as} şöyle dedi: Kuran ayetlerinin birbirinden kopuk olduğunu düşünmek bir hatadır. Kuran ayetleri bir vücudun zerrelere, sureler de vücudun uzuvlarına benzer. Mesela insanın 32 tane dişi vardır. Acaba birileri dişler 32 kere tekrarlanmış, bundan dolayı 31 tanesinin sökülmesi gerekir diyebilir mi? Veya insanın iki kulağı vardır. Acaba herhangi biri neden iki kulak vardır diye birini kesip atabilir mi? İnsana 12 tane kaburga kemiği verilmiştir. Acaba tekrar vardır diyerek 11 tanesini kesmek mi lazım? İnsan vücudunda yüzbinlerce saç teli bulunur. Acaba bir kimse tekrarlama var diyerek hepsini kazıttırıp bir tanesini bırakabilir mi? Vücudunuzdaki tekrarı yok edin ve ne hale geldiğinize bir bakın. Kısacası Vadedilen Mesih^{as}

²² Takdim ve tehir: Bulunması gereken düzenden farklı bir düzene sahip olma.

Kuran'ın manalarını beyan ederek, Kuran'da tekrar vardır diyenlerin ağzını kapattı.

Müslümanların Kuran ile ilgili düştüğü altıncı hataya gelince, onlar Kuran-ı Kerim'de beyan edilen ibret olaylarının geçmişte kalmış kıssalar olduğuna inanıyorlardı. Vadedilen Mesih^{as} bu hatayı da düzeltti. O şöyle dedi: Bunlarda ibret de olmasına rağmen Kuran'daki kıssaların yazılış gayesi sadece ibret değildir. Aslında onlarda bu ümmetin gelecekte karşılaşılacağı olaylar için ilahi gaybi haberler vardır. Nitekim bu olaylarda beyan edilenin aynısı gelecekte de vuku bulacaktı. Bundan dolayıdır ki Kuran-ı Kerim bir kıssanın tümünü değil belli bir kısmını beyan eder.

Kuran-ı Kerim'deki kıssaların ufak parçaları dahi gerçekleşti ve ilerde de gerçekleşmeye devam edecektir. Mesela Kuran-ı Kerim'de Neml ile ilgili bir olay geçer. Tarihten öğrendiğimiz kadarıyla Harun Reşid zamanında aynı olay vuku buldu. Onun zamanında da Hz. Süleyman'ın zamanında olduğu gibi Neml milletinden bir kadın Harun Reşid'e altın dolu bir kese takdim ederek şöyle dedi: Hz. Süleyman'a da bir kadın hediyeler takdim etmişti ve ben de bir kadın olarak aynısını yaptığım için gurur duyuyorum. Harun Reşid de Hz. Süleyman'a benzetildiği için gururlandı.

Kur'an-ı Kerim ile ilgili yerleşmiş olan yedinci şüpheye gelince, bu şüphe hem Müslümanlarda hem de gayrimüslimlerde yerleşmiştir. Onlara göre Kuran-ı Kerim'de geçen bazı olaylar tarihte geçmemiştir. Sör Seyyid Ahmed Han gibi liyakatli bir insan bile bu itiraz karşısında paniğe kapılarak şöyle diyordu: Kur'an-ı Kerim hitabî delil ileri sürmüştür. Yani Kuran'ın muhatabı, o olayları doğru kabul ettiği için, sahih olmamasına rağmen delil olarak onlara sunmuştur. Böylelikle Kuran, bu olayların doğru olduğunu varsayarak onları doğru yola çekmiştir.

Ancak bu cevap vaziyeti daha da tehlikeye sokar. Çünkü Kuran-ı Kerim'in, hangi olayı muhataba hitabet için ve hangi olayı ise doğruluğu anlatmak için beyan ettiğini hangi ölçülere dayanarak anlayacağız? Sör Seyyid Ahmed Han'ın sunduğu delilden yola çıkan kimse, Kuran'ın tamamının muhataba göre hitap ettiğini ileri sürerse onun sözünü nasıl reddedeceğiz? Hitabî delil için, yazarın kendisinin bunu bize bildirmesi gerekir.

Vadedilen Mesih^{as} bahsedilen itiraza cevap verirken "hitabî delil" prensibini reddetti. Onun sunduğu prensibe göre Kuran, gayb ilmüne

sahip Allah'ın kelamı olduğu için onda bulunan her şey kesinlikle doğrudur. Kuran karşısında, şüphelerle dolu tarihi eserlerden bahsetmek tamamıyla akla aykırıdır. Kuran-ı Kerim'in beyan ettiklerinin manaları Kuran'ın sunduğu prensiplere göre anlaşılmalı. O bir hikaye kitabı değildir, onun hikmet dolu öğretisi yüzeysel beyanların bir derlemesi olarak görülmemeli.

Kuran hakkında düşükleri sekizinci hataya gelince, bazılarına göre Kur'an-ı Kerim bazen öylesine ufak tefek şeylerden bahsediyor ki onların anlatılması ilim, irfan ve zihinsel gelişmelere zararlı ve engeldir.

Vadedilen Mesih^{as} bunu da reddederek Kuran-ı Kerim'de lüzumsuz bir şeyden bahsedilmediğini söyledi. Tersine, Kuran'ın zikrettiği her şey çok önemlidir. Ben örnek olarak Hz. Süleyman ile ilgili bir olayı anlatacağım. Kur'an-ı Kerim Hz. Süleyman'ın bir saray inşa ettirdiğini ve onun zemininin camla kaplandığını ve altında da su aktığını anlatır. Seba kraliçesi Hz. Süleyman'a geldiğinde o onun saraya girmesini istedi. Ancak kraliçe oranın su olduğunu zannederek girmeye çekindi. Bunun üzerine Hz. Süleyman ona, çekinmene gerek yok, bu senin zannettiğin gibi su değil camdır, su ise camın altındadır, dedi. Kuran'ın ayeti şöyledir:

قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ ۚ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَكَشَفَتْ عَنْ سَاقِهَا ۚ قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُّبْرَدٌ

مِن قَوَارِيرَ ۗ قَالَتْ رَبِّ ائِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ۖ وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

Kendisine, “Saraya gir!” denildi. (Sarayı) görünce onu derin bir su sanıp, telaşlandı. (Süleyman,) “Bu, içine cam parçaları döşenmiş bir saraydır,” dedi. (Kraliçe,) “Yarabbi! Ben canıma zulmettim. (Şimdi ise) Süleyman ile birlikte, âlemlerin Rabbi olan Allah'a inanıyorum,” dedi.²³

Tefsirciler bu ayeti tuhaf bir şekilde açıklarlar. Bazı kimseler şöyle açıklarlar: Hz. Süleyman o kraliçe ile evlenmek istiyordu, ancak cinler kadının bacaklarının kılı olduğunu söyleyince o onun kılı bacaklarını görmek için bu sarayı inşa etti. Kraliçe eteklerini sıvayınca Hz. Süleyman kılı olmadığını gördü.

²³ Neml suresi, ayet 45

Bazı kimselere göre bu kıl hikayesi doğru değildir. Aslında Hz. Süleyman kraliçenin tahtını istemişti. Daha sonra da taht istemekle küçük düşmüş olabileceğini zannetti ve itibarını korumak için bu sarayı inşa etti.

Aklı başında olan birisi, din ve irfan ile hiç alakası olmayan bu tür konuların Allah'ın Kitabında, hele hele son ve kamil şariat olan Kuran-ı Kerim'de olduğunu kabul edebilir mi? Acaba Allah'ın peygamberlerinin bu tür işlerle uğraşacağı kabul edilebilir mi?

Vadedilen Mesih^{as} bu ayeti açıklarken gerçeği ortaya koydu. Onun anlattıkları sayesinde Kuran-ı Kerim'de geçen her şeyin iman ve irfanı artırmak için olduğu anlaşıldı. O şöyle dedi: Kuran-ı Kerim'den anlaşıldığına göre Saba kraliçesi güneşe tapan müşrik bir kadındı. Hz. Süleyman onu doğru yola getirip şirkten kurtarmak istiyordu. Bunun için o hem sözlü deliller sundu hem de bir deneyimden geçirecek inanışının hatalı olduğunu ona göstermek istedi. Bu gaye ile o, görüşme için onu, altından su akan cam ile kaplı bir zemini olan bir saraya çağırdı. Kraliçe yürümek istediğinde su olduğunu zannederek eteğini çekti yahut paniğe kapıldı. (Ayette geçen kelime her iki manaya gelir) bunun üzerine Hz. Süleyman ona teselli vererek, senin su zannettiğin aslında camdır ve su ise onun arkasındadır, dedi. Hz. Süleyman bu olaydan önce ona şirk inancının yanlışlığını delillerle ispatlamıştı. Bundan dolayı kraliçe, şirk inancının yanlışlığını ortaya koymak için Hz. Süleyman'ın onu bir deneyimden geçirmek istediğini hemen anladı. O, camda gördüğünün su değil suyun yansıması olduğu gibi, güneşin de ilahi nur değil, nurun yansıması olduğunu anlayarak hemen iman etti. Ve gayri ihtiyari şöyle dedi: Ben alemlerin Rabbi olan Allah'a iman ediyorum.

Bu ne kadar önemli ve irfan dolu açıklamadır. Bunun hakkında bir kitap bile yazılabilir. Önceki tefsirciler, bacağındaki kılları görmek için saray inşa edildi diyorlardı. Acaba bacağı kıllı olan kadınlarla evlenilmiyor mu? Peygamberlerin bu duruma düşmesi mümkün mü? Kısacası Vadedilen Mesih^{as} Kuran-ı Kerim'in anlattığı konuların önemini kalplerimize kazıdı ve Kuran'a isnat edilen gerçek dışı yakıştırmalardan onun arınmış olduğunu ispatladı.

Kur'an-ı Kerim ile ilgili Müslümanların düştüğü dokuzuncu hataya gelince, onlara göre Kuran-ı Kerim'in bazı iddialarına iman edilir ama onlar delillerle ispat edilemez. Müslümanlar, Kuran Allah'ın kelamı olduğu için, içinde yer alan her şeye imanımız var, derlerken

Müslüman olmayanlar, bunlar beyhude sözlerdir (haşa) biz bunlara nasıl iman edelim, derlerdi. Vadedilen Mesih^{as} şöyle dedi: Kur'an-ı Kerim her iddiasını kesin delillerle ispatlar ve ileri sürdüğü iddianın delilini de bizzat kendisi verir. Kuran-ı Kerim'i diğer İlahî kitaplardan üstün kılan budur. İddialarının ispatlanması için insanların getirdiği delillere muhtaç olan bir kitaba mükemmel kitap denemez. Allah'ın sözünün insanların ispatlamasına muhtaç olduğunu düşünmek Allah'ın kelamına saygısızlıktır. Böyle düşünecek olursak Allah'ın kelamının durumu Raca ve Maharacaların meclislerine benzer. Onlar bir söz söylediklerinde yanındakiler, evet efendim haklısınız, diyerek tasdik ederler. Vadedilen Mesih^{as} diyor ki; Kur'an-ı Kerim ileri sürdüğü her iddia için bir tek delil ile yetinmeyip, birçok deliller kendisi sunmaktadır. Vadedilen Mesih^{as}, bu konuyu öylesine geniş kapsamlı anlattı ki İslam düşmanlarının üstüne ölü toprağı serpildi.

Vadedilen Mesih^{as} Amritsar şehrinde Hıristiyanlar ile on beş gün süren yazılı münazara yaptı. Oradaki yazıları daha sonra "Cenk-i Mukaddes" adı ile kitap olarak basıldı. O, bu münazaranın başında, "her iki grup da ileri sürdüğü iddiayı da o iddianın delilini de kendi tabi olduğu İlahî kitaptan göstermelidir," prensibini şart koydu. Netice olarak Hıristiyanlar, Mesih'in Allah'ın oğlu olduğuna dair yaptıkları iddiayı bile İncil'den gösteremediler.

Vadedilen Mesih'in^{as} birinci halifesi Hz. Mevlâna Nuruddin^{ra} şöyle der: Bir keresinde ben trende yolculuk yaparken bir Hıristiyan bana, ben Amritsar'daki münazarayı dinledim, ancak bana bir faydası olmadı, siz neye dayanarak Mirza Beyin (Mirza Gulam Ahmed) doğruluğuna inanıyorsunuz, diye sordu. Bunun üzerine birinci Halife hazretleri, Amritsar'daki münazara Mirza Beyin doğruluğunun delilidir, dedi. O Hıristiyan bunu anlamadı ve bunu nasıl delil olabilir, diye sordu. Birinci Halife hazretleri ona şöyle cevap verdi: Mirza Bey (Vadedilen Mesih) Hıristiyanlara, iddianızı ve onu ispat eden delilleri kendi İlahî kitabınızdan sunun demişti, ancak Hıristiyanlar bunu yapmaktan aciz kaldılar. Mirza Beyin yerinde ben olsaydım, orayı terk edip giderdim, ancak Mirza Beyin sabrına bak, 15 gün boyunca Hıristiyanların akıl almaz sözlerine katlandı ve onlara doğru yol göstermek için anlatmaya devam etti.

Kur'an-ı Kerim hakkındaki düştükleri onuncu hata Kuran-ı Kerim'in bilimsel gerçeklere aykırı olduğu düşüncesiydi. O, bu hatayı düzelterek şöyle dedi: Bir tek Kur'an-ı Kerim öyle bir kitaptır ki o, doğa kanunları veya Allah'ın fiilinin önemini kabul eder ve bunun üzerinde

ısrarla durur. Doğa veya zahiri kâinat ve Allah'ın kelamı arasında bir uyum ve ahenk vardır. Bundan dolayı Kuran-ı Kerim'in bilimsel gerçeklere aykırı olduğunu söylemek son derece yanlıştır. Allah'ın kelamı, Allah'ın yaptıklarına hiçbir zaman ters düşemez. Doğa kanunlarına ters zannedilen Kuran-ı Kerim'deki olaylarla ilgili Vadedilen Mesih^{as} şöyle dedi: Bunlarla ilgili iki ihtimalden birisi geçerlidir, ya insanların doğa kanunu olarak zannettikleri kanun, aslında doğa kanunu değildir veya o ayete yüklenen anlam doğru değildir. Nitekim Vadedilen Mesih^{as} Kuran-ı Kerim'in ayetlerinin nasıl yanlış anlaşıldığı konusunda birçok örnekler sundu. Mesela,

وَالسَّاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ﴿١٣﴾ وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ﴿١٤﴾²⁴

Ayet-i Kerimesinin manasını şöyle verirlerdi: Andolsun o dönüş sahibi olan gökyüzüne ve çatlayıp yarılan yeryüzüne. Buna itiraz edenler, gökyüzünün maddi bir şey olmadığını ve dönmekte olanın da gökyüzü değil yeryüzü olduğunu söylediler.

Vadedilen Mesih^{as} bu ayet ile ilgili şöyle dedi: Ayette geçen sema kelimesinin bir manası da bulutlardır. “Rec” kelimesinin manası da sık sık gelen demektir. Bundan dolayı ayetin manası dönen gökyüzüne andolsun” demek değil, bilakis “Biz kurumuş olan toprağı sulayan bulutları şahit olarak takdim ederiz, ayrıca yağmurun yağmasıyla yanlıp (bitkiler çıkaran) yeryüzünü de şahit olarak takdim ederiz,” demektir. Allah-u Teala bunları şahit olarak takdim etmekle şunları anlatmak istiyor: Allah bulutların sistemini yarattı, onlar sık sık gelip yeryüzünün yeşermesine vesile olurlar, onlar olmazsa yeşillik ve canlılık imkansızdır. Aynen maddi bulutlar gibi manevi nizamda da Allah lütuf bulutlarını indirmediğe ve İlahî kelamın yağmurunu yağdırmadıkça toprak yarılmaz ve onun liyakati ortaya çıkmaz. Gökten su inince insan zihninin liyakati ortaya çıkar ve İlahî kelamın yardımıyla çok ince manevi bilgiler aşikâr olur. Nitekim bu ayetlerin öncesi ve sonrası da anlattığımız manayı destekler. Çünkü bundan sonra

إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَضْلٌ ﴿١٣﴾ وَمَا هُوَ بِالنَّهْلِ ﴿١٤﴾²⁵

Ayetleri gelir.²⁵ Yani: Kur'an-ı Kerim boş bir söz değildir, tersine

²⁴ Tarık suresi, ayet 12-13

²⁵ Tarık suresi, ayet 14-15

hakikati ispatlayan bir kelimedir, çünkü bu çağda yeryüzü kurumuştur ve insanlar din bilgisinden yoksundurlar. Bundan dolayı insanların manevi susamışlığını gidermek için Allah'ın rahmet yağmurunun İlahi kelam şeklinde yağması gerekiyordu.

Aynen bunun gibi Vadedilen Mesih^{as} şöyle dedi: Kuran-ı Kerim'in indiği dönemde insanlar gökyüzünün katı bir cisim olduğuna inanırlardı ve yıldızların ona asılı olduğunu kabul ederlerdi. Ancak Kur'an-ı Kerim o dönemde bunu reddetti ve şöyle buyurdu:

لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَبْرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ۗ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٢٦﴾

Yani, gökyüzü katı bir madde değil tersine latif bir maddedir ve gezegenler, tıpkı bir yüzücünün yüzdüğü gibi onun içinde dolaşmaktadırlar. Çağımızdaki “eter teorileri” aynen buna benzemektedir.

Aynen bunun gibi Nisa suresinin,

خَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا ۗ

ayeti de yanlış anlaşılıyordu. Bu ayete dayanarak Havva'nın Hz. Adem'in kaburga kemiğinden yaratıldığı anlatılıyor ve buna itiraz ediliyordu. Halbuki ayete yüklenen bu mana yanlıştır. Kur'an-ı Kerim Havva, Adem'in kaburga kemiğinden yaratıldı demiyor. Bu ayetin manası şudur: Havva Adem'in cinsinden yaratıldı. Yani, hangi güçler ve duygularla erkek yaratıldıysa kadın da aynı güç ve duygularla yaratıldı. Eğer erkek ve kadının duyguları aynı olmasaydı aralarında gerçek sevgi olmazdı. Eğer erkeğe verilen cinsel güçler kadına verilmeseydi aralarında birlik olmazdı. Kısacası, aralarında sevgi ile yaşasınlar diye erkeğe verilen duyguların aynısı kadına da verildi.

Dikkat edin, erkek ve kadın arasında sevgi ve barış sağlayan bu öğreti ne güzeldir. Bir erkek eşine yersiz bir şekilde kızdığına ona Kuran'ın bu ayetinin ışığında şöyle diyeceğiz: Senin duyguların gibi eşinin de duyguları var, nasıl ki sen duygularının yaralanmasını istemiyorsan, senin eşin de kendi duygularının çiğnenmesini istemez. Bundan dolayı eşinin duygularını da dikkate almalısın.

²⁶ Yasin Suresi, ayet 41

²⁷ Nisa suresi ayet 2

Aynen bunun gibi bazı kimseler şu ayeti,

الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۗ الرَّحْمٰنُ

فَسَأَلْ بِهِ حَبِيرًا ﴿٢٨﴾

Açıklarken yeryüzü ve gökyüzünün altı günde yaratıldığını ve ondan sonra Allah'ın arşa oturduğunu anlatırlardı. Ancak bu mana yanlıştır. Yeryüzü ve gökyüzünün yüzbinlerce yılda yaratıldığı jeolojiden ispatlanmıştır. Doğrusu insanlar Kuran'ın ayetini dikkatlice okumuyorlar. Biz yeryüzü ve gökyüzünün ne kadar zaman içerisinde yaratıldığını bilmiyoruz ancak altı gün içinde yaratılmadığından eminiz, çünkü gün güneşin neticesinde meydana gelir, daha güneş yaratılmamışken gün nereden ortaya çıktı. Bu ayette geçen “yevm” kelimesinin manası muayyen bir zaman dilimidir. Kuran-ı Kerim’de bir “yevm”in insanların ölçüsüne göre bazen bin sene, bazen ise elli bin sene olduğu yazılıdır. Netice olarak bu ayette altı uzun zaman diliminde gökyüzü ve yeryüzünün yaratıldığı anlatılmıştır.

Kur'an-ı Kerim ile ilgili on birinci hata, yanlış prensiplerle Kuran'ı tefsir etmeleri idi. Vadedilen Mesih'in^{as} Kuran-ı Kerim'in tefsiri için açıkladığı prensiplere uyulduğunda tefsirde hata yapma ihtimali çok azaldı. Bu prensiplere uyma neticesinde Allah-u Teala, Vadedilen Mesih'e^{as} tabi olanlara, hiç kimseye vermediği Kuran irfanı nasip etti. Ben bile birçok defa, Kuran-ı Kerim'in herhangi bir ayeti kura ile seçildikten sonra onun irfan dolu tefsirini ben de yazayım, başka bir gruba mensup olan kimse de yazsın, dedim. Böyle yapılıncı Allah'ın kimin vesilesiyle Kuran'ın manalarını ve irfanını aşikâr etmek istediği belli olacak. Ancak hiç kimse benim bu meydan okumamı kabul etmedi.

Vadedilen Mesih'in^{as} açıkladığı tefsir prensipleri

Kur'an-ı Kerim Allah'ın kelamı olduğu için onun sırları Allah ile özel bağı olan dostlarına açıklanır. Bundan dolayı Kuran-ı Kerim'i anlamak için insan Allah ile dostluk bağı kurmalı. Ne kadar ilginçtir ki Kuran tefsirini yazan kimseler ne sufi idiler ne de evliya. Tersine sadece Arapça bilen hocalardı. Şüphesiz bazı evliyalar da bazı ayetlerin çok

²⁸ Furkan suresi, ayet 60

güzel ve latif tefsirlerini yazdılar. Mesela Hz. Muhyiddin İbni Arabî'nin eserlerinde ayetlerin tefsiri öylesine güzel yapılmıştır ki insanın kalbi onların doğruluğuna kani olur. Kısacası Vadedilen Mesih^{as} Kuran'ı anlamak için Allah ile sağlam bir bağ olmasını gerekli görmüştür.

İkinci prensibe gelince, Kuran-ı Kerim'in her kelimesi bir düzen ve tertib içindedir. Bu prensipten dolayı Kuran-ı Kerim'in tefsirini yapmak ve irfanına nail olmak kolaylaştı. Kuran-ı Kerim'i inceleyen herkes bir kelimenin neden önce ve diğerinin neden daha sonra geldiği üzerinde dikkatle düşünmelidir. O, bunun üzerinde yoğunlaşınca hikmetini anlayacaktır.

Kuran-ı Kerim'in hiçbir kelimesi gayesiz değildir ve hiçbir kelimesi fazla değildir. Her kelime özel bir mefhum ve mana için gelmiştir. Bundan dolayı hiçbir kelimeyi göz ardı etmeyin.

Kuran-ı Kerim'in kelimeleri anlamsız olmadığı gibi o hangi siyak-ü sibak içinde kullanıldıysa orada aynı kelimelerin kullanılması gerekiyordu. Nitekim manasını anlamak için önceki ve sonraki konu ile ilişkisini anlamaya çalışmak gerekir. Eğer siyak-ü sibak dikkate alınmazsa tefsirde hata yaparız.

Yukarda da anlattığım gibi Kur'an-ı Kerim sunduğu her iddianın delilini bizzat kendisi getirir. Bundan dolayı Kuran-ı Kerim'in herhangi bir yerinde bir iddia varsa onu ispatlayan delil de mutlaka oradadır, insan onu aramalı.

Kur'an-ı Kerim kendi tefsirini kendisi yapar. Eğer bir yerde bir şey eksik gibi görünüyorsa onun ikinci parçası mutlaka başka bir yerde aranmalı, kesinlikle bulunacaktır ve yarım kalmış olduğunu zannettiğiniz şeyin öyle olmadığını göreceksiniz.

Kuran-ı Kerim'de tekrar yoktur. Bu konuyu yukarda anlatmıştım.

Kuran-ı Kerim'deki kıssalar, kıssa olsun diye anlatılmamıştır. Bilakis her kıssa gelecek ile ilgili ilahî gaybi bir haberdir. Bu konu da yukarda anlatılmıştır.

Kuran-ı Kerim'in hiçbir ayeti mensuh (hükmü geçersiz) değildir. Geçmişte herkim bir ayeti anlayamadıysa onun mensuh ayetlerden biri olduğunu söyledi. Böylelikle onlar Kuran-ı Kerim'in büyük bir bölümünü mensuh kabul ettiler. Onların hali, kendisini çok cesur zanneden birisine benziyordu. Bir zamanlar cesur olanlar

cesaretlerinin alameti olarak vücutlarına dövme yaptırıldları. Kendini cesur zanneden birisi vücuduna arslan dövmesi yaptırmak istedi. Dövmeci onun vücuduna iğneyi batırınca canı yandı ve dövmeciye, arslanın hangi parçasını yapacaksın diye sordu. Dövmeci, kulağını yapacağım, deyince o da peki kulak olmazsa arslan arslan olmaktan çıkar mı dedi. Adam, hayır fark etmez deyip arslanın başka bir parçasını yapmaya başladı. Onun canı yine yanınca aynı şeyi sorup, arslanın o parçasını da yapma dedi. Kısacası böylece o teker teker her seferinde dövmeciye mâni oldu ve arslanın hiçbir parçası dövme yapılmadı. Sonunda dövmeci, kendini cesur zanneden o kişiyi, hiçbir şey yapmadan eve yolladı. Kuran-ı Kerim'de nasih ve mensuh olduğunu kabul edenlerin hali de bu adamın haline benzer. Mensuh kabul edilen ayetlerin sayısı bin yüze kadar ulaşmıştı. Vadedilen Mesih^{as} Kuran-ı Kerim'in bir kelimesinin bile mensuh olmadığını söyleyerek mensuh kabul edilen ayetlerin harikulade tefsirlerini açıkladı.

Başka bir prensibe göre, Allah'ın kelamı ile sünneti birbirine ters düşemez. O, bilim Allah'ın kelamına muhalif olmaz demedi. Çünkü bazen bilim kendisi hata yapar ve daha sonra hatası ortaya çıkar. Vadedilen Mesih'in^{as} söylediği şudur: Allah'ın sünneti, Allah'ın kelamına ters düşmez. Ancak, insanlar Allah'ın kelamını anlamakta hataya düştükleri gibi Allah'ın sünnetini anlamakta da hataya düşebilirler.

Vadedilen Mesih^{as} Arap dilinde kelimelerin eş anlamlı olmadığını ve harflerin bile bazı manalar içerdiğini söyledi. Bundan dolayı Kuran'ın manalarını incelerken eş anlamlı gibi görünen iki kelime arasındaki mana farkları göz önünde bulundurulmalı. Böylelikle Allah'ın seçtiği özel bir kelimenin içindeki ilave manalar hafızada kalır.

Kuran-ı Kerim'in sureleri insan vücudunun parçalarına benzer. Onlar bir bütün olarak da ve teker teker de kendi güzelliklerini gösterirler. Bir konuyu anlamak istiyorsak bir tek parçası değil, Kuran'ın tümü bir bütün olarak göz önünde bulundurulmalıdır.

Kuran ile ilgili Müslümanların düştüğü başka bir hata, Kuran'ın Hadise tabi olduğunu, hatta hadislerin Kuran ayetlerini mensuh edebileceğini bile söylemeleri idi. Vadedilen Mesih^{as} bu hatayı düzelterek Kuran'ın Hadis üzerinde hakim olduğunu söyledi. Kuran ile uyum içinde olan bir hadis kabul edilmeli, Kuran'a ters düşen ise reddedilmeli. Aynen bunun gibi Allah'ın kanununa aykırı olan bir

hadis de kabul edilmemeli, çünkü Allah'ın kelamı ile Allah'ın yaptıkları birbirine ters düşmez.

Kur'an-ı Kerim ile ilgili düştükleri başka bir hataya gelince, Müslümanlar Kuran'ı Kerim'in, içinde ana başlıkların yer aldığı, ahlaki, kültürel ve toplumsal meselelerin ayrıntılı olarak anlatılmadığı, mücmel (özet) bir kitap olduğuna inanıyorlardı. Vadedilen Mesih^{as} Kuran-ı Kerim'in mükemmel bir kitap olduğunu söyleyip onda maneviyat, ahiret hayatı, kültür, siyaset ve ahlak ile ilgili manevi ilerleme için gerekli olan bütün konuların yer aldığını ve bunların hepsini Kuran'dan gösterebileceğini söyledi.

Bir başka hataya göre bazı kimseler Kuran-ı Kerim'in öğretisinin bir kısmının geçici olup, geldiği zamanın şartlarına ve Arapların durumuna göre olduğunu, nitekim şimdi değişiklik yapılabileceğini söylüyorlardı. Bundan dolayıdır ki Seyyid Emir Ali gibi insanlar, meleklerle ilgili inancı ve birden fazla evliliği, değiştirilmesi gereken konulardan saydılar. Aslında bu gibi insanlar Hıristiyanların itirazlarından korkarak böyle ifadeler kullandı. Vadedilen Mesih^{as} bunun yanlış olduğunu söyleyerek, Kuran-ı Kerim'in bizzat açıkladığı ayetler hariç, hiçbir hükmünün geçici olmadığını ve her emrinin doğru olduğunu vurguladı.

Peygamber Efendimiz^{sav} son şeriatı getirdiği için her öğreti Kuran-ı Kerim'de mevcuttur ve her devir içindir. Ancak, ne zaman neyin uygulanacağını Kuran'ın kendisi bildirmektedir. Kuran-ı Kerim'in hiçbir öğretisi geçici değildir veya daimî olarak geçersiz değildir. Ayrıca onlardan hiçbirisi uygulanamaz da değildir. Vadedilen Mesih^{as}, melekler, birden fazla evlilik ve buna benzer diğer itirazlara ayrıntılarıyla cevap verdi.

Kur'an-ı Kerim ile ilgili başka bir hataya göre Müslümanlar Kuran-ı Kerim'in gündelik hayat için değil, bereket almaya yaradığını düşünüyorlardı. Bunun neticesinde onlar Kuran okumayı ve manalarını incelemeyi bırakmışlardı. Kuran'ı güzel kılıflar içine koyup muhafaza ederler ve anlamaksızın Arapça kelimelerini okumayı yeterli sayarlardı. Kuran'ı anlatan sohbetler yapılmaz, tercümesi okunmazdı. Manasını açıklamak için tefsirlere bel bağlanılmıştı. Vadedilen Mesih^{as} böyle bir devirde Kuran'ı, Kuran olarak takdim etti ve onun tercümesinin okunmasının önemini vurguladı. Kendisinden önce Kur'an-ı Kerim, yemin ederken el basmak için, ölümlere okumak veyahut güzel örtülere sarıp bir köşeye koymak için kullanılırdı.

Şairler Allah'ı ve Peygamberi^{sav} övmek için sayısız şiirler yazdılar. Ancak hiçbirisi Kuran-ı Kerim'i öven şiir yazmadı. Kuran-ı Kerim'i öven şiirler yazan ilk insan Vadedilen Mesih'tir^{as}. O bir şiirinde şöyle der:

جمال و حسن قرآن نور جانِ ہر مسلمان ہے قمر ہے چاند اوروں کا ہمارا چاند قرآن ہے

Kuran'ın güzelliği ve cemali, her Müslüman'ın canının nurudur. Başkalarının mehtabı dolunay iken bizim mehtabımız Kuran'dır.

Birisi Peygamber Efendimizi^{sav} övmek için naat, Allah'ı övmek için hamd türünden şiirler bulabilir. Ancak Kuran-ı Kerim'i öven hiçbir şiir bulamaz. Bundan dolayı Vadedilen Mesih'e^{as} düşman olanlar bile Kuran'ı övmek için onun yazdığı şiirleri okumaya mecburdurlar. Onun şiirlerini okurken, kendisi kötüydü ama yazdığı şiirler çok güzeldi, derler. Aslında böylelikle onlar Vadedilen Mesih'in^{as} Kuran-ı Kerim'i gerçek manada hakettiği mertebeye ulaştırdığını kabul ediyorlar.

Meleklerle ilgili yanlış inançların düzeltilmesi

Vadedilen Mesih'in^{as} yaptığı beşinci büyük hizmet meleklerle ilgili yerleşmiş olan yanlış inançları düzeltmek idi.

Bazı kimseler, Allah'ın meleklerle ihtiyacı olmadığından dolayı insana verilen yetenek ve becerilere melek adı verildiğini iddia ediyorlardı. Vadedilen Mesih^{as} bu yanlış inancı düzelterek, meleklerin hayali bir şey olmadığını, tersine onların varlığının, kâinatın sisteminin işleyişinde önemli bir rolü olduğunu söyledi. O şöyle der:

Şüphesiz Allah meleklerle muhtaç değildir ama insanlar meleklerle muhtaçtır. İnsan hiçbir şey yemese bile Allah onun karnını doyurabilir, buna rağmen O insanın karnını doyurması için yiyecekler yarattı. Aynen bunun gibi insan nefes almadan da hayatta kalabilirdi ama Allah, insanın nefes alması için havayı yarattı. O, su olmadan insanın susamışlığını gidermeye kadir ama O, susuzluğun giderilmesi için suyu yarattı. Allah dileseydi ışık olmadan da insan görürdü ama O insanın görebilmesi için ışığı yarattı. Allah dileseydi, hava vasıtası olmadan da insanın duymasını sağlayabilirdi ama O, duyması için insanı havaya muhtaç kıldı. Allah'ın bu işlerine hiç kimsenin itirazı yoktur, ancak eğer Allah vahyini ve kelamını iletmek için melekleri yarattıysa neden ihtiyaç ve gereklilik sorusu sorulmaktadır. Diğer vesileler söz konusu olunca Allah'ın ihtiyacı değil kulun onlara muhtaç olduğu ispatlanırken meleklerin yaratılışı söz konusu olunca neden Allah'ın onlara ihtiyaç duyduğu ispatlanmış olsun. Diğer vesileler gibi meleklerin yaratılışı da mahlukatın ihtiyacından dolayıdır. Allah'ın onlara muhtaç olması söz konusu değildir.

Vadedilen Mesih'in^{as} ikinci cevabı şu şekildeydi: insanın amelî ve zihinsel ilerlemesi için meleklerin varlığı gereklidir. İnsan kainatın içindeki gizli sırları keşfettikçe ilerleme sağlar. Bundan dolayı kainatın işleyişi öyle olmalıydı ki, neticeler birdenbire değil tersine gizli sebepler keşfedildikçe yavaş yavaş ortaya çıkmalıydı. Böylece insan her keşif ile bilimde ve ilimde ilerleyecekti. İnsanın ilerlemesi için dünyanın işlerinin tamamlanıp bitmiş olması değil tersine yapabileceği şeylerin her zaman olması gerekliydi. Bu zincirin son halkası meleklerdir. Onların işi, Allah'ın sünnetullah olarak, kainatın sisteminin işlemesi için yürürlüğe koyduğu kurallar zincirinin tam olarak düzgün işlemesini sağlamaktır.

Meleklerle ilgili düşülen ikinciye hataya gelince, onların da insanlar gibi bir yerden başka bir yere hareket ederek görevlerini yaptıklarına

inanılıyordu. Vadedilen Mesih^{as} bu hatayı düzelterek şöyle dedi: melekler yerlerini terk etmeden bütün görevlerini yaparlar. Eğer onlar insanlar gibi oradan oraya koşmaya mecbur olsalardı Azrail için on binlerce insanın ruhunu aynı anda almak imkansız olurdu. Onlara bir yerde görülmeleri için emir verince yerlerini terk etmeksizin temsili bir şekle bürünerek görünürler.

Meleklerle ilgili düşülen üçüncü hata, onların da günah işleyebileceklerine inanılmasıydı. Nitekim Hz. Âdem ile ilgili olay anlatılırken, meleklerin, Adem niye yaratıldı diye itiraz ettikleri söyleniyordu. Aynı şekilde bazı meleklerin dünyaya inip bir fahişeye aşık olduğu ve bunun neticesinde Allah tarafından cezalandırıldıkları ve hala Babil kuyularında asılı olduğu anlatılıyordu. Vadedilen Mesih^{as} meleklerle ilgili bu ve buna benzer suçlamalardan meleklerin arınmış olduğunu ve onların doğa kanunları zincirinin birinci halkası olduklarını belirtti. Onlarda hayır ve şer seçme gibi bir yeteneğin olmadığını ve Allah tarafından verilen emirleri yerine getirmekten başka bir seçenekleri olmadığını anlattı.

Meleklerle ilgili dördüncü hataya gelince, tıpkı bir kralın etrafına pek bir işe yaramayan kimseleri topladığı gibi meleklerin de işe yaramaz varlıklar olduğu kabul ediliyordu. Vadedilen Mesih^{as} bu hatayı düzelterek bütün kainatın nizamının meleklerle yürüdüğünü, ayrıca insanları hayırlı işler yapmaya motive ettiklerini ve insanların da onlarla bağ kurarak manevi ilimlerde ilerleyebileceklerini söyledi.

Peygamberlerle ilgili yanlış inanışların düzeltilmesi

Vadedilen Mesih'in^{as} yaptığı altıncı hizmet, peygamberlerle ilgili yerleşmiş olan yanlış inanışların düzeltilmesi idi.

Peygamberlerle ilgili birinci yanlış inanış; sünni Müslümanlar arasından evliyalar, sufiler ve onlara gönül vermiş olanlar hariç, diğerleri peygamberlerin günah işlemekten korunmuş olduğunu kabul etmiyorlardı. Bazıları onların masum olabileceğini sadece bir olasılık olarak kabul ederken, diğer taraftan da peygamberlerin bilfiil günah işlediğini söylüyorlar ve bunu anlatırken bu inancı ayıp olarak görmüyorlardı. Nitekim Hz. İbrahim'in üç kere yalan söylediği, Hz. Yusuf'un hırsızlık yaptığı, İlyas peygamberin Allah'a gücendiği ve Davut peygamberin ise başkasının karısına aşık olup onu elde etmek için kocasını savaşa gönderip öldürttüğü anlatılıyordu. Bu hastalık öylesine ilerlemişti ki Ademoğlunun efendisi olan Peygamber Efendimiz^{sav} bile bu tür suçlamalara maruz kalmıştı.

Vadedilen Mesih^{as} bu inanışların yüzde yüz yanlış ve peygamberlere isnat edilen bu tür suçlamaların kesinlikle yalan olduğunu söyledi. O, bu suçlamaların yanlışlığını iki şekilde ispatladı.

Doğa kanunu gereği kamil irfan, günah duygusunu yakıp yok eder. Mesela eğer birisi kesin olarak bir yiyeckte zehir olduğunu biliyorsa onu kesinlikle ağzına sürmez. Nitekim, bir taraftan peygamberlerin kamil irfana sahip olduğuna inanılırken diğer taraftan onun günah işlediği nasıl söylenebilir. Bunlar birbirine zıt şeylerdir. Bundan dolayı bir peygamber hiçbir zaman günah işlemez.

Peygamberler insanoğluna örnek olmak için gönderilir. Yoksa peygamber olmaksızın sadece bir kitap indirilebilirdi. Netice olarak peygamber Allah'ın öğretisini bizzat uygulayıp insanoğluna örnek olmak için gönderilir. Eğer peygamberin günah işlediği kabul edilirse o zaman o nasıl örnek olabilir. Peygamberin gelişinin gayesi, kelimeler şeklinde indirilen Allah'ın emirlerinin fiilen uygulanmış örneğini insanlara öğretmektir.

İnsanların peygamberlerle ilgili düştükleri ikinci hataya gelince, onlar peygamberlerin içtihat (yorum) konusunda hata yapamayacaklarına inanıyorlardı. Ne tuhaftır ki onlar bir taraftan peygamberin günah işleyebileceğine inanırken diğer taraftan onların içtihatta hata yapmayacağını söylüyorlardı. Vadedilen Mesih^{as} bunu ilmi bir konuya dönüştürerek şunları söyledi:

Peygamberin içtihadta hata yapması sadece imkan dahilinde değil aynı zamanda gereklidir de. Böylelikle peygambere inen vahyin, peygamberin kendi kelamı olmadığı, tersine başka bir kaynaktan indiği anlaşılır. Hiç kimse, filanca sözü söylediğimde ben onu başka türlü anlamıştım şimdi başka türlü anlıyorum, diyemez. Peygamberlerin bu tür hataya düşmeleri, vahiy olarak söylediklerinin kendi sözleri olmadığını ispatıdır. Kısacası Vadedilen Mesih^{as} peygamberden içtihadî hatanın vuku bulmasının gerekliliğini vurguladı ve bunun onun doğruluğunun delili olduğunu söyledi.

İçtihat konusunda bazen peygamber kendisi hata yapar, bazen de Allah-u Teala Kendisi ona hata yaptırır. Böylelikle O, peygamberlerin derecelerini yükseltir. Bunun örneği Hz. İbrahim'in rüyasıdır. O, rüyasında oğlunu keserken gördü. Ancak bu, oğlunun öldürülmesi emri değildi. Eğer öyle olsaydı o oğlunu kesmek üzereyken Allah onu bundan menetmezdi. Ancak insanlar İbrahim'in güçlü imanına şahit olsunlar diye Allah-u Teala ona bu şekilde gösterdi. Nitekim o, rüyanın zahiri manasına göre hareket etmek istediğinde onun gerçek anlamı ona açıklandı ve Allah'ın isteğinin İsmail'in zahiri manada boğazlanması olmadığı anlatıldı. Fakat Allah-u Teala bu vesile ile, İbrahim'in^{as}, yaşlılığında sahip olduğu evladını dahi kurban etmeye razı olacak kadar güçlü imana sahip olduğunu dünyaya gösterdi.

İçtihadta hatanın ikinci gayesi ibtiladır, yani insanların imanını sınamak içindir. Bunun bir örneği Hudeybiye barış anlaşmasıdır. Peygamber Efendimiz^{sav} rüyasında Kabe'yi tavaf ettiğini gördü ve hemen tavafa gitmesi gerektiğini zannederek ashabıyla birlikte yola çıktı. Ancak Allah'ın bu rüyayı göstermesindeki gaye, hemen değil, ondan sonraki sene Kabe'ye gitmeleriydi. Peygamber Efendimiz^{sav} rüyayı gördükten sonra umre için yola çıktığında Allah ona rüyanın manasının bu olmadığını hemen açıklamadı. Peygamber Efendimizin Kabe'ye gitmesi kafirler tarafından engellendiğinde bazı kimseler hayrete düştü, imanı zayıf olanlar ise dalga geçtiler. Nitekim bu sınanma neticesinde mümin ve münafık ortaya çıktı.

Vahiy konusundaki içtihadî hataya gelince, vahyin kelimeleri, keşif veya rüyada görülen manzara tabire muhtaç olursa içtihadta hata ihtimali de o zaman olur. Eğer vahiy insan beyninin bir uydurması olsaydı o zaman onların tabire muhtaç manzaralar veya kelimeler olmaması gerekiyordu. Çünkü tabire muhtaç manzaraları insan kendi iradesi ile meydana getiremez. Mesela insan beyni, kıtlık zamanını

zayıf inekler şeklinde nasıl düşünüp gösterebilir? Kısacası içtihatatta hatanın vuku bulması vahyin, beynin bir uydurması olmadığından delilidir. Bu izahattan ötürü Avrupa'da vahiy üzerinde yapılan yeni araştırmalar da boşa çıkmaktadır. İchtihatatta hatanın var oluşu, yorum yahut tabirin ince kapılarını açtığı için, vahyin bir beyin faaliyeti olduğunu ispatlama çabalarına engeldir. Çünkü eğer bu faaliyet beynin bir bozukluğunun neticesinde ise o zaman onun dağınık olması ve hiçbir zaman gerçekleşmemesi gerekir. Ve eğer bu faaliyet zihnin kabiliyeti ve yeteneğinin sonucu ise o zaman da kelimelerin şeffaf olup tabire muhtaç olmaması gerekir.

Peygamberlerle ilgili üçüncü hatalı inanış şefaata meselesindeydi. Bu konuda iki farklı görüş vardı. Bazı kimseler, istediğini yap, peygamberin şefaati vasıtasıyla bağışlanacaksın, diye inanıyorlardı. Başka bir kısım Müslümanlar da bunun tam tersine şefaate inanmanın şirk olduğuna ve Allah'ın sıfatlarına ters düştüğüne inanıyorlardı.

Vadedilen Mesih^{as} her iki hatayı düzeltti. O, şefaata meselesini açıklarken, şefaatin ancak Allah'ın izniyle, bazı özel durumlarda geçerli olduğunu anlattı. Bundan dolayı şefaate bel bağlamak doğru değildir. İnsan var gücüyle Allah yolunda çaba sarfetmesine rağmen, yine de bazı eksiklikler kalır. Böyle bir kimse şefaate edenin rengiyle renklenmek şartıyla şefaatten istifade edebilir. Çünkü "Şefi"nin manası "çift" demektir. Nitekim bir insan Peygamber Efendimizin rengiyle renklenmedikçe ve bir vücudun iki parçası gibi benzer olmadıkça o, şefaatten istifade edemez.

Şefaatin şirk olduğunu söyleyenlere gelince, Vadedilen Mesih^{as} onlara şöyle dedi: Eğer Peygamber Efendimiz^{sav} Allah'a emrederek filanca'yı bağışla diyecek olsaydı bu şirk olurdu. Ancak Kuran-ı Kerim'in anlattığı gibi şefaate Allah'ın izniyle olacaktır. Yani Allah peygambere şefaate emri verecektir, bunun üzerine Peygamber Efendimiz^{sav} şefaate edecektir. Allah'ın emrine uyulduğu için şefaate şirk olamayacağı gibi Allah'ın herhangi bir sıfatına da aykırı değildir.

Vadedilen Mesih^{as} şefaatin caiz olmakla kalmayıp insanlığının manevi ilerlemesi için gerekli olduğunu ispatladı. Bu olmaksızın dünyanın kurtuluşu mümkün değildir. Veraset yoluyla kemallerin²⁹ elde edilmesi İlahî kanundur. Birisi diyebilir ki, hiç namaza

²⁹ Kemal kelimesi, zat, vücut ve sıfat bakımından eksiksiz ve yetkin olma halini ifade eden bir terimdir.

yaklaşmayan bir babanın oğlu beş vakit namazı ihlasla kılıyor, böyle bir durumda oğlu bunu miras olarak nasıl almış olabilir? Bu konuyla ilgili bilinmeli ki, babada da namaz kılma becerisi olduğu için bu özellik oğluna geçti, yoksa mümkün değildi. Mesela inekte böyle bir beceri olmadığı için onun yavrusu hiçbir zaman namaz kılamaz. Kemallerin miras yoluyla geçmesi bir gerçektir. Eğer maddi kemaller miras yoluyla sonraki nesle geçiyorsa o zaman manevi kemaller de, Adem'in makamına sahip olmayan insanlara miras olmaksızın geçemez. Nitekim kendi zatında kemaller elde edemeyen insanlara peygamberler gönderilir. Yani Allah manevi feyzler indirdiği kimseleri yaratır ve onları Adem olarak adlandırır. Bundan sonra onların manevi evladı olanlara manevi feyzler geçer. Böylelikle onlar kurtuluşa ererler. Netice olarak şefaât İlahî kanuna aykırı değil, tam tersine onunla tam bir uyum içinde olan bir gerçektir.

Müslümanların genellikle peygamberlerle, özellikle Hz. İsa^{as} ile ilgili düştükleri hatalara gelince, Hz. İsa^{as} birçok yanlış inancın odağı haline getirilmişti. Daha da ilginç olan, farklı milletlerin onlarla ilgili farklı hatalara düşmeleriydi. Vadedilen Mesih^{as} bu hataları düzeltti.

Bu hataların ilki Hz. İsa'nın doğumu ile ilgiliydi. Hem Müslümanlar hem diğer dinlere mensup olanlar onun doğumuna insan üstü bir doğum olarak inanmaktaydılar. Onlara göre Ruhullah ve Kelimetullah'dan doğduğu için eşi benzeri yoktu. Bu inanış büyük bir şirk idi. Vadedilen Mesih^{as} bu konu ile ilgili şöyle dedi: bütün peygamberlerde Ruhullah (Allah'ın ruhu) vardı ve hepsi Kelimetullah (Allah'ın kelimesi) idiler. Hz. İsa'ya haşa zina çocuğudur diye itiraz edildiği için onu bu suçlamadan temize çıkarmak için Allah bu kelimeleri onun için kullandı. Kuran-ı Kerim'de Allah, Hz. Süleyman için "Süleyman kafir değildi,"³⁰ buyurmaktadır. Allah bu ayette Hz. Süleyman'ın kafir olduğunu reddetmektedir. Nitekim hiç kimse bu ayetten Süleyman^{as} kafir değildi ama diğer bütün peygamberler kafirdi, neticesi çıkaramaz. Hz. Süleyman'ın kafir olmadığını açıklanmasının sebebi onun kafirlikle itham edilmesiydi. Bundan dolayı suçlamayı reddetmek için bu ifade kullanıldı. Diğer peygamberler böyle bir suçlamaya maruz kalmadıkları için onlarla ilgili böyle bir ifadenin kullanılmasına gerek yoktu.

Hz. İsa'nın^{as} durumu da aynen bunun gibiydi. Onu haşa zina çocuğu olmakla sadece Yahudiler değil, hatta bazı ileri gelen Hıristiyanlar da

³⁰ Bakara suresi, ayet 103

suçlamaktadır. Nitekim Tolstoy gibi meşhur bir Hristiyan, Müftü Muhammed Sadık beye şunları yazdı: “Mirza Gulam Ahmed Kadiyani'nin yazdıkları akla yatkındır ancak İsa'nın babasız doğduğunu söylemesini aklım almıyor. Eğer bunun sebebi İsa'yı doğum lekesinden kurtarmak ise buna gerek yoktur, çünkü böyle bir doğum İsa'nın suçu değildir.” Kısacası Yahudiler Hz. İsa'nın doğumunun şeytandan olduğunu söylüyorlardı ve gelecekte bazı Hristiyanlar da aynı şeyi söyleyeceklerdi. Bundan dolayı Allah, Hz. İsa'da şeytanın değil Allah'ın ruhu olduğunu söyledi. Onun doğumu ne günahı ne de şeriata aykırı idi. Tam tersine Kelimetullah'a uygun idi. Netice olarak Hz. İsa'nın doğumundan bahsederken bu iki ifadenin kullanılması onu övmek için değil, suçlamalardan temize çıkarmak içindir.

Vadedilen Mesih^{as} Hz. İsa'nın^{as} doğumu ile ilgili şunları da söyledi: Hz. İsa'nın doğumunu, İlahî kanunların dışında zannetmek doğru değildir. Çünkü böyle bir doğumun örnekleri diğer insanlarda ve hayvanlarda da görülmektedir. Allah İsa'yı babasız neden yarattı sorusuna gelince, buna cevap verirken o şöyle dedi: Hz. İbrahim'in^{as} verdiği ilahi gaybi haberlere göre İsrailoğullarından üstüste peygamberler gelmekteydi. Ancak Yahudilerin yaramazlıkları haddini aşınca Allah onları son kez tembihlemek istediği için İsa'yı babasız olarak yarattı. Bu doğumda Yahudilere bir uyarı vardı. Bu uyarıda Allah-u Teala onlara şu mesajı vermek istedi: Bugüne dek Ben, yaramazlıklarınıza rağmen sizin aranızdan peygamberler göndermeye devam ettim. Fakat şimdi Benim gönderdiğim peygamberin babası yoktur, ancak annesi sizin soyunuzdandır. Eğer şimdi de akıllanmayıp yaramazlıklarınıza devam ederseniz, bundan sonra gelen peygamberin annesi de babası da sizden olmayacak. Nitekim İsrail oğulları bu tembihten faydalanmayınca ve hadlerini aşmaya devam edince Allah, Peygamber Efendimizi^{sav} gönderdi ki onun annesi ve babası İsrail oğullarından değildi. Netice olarak İsa'nın^{as} babasız doğumu bir rahmet değil, tersine İsrail oğulları için bir uyarı idi.

Hz. İsa^{as} konusunda düştükleri ikinci hataya gelince, Müslümanlar, şeytanın dokunuşundan sadece Hz. İsa ve annesinin korunmuş olduğuna inanıyorlardı. Onlara göre başka hiçbir insana bu nasip olmamıştı. Vadedilen Mesih^{as} bu konuda şunları söyledi: bütün peygamberler, hatta müminler dahi şeytanın dokunuşundan korunmuştur. Nitekim Peygamber Efendimiz^{sav} müminlere, eşlerine yaklaşacakları zaman şu duayı okumalarını nasihat etti: “Ey Allah! Bizi

de evladımızı da şeytandan koru.”³¹ Peygamber Efendimiz^{sav} şeytanın temasından korunmak için bu duayı bize öğretti. Netice olarak bu ümmetin fertleri dahi şeytanın dokunuşundan korunabilmişken genel olarak peygamberler, özellikle de bizim Peygamberimiz^{sav} neden korunmuş olmasın. Vadedilen Mesih^{as} bu konudaki hadisleri açıklarken şöyle dedi: hadiste İsa ve annesinin şeytanın dokunmasından korunmuş olduğunun ifade edilmesinin nedeni, İsa'ya^{as} yapılan suçlamayı temizlemek içindir. Yani Peygamber Efendimiz^{sav} Hz. İsa'nın doğumunun şeytandan olmadığını, hatta onun şeytanın dokunuşundan bile korunduğunu söyledi. Ayrıca bu hadiste kastedilen sadece Hz. İsa ve annesi değildir. Herkim İsa ve annesine benzerse o, şeytanın dokunuşundan korunacaktır. Nitekim Tahrim suresinde bu konu bir örnekle anlatılmıştır. Bu örnekten anlaşıldığına göre İslam terminolojisinde müminlerin bir grubu Mesih ismini alırken diğeri ismi Meryem'dir.

Hz. İsa^{as} ile ilgili düştükleri üçüncü hata, onun mucizeleriyle ilgilidir. Mesela insanlar onun, ölüleri dirilttiğini ve kuşları yarattığını söylüyorlardı. Vadedilen Mesih^{as} bu hataları düzelterek, Allah kendi sıfatlarını kimseye vermez, dedi. Kuran-ı Kerim'den açıkça anlaşılan ölüleri diriltmek ve kuşlar yaratmak sadece Allah'a özgüdür. Ayrıca Kur'an-ı Kerim, ölülerin bu dünyada diriltilemeyeceğini söyler. Netice olarak İsa'nın^{as} gerçek manada ölüleri dirilttiğine veya kuşları yarattığına inanmak şirktir. Şüphesiz o bunları manevi olarak yapmıştır ve onun duası neticesinde ölü hükmünde olan hastalar iyileşmiştir.

Hz. İsa konusunda düştükleri dördüncü hata, onun öğretisinin en yüce ve mükemmel zannedilmesi idi. Eğer sağ yanağına tokat atılırsa, sol yanağını da çevir, şeklindeki öğretisi ileri derecede merhamet olarak takdim ediliyor ve bundan daha güzel öğreti olamaz deniyordu. Vadedilen Mesih^{as} bu konuda şöyle dedi: Böyle bir öğreti belli bir zaman diliminde belli bir millet için güzel sayılabilir. Ancak ebediyete kadar, her zaman ve her millet için bu kesinlikle örnek teşkil eden bir öğreti değildir. Bundan dolayı buna kamil öğreti denemez. İsa'nın^{as} bu şekilde bir öğreti sunmasının sebebine gelince, Yahudiler Tevrat'ın öğretisi neticesinde ileri derecede katı yürekli olup aşırı zulümler yapmaktaydılar. Bundan dolayı Hz. İsa^{as} vasıtasıyla Allah onlara,

³¹ Buhari, Kitab-ül Vudu

kalplerinin yumuşaması için ileri derecedeki merhameti öğretmek istedi.

Aklıma Mısır'da geçen bir olay geldi. Papazın biri, "Bir yanağına tokat atılırsa, diğer yanağını da çevir" şeklindeki Mesih'in öğretisi ne de güzeldir, diye vaaz ederdi. Kalabalığın arasından Mısırlı birisi çıkıp papaza bir tokat indirince, papaz çok kızdı ve onu dövmek istedi. Bunun üzerine o Mısırlı Müslüman, papaza, İsa'nın öğretilisine uyararak diğer yanağını da bana çevirmen gerekirdi, deyince papaz şöyle dedi: Bugün ben İsa'nın değil İslam'ın öğretilisine uyacağım, yoksa sizler cesaret bulursunuz. Kısacası hem akıl, hem Hıristiyanlık dünyasının uygulamaları İsa'nın^{as} öğretilisinin her zaman uygulanamayacağını gösteriyor.

Kısacası Vadedilen Mesih^{as} İsa'nın^{as} öğretilisinin eksik bir öğreti olduğunu, her zaman ve her mekanda uygulanamayacağını, halbuki Kuran-ı Kerim öğretisinin mükemmel olduğunu ve her zaman ve mekân için geçerli olduğunu ispatladı.

Hz. İsa konusunda düştükleri beşinci hata, haç olayının nasıl gerçekleştiği ile ilgiliydi. Yahudi, Hıristiyan, Müslüman, hepsi bu konuda hatalıydı. Müslümanlar, Hz. İsa yerine başka birinin çarmıha gerildiğini, İsa'nın^{as} ise göğe kaldırıldığını iddia ediyorlardı. Yahudiler ve Hıristiyanlara göre, çarmıha asılarak öldürülen İsa'nın^{as} kendisiydi. Vadedilen Mesih^{as} Müslümanların düşüncesini şöyle düzeltilti: İsa^{as} yerine başkasını çarmıha asıp öldürmek büyük zulümdür. Eğer asılan kişi kendi gönül rızasıyla asıldıysa bunun tarihi kanıtlarının gösterilmesi lazım. Allah eğer İsa'yı^{as} göğe kaldıracak idiyse, zavallı birisinin çarmıha asılmasına ne gerek vardı. Kısacası Mesih'in yerine başkasının çarmıha asılması yanlış olduğu gibi, İsa'nın^{as} göğe yükseltildiği şeklindeki inanç da yanlıştır. Diğer taraftan Vadedilen Mesih^{as} Yahudi ve Hıristiyanların İsa'nın^{as} çarmıhta öldüğü inancını da reddetti. O, İsa'nın^{as} çarmıhtan canlı olarak indirildiğini, böylelikle Allah'ın onu lanetli ölümden koruduğunu belirtti.

Bin dokuz yüz sene sonra bu olayın gerçeğini ortaya çıkarması Vadedilen Mesih'in^{as} ne büyük hizmetidir. O, Hz. İsa'nın çarmıhtan canlı olarak indirildiğinin kanıtlarını İncil'den de gösterdi. Mesela, bir keresinde Yahudi alimler Hz. İsa'dan mucize isteyince o onlara şöyle dedi: "Kötü ve zinakar kuşak bir belirti istiyor! Ama ona Peygamber Yunus'un belirtisinden başka bir belirti gösterilmeyecektir. Yunus, nasıl üç gün üç gece balığın karnında kaldıysa, İnsanoglu da üç gün üç

gece yerin bağrında kalacaktır.³²

Hz. Yunus Peygamberin üç gün boyunca balığın karnında canlı olarak kaldığı Tevrat tarafından bilinmektedir. Bundan dolayı Hz. İsa'nın çarmıh olayından sonra canlı olarak yerin bağrına (kabre) girmesi ve oradan canlıyken çıkması gerekiyordu. Sonuç olarak İsa'nın^{as} çarmıhta ölmesi hem İncil'e ters düşmekte hem de İsa'yı yalancı durumuna düşürmektedir.

Vadedilen Mesih'in^{as} Hıristiyanlığa indirdiği bir tek bu darbe bile, kendi zatında onun yaptıklarının azametini ispatlamak için yeterlidir. Vadedilen Mesih^{as} sadece bununla yetinmeyip tarihi delillerle Hz. İsa'nın çarmıh olayından sonra Keşmir'e geldiğini ve orada yaşayıp vefat ettiğini ispatladı. Başka bir deyişle o, Hz. İsa'nın gizli kalmış hayatını dünyanın gözlerinin önüne serdi.

Hz. İsa ile ilgili düştükleri altıncı hata, onun hayatta olduğu ve dünyaya tekrar geleceği ile ilgiliydi. O, bu hatayı da düzelterek, herhangi bir iş yaptırmak için eski bir insanı saklaması ve yeni birisini yaratamaması inanının Allah'a saygısızlık olduğunu anlattı. Sabah yemeğini saklayıp akşam vakti yiyen insana zengin denebilir mi? Bu onun zenginliğinin değil, fakirliğinin alametidir. Her kim bu ümmet için Hz. İsa'nın hayatta tutulduğuna inanıyorsa, o başka bir deyişle şunu demek istiyor, haşa Allah Hz. İsa gibi bir insanı tesadüfen bir kere yaratmış olduğu için onu saklamak zorundadır. Dünya fitne ve fesada yakalanınca onu gökten indirecektir. Ancak bu inanış yanlıştır. Zengin insan artan yemeği fakir fukaraya dağıtır ve ihtiyaç olunca yeni yemek pişirir. Aynen bunun gibi Allah da her devir için o devre uygun yeni kullarını yaratır. Ayrıca Allah bir insanı hayatta tutmak isteseydi, Peygamber Efendimiz^{sav} gibi kamil bir insanı hayatta tutardı. Ancak o bile vefat etti. Acaba dünyada aklı başındaki bir insan kaliteli ilacı çöpe atıp daha düşük kalitedeki ilacı saklar mı? Durum böyleyken Allah Peygamber Efendimiz gibi birisini vefat ettirip Hz. İsa'yı neden hayatta tutsun?

Vadedilen Mesih^{as} bu inancın Peygamber Efendimize büyük bir hakaret olduğunu anlattı. Peygamber Efendimiz^{sav} en büyük muallim idi. Onun görevi en kaliteli öğrencileri yetiştirmektir. Ancak Müslümanların iddialarına göre Peygamber Efendimizin ümmeti fitneye düştüğünde ümmetini bu fitneden kurtarmak için hiçbir

³² İncil, Matta b.12, ayet 39-40

öğrencisi ortaya çıkmayacak ve Musa'nın ümmetine gelmiş olan İsa^{as} bu iş için görevlendirilecektir. Ayrıca o, bu inanın bu ümmete de büyük bir hakaret olduğunu anlattı. Çünkü bu inana göre en tehlikeli zamanda bu ümmetin liyakatsizliği ispatlanmış olacak; deccallar bu ümmetten çıkacak, ıslah için gelen Mesih ise Musevî ümmet arasından gelecek!

Vadedilen Mesih^{as} Hz. İsa hakkındaki bu uydurulmuş inanın, Hz. İsa'ya da hakaret olduğunu belirtti. Çünkü o, bağımsız bir peygamber idi, eğer tekrar geleceği kabul edilirse bu peygamberlik mertebesi ondan geri alınacaktır.

Mucizeler hakkındaki yanlış inanışları düzeltmesi

Vadedilen Mesih'in^{as} yaptığı bir diğer büyük hizmet, mucizeler hakkındaki yanlış inançları düzeltmesiydi. Dünya bu konuda iki gruba bölünmüştü; Bazı kimseler mucizeyi tamamen reddederken, bazıları da olur olmaz her hikayeye mucize diyorlardı. Mucizeleri hepten reddeden kimseleri, Vadedilen Mesih^{as} delillerle ikna etmeye çalıştı. Ayrıca kendisine verilen mucizeleri takdim ederek onları susturdu ve bu devirde mucize ve kerametın Muhammed'in^{sav} kölesine verildiğini anlattı.

Her olur olmaz hikayeyi mucize olarak kabul eden kimselere, mucizenin ne olduğunu anlattı. O şöyle dedi: mucize olağanüstü bir şeydir ve olağanüstü şeylerin kabul edilmesi için olağanüstü kanıtların olması gerekir. Nitekim mucize olarak sadece şunlar kabul edilebilir:

Allah'ın Kitabında anlatılan mucizeler veya çok güçlü tarihi kanıtlar bulunduran mucizeler,

Görünürde akıl almaz olsa dahi Allah'ın sünnetine aykırı olmayan mucizeler, mucize olarak kabul edilir.

Bunun aksine, Allah Kuran-ı Kerim'de bir ölünün diriltiip tekrar bu dünyaya geri gelemeceğini bildirmektedir. Nitekim eğer bir kimse, bir peygamber veya evliyanın ölüleri dirilttiğini iddia ederse, Kuran'a aykırı olduğu için bu iddianın yalan olduğu anlaşılacaktır.

Ne tuhaftır ki Müslümanlar Hz. İsa'nın ve diğer bazı kimselerin ölüleri dirilttiğini anlatırlar. Hinduların anlattıkları bundan daha da ilerdedir. Müslümanlarda birçok rivayetler vardır. Mesela, evliyanın birine yemek olarak horoz pişirilip getirildi. O onun etini yedikten sonra kemiklerini eline aldı ve avucunda sıkınca tekrar horoza döndü. Hindular'da daha da tuhaf hikayeler vardır. Mesela Hinduların ermişlerinden biri bir yere giderken güzel bir kadın görmüş ve bir şekilde kendine çekmeye çalışmış ama kadın bedbahtlığından dolayı razı olmamış. Hindu ermişin spermeleri boşalvermiş ve o da eteğini oraya atmış. Ermişin nutfesi boşa gitmesin diye birkaç dakika içinde o eteğin içinden bir bebek doğuvermiş. Başka bir hikayeye göre kuşun birisi nehrin suyunun hepsini içmiş, düğüne giden bir topluluğun hepsini yemiş, buna rağmen karnı doymamış.

Müslümanlar böyle mucizeler nereden getirecekler. Müslümanlar kendi anlattıkları mucizeleri diğer dinlere mensup olanların kabul etmesini istiyorsa Vadedilen Mesih'in^{as} mucizeler için koştuğu şartları

kabul etmekten başka çareleri yoktur. Aksi takdirde diğer dinlerin anlattığı mucizeleri inkar etmeye hakları olmaz.

Vadedilen Mesih^{as} mucizeler ile ilgili üçüncü prensibi şöyle açıkladı: mucizenin içinde bir gizlilik yönünün olması şarttır. Mucize göstermenin asıl gayesi, insanların imana gelmesidir. Eğer bu gizlilik olmazsa bu gaye elde edilemez. Mesela, eğer Azrail gelip filanca peygambere iman et, yoksa canını alırım dese herkes hemen iman eder. Ancak böyle bir imanın hiçbir faydası yoktur. Kısacası mucize içinde bir nevi gizlilik şarttır. Eğer bu gizlilik olmazsa, mucize göstermekteki gaye elde edilemez ve güneş gibi apaçık bir mucizeye iman etmenin bir sevabı yoktur. Tabi ki o, delil olmaktan çıkacak kadar gizli de olmamalı. Böyle olursa insanlar için bir hüccet teşkil etmez.

Vadedilen Mesih^{as} mucize ile ilgili dördüncü prensibi şöyle açıkladı: mucize, anlamsız boş bir gösteri olmaz, her mucize bir gaye ve hedef gütmektedir. Netice olarak mucize olarak anlatılanlar bir gaye, hedef ve fayda içermekteyse, mucize olarak kabul edilecek ve Allah'a isnat edilecektir.

Şeriatin yüceliğinin kökleştirilmesi

Vadedilen Mesih'in^{as} gerçekleştirdiği bir başka yüce hizmet, şeriatın azametinin gönüllere yerleştirilmesidir. Hem Müslümanlarda hem de Müslüman olmayanlarda şeriat, hor görülen değersiz bir şeydi. Vadedilen Mesih^{as} şeriatı yeniden ihya etti.

Şeriat ile ilgili yerleşmiş bir vesvese, şeriatın bir rahmet olarak değil tam tersine yük olarak görülmesiydi. Hıristiyanlar İsa'nın^{as} geliş gayesini açıklarken, insanları şeriat lanetinden kurtarmak olduğunu söylüyorlardı. Halbuki şeriat bir yük değil, insanlara yol göstermek için gelir. Acaba bir kimse birisine, yolculukta rehberlik ettiğiniz zaman beni yük altına soktunuz der mi? Müslümanlar da şeriatı yük olarak görmekteydiler. Çünkü onlar şeriatın emirlerinden kaçmak için hangi emirden nasıl kaçılabilir diye hileler icat ettiler. O kadar ki "Kitab-ül Hiyele" (Hileler Kitabı) bile yazdılar. Eğer onlar şeriatı lanet gibi görmeselerdi böyle bir kitap kaleme almazlardı. Diğer Müslümanlar türlü türlü hileler icat ederken Vahabiler bundan bir miktar sakındılar. Mesela meşhur bir fıkıh kitabında şöyle yazılıdır: Kurbanın bayram namazından sonra kesilmesi sünnettir; ancak eğer birisi bayram namazından önce kurban kesme ihtiyacı duyarsa, bayram namazı şehirde geçerli olduğu ve kurban kesmeden önce bayram namazının kılınması şart olduğundan, şehrin dışına çıkıp yakın bir köyde kurbanını kessin ve köyde kestiği kurbanın etini şehire getirsin.

Kıscacası geçmişte Müslümanların mollalara gitmesinin sebebi, şeriatın yükünden kurtulmak için hile öğrenmekti, böylece mollaların işi gücü insanlara hile öğretmek idi. Halk arasında meşhur bir hikaye vardır; Bazı gençler ölü eşeğin etini yemişler. Bunun üzerine molla onlara yaptıklarının çok günah olduğunu söyleyip, günahın affı için, anne babalarının uzun bir direk dikip etrafını ekmekle doldurması gerektiğini, o kadar ki direğin ekmeklerle tamamen kapanması gerektiğini ve onun sadaka olarak dağıtılmasına dair fetva verdi. Bunun üzerine adamın biri mollaya, bu günahı işleyenler arasında senin oğlun da vardır deyince molla, bir düşüneyim, belki başka bir çözümlü de vardır demiş. Getirdiği yeni fetva şöyle olmuş: direğin dik durdurulması gerekmez, onu yere uzatıp sağını solunu ekmekle doldurursanız da yeterli olur.

Şeriatle ilgili ikinci yanlışlık, bazı insanların, "asıl amaç şeriate uyulması değil, Allah'a ulaşılmasıdır. İnsan bunu elde edince şeriat emirlerine tabi olmasına gerek yoktur," şeklindeki inançlarıydı.

Müslümanlarda yerleşmiş olan bu hastalık çok tehlikeli idi. Kendilerini sufi diye adlandıranlar, şeriata buyruklarını terk etmişlerdi. Onlara, neden şeriata uymuyorsunuz, diye sorulduğunda cevapları şöyle olurdu: Biz Allah'a ulaştık, bundan dolayı artık şeriata uymamıza gerek yok. Bir keresinde bu inanca sahip olan birisi bana da geldi. Ben Cuma namazını daha yeni kılmıştım ki o bana şöyle bir soru yöneltti: Kayığa binmiş biri, kenara vardığında kayıktan oturmaya devam mı etmeli yoksa kayıktan inmeli mi? O bunu söyler söylemez ben onun ne demek istediğini anladım. O bu soruyla, Allah'a ulaşınca şeriata uymaya ne gerek vardır, demek istiyordu. Ben ona şöyle karşılık verdim: Eğer nehrin kenarı varsa şüphesiz kayıktan inmeli; ancak eğer kenar görünmüyorsa nerede ineceksin? İnersen boğulmaktan başka bir ihtimal yoktur. Bunu duyunca o çok utandı ve cevapsız kaldı. Ben bu cevapla ona şunu demek istiyordum ki, Allah'a yaklaşma yolculuğunun bir sınırı yoktur, bundan dolayı hiç kimse Allah'a yaklaştığım için şeriata gerek yoktur diyemez.

Vadedilen Mesih^{as} bu vesveseyi de gidererek şöyle dedi: Şüphesiz insanın yaratılışının asıl gayesi şeriata uymak değil, Rabbine ulaşmaktır. Ancak Allah'a ulaşmanın aşamalarının bir sınırı olmadığı için kıyamete kadar bitmez, tükenmez. Bundan dolayı eğer birisi, ben Allah'a vardım ve bundan sonra başka bir derece yoktur diye iddia ederse o, Allah'ın sınırlı olduğuna inanıyor demektir ve böyle bir inanış batıldır. Kısacası Allah'a ulaşma yolculuğunun aşamaları ve derecelerinin sonu olmadığına göre bu dereceleri kat etmeye vesile olan şeriat nasıl terk edilebilir?

Şeriat konusundaki düşüklere üçüncü hataya gelince, bazı kimseler Peygamber Efendimizin^{sav} yaptığı her şeyin şeriata bir parçası olduğuna inanıyorlardı. Bundan dolayıdır ki bir molla, birisinin pantolonunun ayak bileğini geçmiş olduğunu gördüğünde ona hemen kafir fetvası yapıştırdı. Birinin yemekten sonra ellerini yıkadığını gördüklerinde de aynı tepkiyi verirlerdi. Halbuki Peygamber Efendimizin^{sav} zamanında yemeklerde baharat kullanılmıyordu, onlar zeytinyağı ile ekme yerlerdi ve zeytinyağı saçlara da sürülürdü. Bundan dolayı yemekten sonra ellerine bulaşan yağ yüzlerine sürerlerdi. Fakat bu devirde yemeğe türlü türlü baharatlar atılır, buna rağmen yemekten sonra ellerini yüze sürmenin sünnet olduğunu zanneden birçok molla, baharatlarla dolu ellerini yüzlerine sürerler ve sünnete uyduklarını iddia ederler. Halbuki eğer sade zeytinyağı ile ekmelelerini yeseler, yemekten sonra ellerini yüzlerine sürebilirlerdi.

Biz de bunu yapmaya hazırız. Bu mollalar yemeklerine türlü türlü baharat katmadıkça onu yemekten saymazlar. Durum böyleyken baharat dolu ellerini kim yüzüne sürecek? Bir keresinde ben bir mollayı yemeğe davet ettim. Yemek yedikten sonra ellerini yıkaması için su getirildiğinde o büyük bir hakaretle ellerini yıkamayı reddetti ve bunun sünnete aykırı olduğunu iddia edip ellerini yüzüne sürdü. Halbuki hadislerde açıkça, yemekten önce ve yemekten sonra ellerin yıkanması gerektiği bildirilmiştir.

Vadedilen Mesih^{as} bu hatayı düzeltirken şöyle dedi: Peygamber Efendimizin^{sav} yaptıklarının çeşitleri vardır:

Peygamber Efendimizin^{sav} devamlı olarak bizzat yaptığı ve başkalarının da yapmasını emrettiği ameller. Bunlar vaciptir.

Peygamber Efendimizin genellikle kendisinin de yaptığı ve diğerlerine de telkin ettiği ameller. Bunlar sünnettir.

Peygamber Efendimizin kendi yaptığı ve başkalarına da yaparsanız güzeldir, dediği ameller. Bunlar müstehabdır.

Peygamber Efendimizin değişik zamanlarda farklı şekilde yaptığı ameller. Bu tür amellerin peygamber Efendimizin yaptığı gibi farklı şekillerde yapılması caizdir.

Yeme içme ile ilgili ameller ki o, bu konuda nasıl yapılacağına dair başkalarına telkinde bulunmuyor, Arapların örf ve adetlerine göre hareket ediyordu. Bu tür amellere gelince, her ülke ve yöredeki insan, kendi örf ve adetlerine göre hareket etmekte serbesttir. Mesela bir keresinde Hz. Resulullah'a^{sav} keler (iguana) getirildi, ancak o bunu yemedi. Bunun üzerine o hayvanın haram olup olmadığı sorulunca Peygamber Efendimizin^{sav}, “Haram değildir, fakat bizim yöremizde kimse bunu yemez, bu yüzden ben de yemem” buyurdu.³³

Sonuç olarak eğer bir konuda şeriat suskun ise ve Peygamber Efendimizin bu konuda bir emri de bulunmuyorsa bu tür işler elinden geldiğince, insanlar arasında nefret doğmasın diye ülke ve yörenin adetlerine göre yapılmalı. Bunlar sünnet konusuna girmez. Ülkenin şartları ve durumuna göre bunlar değiştiğinde ona uyulmalı.

Şeriat konusundaki dördüncü hataya gelince, bazı Müslümanlar,

³³ Buhari, Kitabü'z Zibâ Vessayd

mesela Abdullah Çakralavî, şeriatın sadece Kur'an-ı Kerim ile sınırlı olduğuna ve Peygamber Efendimizin^{sav} şeriat ile bir ilgisi olmadığına inanıyorlardı. Vadedilen Mesih^{as} şeriatın iki kısmı olduğunu söyledi. Bunların birincisi usul ile ilgilidir ki dinî, ahlakî, kültürel ve siyasî konuları kapsar. İkincisi fûrû yani cüzî açıklamalar ve ilmi ayrıntılardır. Allah-u Teala bu işi, insanlar peygamberden feyz alsınlar ve peygamber de onlar için örnek olsun diye peygamberlerinin eli ile yaptırır.

İbadetlerle ilgili hataların düzeltilmesi

Vadedilen Mesih'in^{as} yaptığı başka bir hizmet, insanların ibadetlerle ilgili düştükleri hataları düzeltmek idi. Onlar ibadetin beden ile değil sadece kalple ilgili olduğunu kabul ediyorlardı. Aşağı yukarı yirmi sene önce Aligarh'da birisi bir konuşma yaptı. O konuşmasında şunları söyledi: "Artık devir değişip ilerlediği için önceki zamanlardaki ibadet şekli artık uygulanamaz. Çağımızda eğer birisi namaz kılmak istiyorsa oturduğu yerde başını biraz eğip Allah'ı anması yeterlidir. Oruç da mideyi tam doldurmaksızın azıcık yemek suretiyle tutulabilir ve oruç esnasında birkaç bisküvi ve bir iki bardak çay içilirse bunun bir zararı olmaz."

Vadedilen Mesih^{as} bedenini ruhtan, ruhun da bedenden etkilendiğini ve birbiriyle güçlü bir bağı olduğunu söyledi. Bundan dolayı eğer bedensel olarak ibadet yapılmazsa, insanın kalbi ve ruhu etkilenmez. Netice olarak bedensel ibadetin anlamsız olduğunu düşünmek büyük bir hatadır ve tehlikeli bir yoldur. İbadetin hakikatini anlayamadıkları için onlar böyle bir hataya düştüler.

İbadet konusunda düştükleri ikinci hataya gelince, Müslümanlar namazda dua etmeyi terk etmişlerdi. Özellikle Sünnilerde, namazda dua etmek neredeyse kafirlik olarak kabul ediliyordu. Onlar namazı bitirip selam verdikten sonra ellerini kaldırıp dua etmenin doğru olduğunu kabul ediyorlardı. Vadedilen Mesih^{as} bu durum karşısında gülümseyerek şöyle derdi: Bunların durumu kralın huzuruna çıkıp hiçbir şey istemeden huzurdan ayrılıp, sonra sarayın dışına gelip, Efendim, şunlara şunlara ihtiyacım vardır, diyen adamın haline benzer. Kısacası Vadedilen Mesih^{as} namaz içinde dua etmeyi telkin etti ve duaların içten çıkması için kendi dilinde edilmesi gerektiğini

söyledi.

İbadet konusunda düştükleri başka bir hataya gelince, bazı insanlar ibadetin zahiri şeklinin yeterli olduğunu kabul ediyorlardı. Onlara göre, ellerine tesbih alıp oturmaları yeterliydi. Ben bir kitap okudum, o kitapta şöyle yazılıydı: eğer bir kimse filanca duayı okursa bütün salihlerin sevabına nail olacaktır ve dünyanın bütün günahkarlarının işlediği günahları tek başına işlemişse bile bağışlanacaktır. Şimdi söyleyin! Bu inanışa sahip olanlar neden her gün beş vakit namaza ve amellerinin düzelmesine ihtiyaç duysunlar. Vadedilen Mesih^{as} şöyle buyurdu: insan bedeni at ise ruh onun binicisidir. Sizler atı yakalayıp biniciyi bıraktınız. Zahiri ibadetler ruhun temizlenmesinin bir vesilesidir. Bundan dolayı asıl hedef olan kalbin nurlanmasına odaklanın.

Fıkıh konusundaki hataların düzeltilmesi

Vadedilen Mesih'in^{as} yaptığı başka bir hizmet, büyük hatalara ve bozulmalara yakalanmış olan fıkıh ilminin düzeltilmesi idi. Bu konuda haddinden fazla ihtilaf vardı. O, bu konuda altın usuller belirledi ve şeriatın temelini şunlar olduğunu söyledi:

- 1) Kur'an-ı Kerim,
- 2) Sünnet,
- 3) Kuran'a, sünnete ve akla ters düşmeyen hadisler,
- 4) Dinde tefekküh,
- 5) Farklı mizaçlar ve durumlar

Sünnet ve hadisin birbirinden farklı olduğunu açıklaması Vadedilen Mesih'in^{as} harikulade bir hizmetidir. O, sünneti açıklarken şöyle dedi: Sünnet, Peygamber Efendimizin^{sav} bizzat uyguladığı ve diğerlerine de telkin ettiği amellerdir. Hadis ise daha sonra toplanarak bir araya getirilmiş olan Peygamber Efendimizin mübarek sözleridir.

Dikkat edin, bu beş prensibi ileri sürmekle fıkıh konusunda yaptığı ıslah dikkate değerdir. O, Allah'ın kelamı olup, mükemmel ve tafsilatlı olan Kuran-ı Kerim'i ilk sıraya koydu. Kur'an-ı Kerim, değişmedi ve değişmeyecektir ve hiç kimsenin gücü onu değiştirmeye yetmeyecektir. Onun korunmasını bizzat Allah üstlenmiştir. Şimdi söyleyin, böyle bir kitaptan daha itibarlı ve güvenilir hangi söz olabilir?

Kuran-ı Kerim'den sonra sünnet gelir. Sünnet sadece söz ile alakalı değil, uygulama demektir. Sünnet Peygamber Efendimizin^{sav} sürekli yaptığı öyle amellerdir ki binlerce sahabe onları müşahede edip kendileri de uyguladılar. Sünnet, bir veya iki kişinin, "Biz Peygamber Efendimizi şöyle derken duyduk," şeklindeki şahitliği gibi değildir. Tersine bu ameller, binlerce kişinin Peygamber Efendimizi öyle yaparken gördükleri ve ona uymak için yaptıklarıdır. Bu sünnette hata ihtimali çok düşük derecededir. Nitekim sünnet, birkaç insanın şahitliğine dayanan hadisten daha üstündür.

Vadedilen Mesih^{as} şeriatın üçüncü kaynağının hadis olduğunu bildirdi. Ancak bununla ilgili bazı şartlar da ileri sürdü. Bir hadisin doğruluğunun alameti sadece ravilerin güvenilirliğine bağlanamaz. Tersine bir hadis, Kur'an-ı Kerim, sünnet ve Sünnetullah'a (Allah'ın fülüyatı) aykırı olmamalı.

Hadisten sonra sıra dinde tefekkür'e gelir. Yani değişen şartlar ve durumlarda ortaya çıkan sorunların çözümü için aklını kullanarak içtihat yapmaktır.

Vadedilen Mesih^{as} fıkhn beşinci temeli olarak, farklı mizaçlar ve durumların İslam şeriatının önemli bir parçası olduğunu söyledi. Bu prensip birçok ihtilafli meseleleri çözdü. Mesela yüksek sesle ``âmin`` denmesi birçok kavgalara sebep olurdu. Vadedilen Mesih^{as} bu konuda, canı isteyen yüksek sesle, canı isteyen içinden söylemesinin caiz olduğunu söyledi. Çünkü Peygamber Efendimiz^{sav} her iki şekilde âmin denmesine müsaade etmiştir. Peygamber Efendimiz^{sav} farklı mizaçları göz önünde bulundurdu ise o zaman bu konudaki tartışmalar boş yerdedir. Aynı şekilde namazda ellerin bağlanma şekline gelince, Peygamber Efendimiz^{sav} ellerin göğüste veya göbeğin üzerinde bağlanmasına da müsaade etmiştir. Aynı şekilde tahiyyatta otururken kelime-yi şehadetin okunması sırasında işaret parmağının kaldırılıp kaldırılmamasını serbest bırakmıştır. "Ref'i Yedeyn" (namazda her tekbirde elleri kaldırma) konusu da aynı şekilde serbest bırakılmıştır. Böylelikle Vadedilen Mesih^{as} ümmet arasındaki kavgaya kadar varan birçok ihtilafı çözüme kavuşturdu. Bu inatlaşmaların temeli şer'î bir ihtilaf değil, tersine şeriat tarafından caiz kılınmış olan konulara dayalı kavgalardı. Onlar bu cevazın hikmetini anlamamışlardı. Halbuki şeriat ise hikmet gereği farklı mizaçları göz önünde bulundurarak bazı şeylerin farklı şekilde yerine getirilmesini caiz kılmıştı.

Kadın hakları ile ilgili hataların düzeltilmesi

Kadın hakları konusunda düştükleri hatalara gelince, Vadedilen Mesih'in^{as} gelişinden önce, kadınlar bazı haklardan tamamıyla mahrum edilmişti. O, onlara bu hakların verilmesini sağladı. Mesela;

- 1) Kadınlar mirastan pay alamazlardı.
- 2) Tesettür konusunda aşırıya kaçılıyor, neredeyse evden dışarı çıkarılmıyordu.
- 3) İlim öğrenmekten mahrum bırakılmışlardı.
- 4) Kadınlar genellikle hor görülüyordu.
- 5) Nikahlanma konusunda hiçbir seçenekleri yoktu.
- 6) Hula ve talak konusunda kadınlara baskı uygulanıyordu.
- 7) İnsanî haklardan mahrum bırakılmışlardı.

Şeriatın kadına verdiği miras hakkından kadınların mahrum bırakılmasına Vadedilen Mesih^{as} sert bir şekilde karşı çıktı. Nitekim bizim ailemizde de atalarımızın zamanından beri kadınlar bu haktan mahrumdu. Fakat bizim kız kardeşlerimize bu haklar verildi ve onlar da bizimle beraber mirastan paylarını aldılar.

Tesettür konusundaki aşırılığı da düzeltti. Nitekim Vadedilen Mesih^{as} yürüyüşe annemle birlikte giderdi. Bir keresinde o, bir tren istasyonunda eşi ile beraber gezinirken, bu durum Mevlâ Abdülkerim beyin hoşuna gitmedi. Çünkü o devirde bir erkeğin karısıyla birlikte yürüyüp dolaşması ayıp sayılırdı. Bundan dolayı o, Mevlâ Nuruddin hazretlerine gidip, "Vadedilen Mesih^{as} eşiyile beraber yürüyor, millet ne diyecek, sen Vadedilen Mesih'e gidip eşini bir yere oturtmasını rica et," deyince Mevlâ Nuruddin hazretleri, "ben yapamam, istersen kendin git söyle," dedi. Nitekim o kendisi gidip konuştu ve başı eğik vaziyette geri geldi. Mevlâ Nuruddin hazretleri ona Vadedilen Mesih'in^{as} cevabını sorunca o şöyle dedi: Ben Vadedilen Mesih'e^{as} bu şekilde dolaşmanız insanların itirazına sebep olacaktır, deyince o şöyle dedi: İnsanlar ne diyebilirler ki, Mirza Gulam Ahmed eşiyile yürüyor mu diyecekler?

Vadedilen Mesih^{as} kadınlar sağlıklı kalsınlar diye onların dört duvar arasında sıkışıp kalmamalarına ve yürüyüş yapmalarına cevaz verdi. Bugünkü aydın kesim, bu değişikliğin o devirde ne manaya geldiğini anlamayabilir. Ancak Vadedilen Mesih^{as} bunu başlattığında insanlar hayretler içinde kalmışlardı. O, tesettürün gayesinin kadınları esir almak değil, bazı günahlardan korumak ve kadın ile erkeğin hiçbir

engel tanımadan görüşmesini engellemek olduğunu söyledi.

Kadınlar ilim öğrenmekten mahrum bırakılmıştı. Vadedilen Mesih^{as} onların ilim öğrenmeleri üzerinde ısrarla durdu. Nitekim bir arkadaşına yazdığı mektubunda şöyle dedi: Arapça ve Farsça haricinde kadınlar bir seviyeye kadar İngilizce de öğrenmelidir. Ayrıca bunun dışında da farklı alanlarda ilim sahibi olmaları gerekir. Kadınları hor görmemek, tam tersine onlara iyi davranmak konusuna gelince, Vadedilen Mesih^{as} kendisine inen vahiylerle bunu kökleştirdi. O, saygı ve iyi muamele açısından kadının da erkeğin de eşit hakka sahip olduğunu söyledi. Bir keresinde Mevlevî Abdülkerim eşine karşı sesini yükseltmiş. Bunun üzerine Vadedilen Mesih^{eas} şu vahiy indirdi: “Müslümanların lideri Abdülkerim’e, bu davranışının iyi olmadığını söyle.”³⁴

Kadınlar nikahlanma konusunda yetki sahibi değildi. Vadedilen Mesih^{as} kadınların bu hakkına sahip çıktı ve kızın rızası olmadan nikahlanamayacağını söyledi. Peygamber Efendimizin^{sav} vermiş olduğu, nikahlanmadan önce kadın ve erkeğin birbirini görebilme hakkını yeniden ihya etti. Hatta o, evlenmek üzere olan bazı erkek ve kadınlara emir vererek birbirini görmelerini sağladı.

Erkeğin karısını boşama hakkı olan talak, haddinden fazla kullanılmaktaydı. Vadedilen Mesih^{as} bundan menetti ve elinden geldiğince nikah bağının korunmasını emretti. Bunun tersine kadının kocasını boşama hakkı olan hula'nın dairesi o kadar daraltılmıştı ki kadın çile çeke çeke ömrünü tüketir ancak hiç kimse ona destek olmazdı. Vadedilen Mesih^{as} hula kapısını da açtı ve kadına şeriatın verdiği hakları yeniden kökleştirdi. O, erkeğin talak hakkı varsa kadının da hula hakkı olduğunu vurguladı. Hula ve talak arasında sadece şu kadar fark vardır ki kadın, kocasından direk olarak değil kadiya başvurarak boşanabilecektir. Şeriat erkeğin duygularını önemseydiği gibi kadının duygularını da önemsemektedir.

Vadedilen Mesih^{as} kadının ailevî ve kültürel haklarına sahip çıktı. Onun gelişinden önce kadın, İslam öğretisinin var olmasına rağmen uygulamada herhangi bir hakka sahip değildi. Vadedilen Mesih^{as} kadının haklarının önemi üzerinde ısrarla durarak onları esaretten kurtardı.

³⁴ Tezkere, sayfa 396, 4.baskısı

Ameller konusundaki hataların düzeltilmesi

Vadedilen Mesih'in^{as} hizmetlerinden biri de insanın kurtuluşunun bağlı olduğu, amellerle ilgili hataları düzeltmekti. Bütün dünya insanın amellerinin düzeltilmesinin önemini anlıyor fakat bunun nasıl yapılabileceğini bilmiyordu. Müslümanlar bu konuda sadece suskun olmakla kalmayıp diğer milletlerden daha kötü durumda idiler. Vadedilen Mesih^{as} Kuran-ı Kerim'den bazı prensipler sunarak bu sorunu öylesine çözdü ki hiçbir din İslamiyet karşısında duramadı.

Hıristiyanlık, günahın veraset yoluyla nesilden nesile geçtiği teorisini sunarak her insanın doğuştan günahkâr olduğunu söylüyordu. Başka bir deyişle, onlara göre ıslah imkansızdı. Bu durumdan kurtulmak için onlar kefarete inancını uydurdular.

Hindu dinine gelince, tanrı insanın günahlarının ve sevaplarının hesabını tutar ve onları karşılaştırır; eğer insanın günahları fazla ise o zaman ölümden sonra o, günahlarının cezasını çekmek için başka bir şekilde dünyaya gönderilir. Böylelikle Hindu dini ıslahı imkânsız kıldı ve insan tenasüh (reenkarnasyon) girdabından çıkamaz oldu.

Yahudiler ıslahı tamamıyla reddetmektedirler, çünkü onlara göre peygamber bile günah işleyebilirdi ve işliyordu da. Onlar büyük bir zevkle peygamberlerin günahlarını sayarlardı ve bunda bir ayıp görmezlerdi. Onlara göre kurtuluşun tek yolu vardı, o da Allah'ın birileri hakkında, bunlar benim sevdiğimlerdir ve kurtuluş sadece bunlar içindir, demesi idi. Başka bir deyişle onlara göre necat, bir kader konusuydu. Onlar necatın kendilerine özgü olduğu konusunda mutmain idiler. Bunun sebebi de İbrahim'in neslinden ve Musa'nın ümmetinden olmalarıydı. Başka bir deyişle kurtuluşlarının sebebi amellerini düzeltip Allah'ın rızasını kazanmak değil, imtiyazlı bir soydan gelmeleri idi.

Müslümanlar da hem meleklerin hem peygamberlerin günah işlediğini söyleyerek Yahudileri taklit etmişlerdi. Müslümanlar, Peygamber Efendimizin^{sav} şefaatiyle her Müslümanın cennete gireceği inancını uydurmuşlardı. Bundan da korkunç olanı, onların Peygamber Efendimizden^{sav} başka birçok şeyhe de inanmalarıydı. O şeyhler onlara, hiçbir şey yapmanıza gerek yok, biz elinizden tutup sizi dosdoğru cennete götüreceğiz diyorlardı.

Vadedilen Mesih^{as} bu yanlış inanışların hepsini düzelterek, necatın prensiplerini Kuran-ı Kerim'den çıkarıp gösterdi. O, necatın dayanağı

olan nefsin ıslahının kamil ve mükemmel prensiplerini takdim etti. O, insanın miras yoluyla günaha meyil duygularını aldığı gibi iyiliğe de meyilli olduğunu söyledi. Vadedilen Mesih^{as} nefsin temizliği için geçmişteki günahların muhasebesinin gerekli olduğunu da belirtti. Ancak o, peygamberlerin hiçbir şekilde günah işlemeyeceğini söyledi. Ayrıca Vadedilen Mesih^{as} bir insanın, şeriatın emirlerini bile bile hiçe saydığı halde şefaatten faydalanarak cennete girebileceği fikrini reddetti. Bu inanışın her ikisi de Yahudilerden Müslümanlara geçmişti ve İslam öğretisine aykırı idi. O, birilerinin günahkâr, birilerinin ise tertemiz yaratıldığı inancını da reddetti. O, ilk iki inanışı aşağıdaki düzeltmelerle kabul etti.

- 1) Şüphesiz veraset yoluyla insana hem iyilik hem kötülük etkisi geçer.
- 2) Şu da bir gerçektir ki insanın yedikleri ve iklim de bazı özel adetlerin yerleşmesine sebep olur. Mesela, Keşmirli korkaktır, Patan milleti ise hunhardırlar. Bengal halkı da korkaklardır. Onlara kıyasla Pencaplılar cesurdurlar. Eğer insan kendisiyle ilgili tam manasıyla yetki sahibi ise o zaman neden Bengal halkı hiçbir zaman dövüşemiyor, Keşmir halkı her zaman korkak, Patan ise ölmeye ve öldürmeye her zaman hazırdır? Bu ve buna benzer millî karakterler, yediklerinin ve iklimin insanın karakterini etkilediğini göstermektedir. Bu özel karakterlerle ilgili olarak, oradaki halkın hepsi kendi isteği ile bu iyi veya kötü özellikleri seçerler, denemez.
- 3) Şüphesiz eğitim ve inanış da insanı etkiler. Mesela Hindu birisi, inancının etkisiyle, inek kesildiğinde keseni öldürecek kadar öfkelenir, halbuki birini öldürdüğü takdirde asılacağını da bilir.
- 4) Şüphesiz insan bir iş yapmak istediğinde o vakitteki özel durumu da onu etkiler. Mesela, öğrencilerine karşı çok yumuşak olan ve ödevlerini yumuşaklık ve sevgiyle kontrol eden bir öğretmen, günün birinde mesela karısıyla kavga edip okula geldiğinde, öğrencilerin en ufak hatalarında bile onları cezalandırır. Sonuç olarak insanın bir iş yaparken içinde bulunduğu ruh hali, amellerini etkiler.

Kısacası insanın amellerini etkileyen birçok faktör vardır. Vadedilen Mesih^{as} bundan bahsederek, sadece verasetin değil birçok faktörün insanı etkilediğini söyledi. İnsanın birçok yönden etkilendiği kanıtlanmışken, eğer veraset ile bulaşan günah, kefaretilerle inancı ile silinebiliyorsa o zaman diğer etkilerden kaynaklanan günahların çaresi nedir?

Vadedilen Mesih^{as} şöyle dedi: Aslında her millet, insanın yaratılıştan günahkar olduğu yanılışına kapılmıştır. Birileri veraset-günah teorisinden dolayı, birileri ise eski amellerin etkisinden dolayı, başka birisi ise “insan zayıf yaratılmıştır,”³⁵ ayetinden dolayı, birileri ise, ezelden yazılmış kader (alinyazısı) düşüncesi ile bu vesveseye kapılmıştır. Halbuki işin gerçeği şöyledir: veraset, eğitim ve sair faktörlerin etkisi olmasına rağmen, insanın yaratılışına iyilik hakimdir. Onun fitratında günahattan kaçınmak ve iyiliğe meyil vardır. Bunun dışındaki halleri aslında fitratın üzerine örtmüş olan pastır. En kötü olan insanların dahi, kötülükten daha fazla iyilik yapmaları bunun bir kanıtıdır. Mesela yalancı birisinin durumu incelendiğinde o hergün birçok yalan söylemesine rağmen, söylediği doğrular yalanlardan daha fazladır.

Vadedilen Mesih^{as} şöyle dedi: Bütün günahların kökü, günah pislighinden temizlenip kalbinin nurlanacağı umudunun, insanın kalbinden çıkarılıp atılmasıdır. İnsana, sen ezelden günahkarsın diye diye günaha itilmiş böylece o kendi gözünde küçük düşürülmüştür. Bir çocuğa bile, ısrarla sen yalancısın demeye devam edilirse belli bir zaman sonra o gerçekten yalan söylemeye başlayacaktır. Vadedilen Mesih^{as}, insanın aslında temiz yaratıldığını, kötülüğün ise sadece pas olduğunu söyledi. İnsan, iyilik ve hayır mayasıyla yoğurulmuştur. Bundan dolayı, onu iyiliğe cesaretlendirmek ve umutsuzluktan kurtulması için insan, bu gerçeklerden haberdar edilmeli. Eğer onun kaynağının temiz olduğuna dikkati çekilirse o kendiliğinden, günden güne iyiliğe meyledecektir.

Diğer dinlerin teorilerini reddetmek için ikinci delil olarak Vadedilen Mesih^{as} şöyle dedi: günah, onun günah olduğunu bile bile yapılan bir iştir. İsteyerek ve kasıtlı olarak yapılmayan ve zorlama neticesinde vuku bulan bir iş günah değildir. Mesela, birisi çocuğun elini tutup annesini tokatlattırırsa acaba anne çocuğu cezalandıracak mıdır? Netice olarak eğer insan verasetle intikal eden günahattan kurtulamıyorsa o günah değildir. Eğitim ve terbiyenin etkisiyle bile fitratındaki günahattan kurtulamıyorsa bu günah değildir. Eğer onun fitratına, her ne yaparsa yapsın kurtulamayacağı kadar güçlü günahlar yerleştirilmişse o günah, günah değildir. Eğer durumu böyle değilse insanın onlardan korunması mümkündür ve eğer günahattan kendini koruması mümkün ise o zaman insanın yaratılışına uygun yolları

³⁵ Nisa suresi, ayet 29

bırakıp, kefarete veya tenasüh gibi yeni şekillerin uydurulmasına gerek yoktur. İnsan ne kadar mecbur ise o kadar mazur görülür ve bu nedenle o günahsız kabul edilecektir. Ayrıca o ne kadar mecbur ise o kadar cezadan da muaf tutulması gerekir. Bu durumda da kefarete veya tenasühe ihtiyaç yoktur. Vadedilen Mesih^{as} günahın tanımını anlatıp, bile bile ve kendi yetkisi ile yapılan kötü bir işin günah olduğunu söyleyerek günah teorisini tamamıyla değiştirdi.

Bundan dolayıdır ki Kur'an-ı Kerim, amellerin ceza veya mükafatı ile ilgili aşağıdaki prensipleri göz önünde bulundurur:

O, amellerin tartılacağını ısrarla vurgulamıştır. Bundan anlaşılan Allah, amellerin ne derece zorlama ile veya kendi rızası ile yapıldığını göz önünde bulundurulacaktır.

Kur'an-ı Kerim Allah'ın "Malik-i Yevmiddin" olduğu üzerinde ısrarla durmuştur. Yani gerçek mükafat ve ceza vermek, başkasına değil sadece Allah'a aittir. Bunun sebebi, Allah dışında hiç kimsenin gayb ilmini bilmemesidir. Eğer ceza ve mükafat işi başkasına bırakılırdı o, insanın amellerinde zorlama olduğunu bilemeyecek ve netice olarak insanın günahkâr olduğuna karar verecekti. Halbuki bu amellerde o, günahkâr değildi, yahut ona tam manasıyla günahkar denemezdi. Eğer ceza ve mükafat işi Allah'tan başkasına bırakılırdı bunun tersi de mümkündü. Yani bir insan gerçekte öyle olmadığı halde, bazı ameller neticesinde ona hayırsever denebilirdi.

"Malik-i yevmiddin"³⁶ ayeti insan amellerinin arkasında sayısız sebepler ve engeller olduğuna işaret etmektedir. Onların hepsini anlamadan, mükafat veya ceza, zulüm hükmünde olur. Allah, yevmiddin ile ilgili Kendisi hakkında "malik" kelimesini seçmiştir. Malik ise, gerçek anlamda tasarruf yetkisi olmadıkça mümkün değildir. Birisinin bir mülkü olabilir veya birileri bir mülkün sahibi olarak seçilebilir, ancak ona sadece bundan dolayı malik denemez. Ayrıca Allah bu ayette "maliküm" yani "sizin malikiniz" dememiş, tersine "malik-i yevmiddin" buyurarak şunu anlatmak istemiştir: Hesap-kitap gününün maliki demekteki amacım, o gün sizin malikiniz olduğumu vurgulamaktan daha ziyade, hesap vaktinin sahibi olduğumu bildirmektir. Allah, o vaktin maliki olduğu için hiçbir şey O'ndan gizli kalmayacaktır.

Kuran-ı Kerim'in başka bir ayeti de bu konuyu anlatmaktadır.

³⁶ Ceza ve mükafat gününün sahibi demektir.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا³⁷

Yani, eğer Allah insanın amellerinden ötürü ona ceza verseydi hiçbir canlı kalmazdı. Bu ayette anlatılan şudur: İnsandan şeriate aykırı olan birçok amel zuhur eder, ancak Allah her amelin cezasını vermez. Tersine O sadece, insanın yetkisinde olan işlerden onu sorumlu tutar.

Bu ayette Allah-u Teala, eğer insanın her amelinden dolayı ceza verilseydi dünyada hiçbir canlı kalmazdı buyurmaktadır. Doğal olarak insanın aklına, insanın amellerinden dolayı canlılar neden helak edilsin, diye bir soru gelir. Tefsirciler bu soruya cevap verirken, onların insanın faydalanması için yaratıldığını, nitekim insan yok olduktan sonra canlıların da yok edileceğini söylüyorlar. Bu cevaba da doğru denebilir ancak bence bu ayet şunu anlatmaktadır: Hayvanların bazı amelleri mecburiyetten olduğu gibi insanın da bazı amelleri mecburiyetten dolayıdır. Nitekim eğer insanın her amelinin cezası verilseydi o zaman bu hayvanlara da mutlaka ceza verilmesi gerekirdi ve netice olarak hepsi telef edilirdi. Ancak Allah bunu yapmaz ve hayvanların amellerinde bir seçenekleri olmadığı için onlara bir ceza verilmez. Aynen bunun gibi Allah insanın her ameline ceza vermez, onun cezası sadece insanın kendi ihtiyarı ve seçeneği ile yaptığı amellerle ilgilidir.

İnsanın mecburiyetlerinden bahsedince, akla şöyle bir soru gelir: Bu mecburiyetin bir çaresi var mı, yoksa onlar çaresiz midir? Mecburiyetlerin çaresi hakkında Vadedilen Mesih^{as} şöyle cevap verdi: Allah insana çok güçlü sevgi ve korku duyguları vermiştir. Bunları kullanarak o, mecburiyetlerinin üstesinden gelir. Mesela, bir ayı ısırır, ancak sevgi duygusunun etkisiyle yavrusunu ısırmaz. Başka bir deyişle sevgi duygusu onun ısırma duygusuna galip gelir. Bir yerde ateş yanıyorsa çita oraya can korkusundan dolayı saldırılmaz. Yani çitanın doğasındaki saldırganlık duygusuna korku duygusu galip gelir. Aynen bunun gibi eğer insanın içindeki sevgi ve korku duyguları harekete geçirilirse, insan, amellerini baskılayan kötü tesirlere galip gelir. Nitekim Allah, bu gaye ile insan için Kendi lütfu ile imkanlar yarattı. O, ara sıra peygamberlerini gönderir ve onların eliyle kudretini, celalini, lütfunu ve rahmetini bütün ihtişamıyla gösterir. Böylelikle O, insanoğlunun içinde kamil sevgi ve korku yaratmak ister. Bunun neticesi olarak içlerinde güçlü sevgi duygusu taşıyan insanlar,

³⁷ Fatır suresi, ayet 46

mucizeler ve tecellileri görüp sevgide ilerleme kaydederek kötü etkilere galip gelirler ve içleri nurlanır. Bununla beraber, içlerinde korku duygusunu daha fazla bulunduran insanlar, Allah'ın kahredici tecellilerinden etkilenerken korkudan dolayı kötü etkenlere galip gelirler. Böylelikle bir manada insanı mecbur eden dış etkenlerden insan koruma altına alınır ve onun düzelmesinde ona yardımcı olur.

İyilik ve kötülüğün tanımı

Doğal olarak insanın aklında, iyilik ve kötülüğün ne olduğu, ayrıca nefsin ıslahının ne manaya geldiği sorusu canlanır. Bu soruya farklı kimseler farklı farklı cevaplar vermişlerdir.

Bazı kimseler, kötü olarak bilinen şey kötü ve iyi olarak bilinen şey iyidir, demişlerdir. Bu cevap insanın kendi düşüncesi olduğu için, bir Hindu puta tapmayı iyi sayarken aynı şeyi Müslüman yaptığında kötü sayılacaktır.

Bazı kimseler, bir iş, topyekün olarak bir kimse için veya dünya için iyi ise iyiliktir, kötü ise kötülüktür, diye cevap verirler.

Birinci görüş itiraz mahallindedir. Acaba birisi öldürmeyi iyi gördüğü için birisini öldürürse onun bu yaptığı iyilik midir? Veya birisi zinayı iyi görüp yapıyorsa bu iyilik midir? İkinci görüşe gelince ona da şöyle bir itiraz vardır; eğer topyekün bir şeyin iyi olması iyilik, kötü olması kötülük ise o zaman bunların topyekün ne olup olmadığı nasıl ölçülebilir? İnsan bulunduğu ortamın durumunu tam olarak anlayamazken bunu nasıl bilebilir? İnsanın bir konuda bilgisi yoksa ondan faydalanması nasıl mümkün olabilir?

Bu konudaki üçüncü görüşe gelince, insan fıtrata eğer bir işi yapmaktan çekiniyorsa yaptığı iş kötülüktür, fıtrata meylediyorsa iyiliktir. Bu görüşü savunanlara göre, bütün milletler yalandan nefret ettiği için yalan kötülüktür ve sadaka ve hayrata meyilli oldukları için bu iyiliktir. Ancak insanın meyilli olması veya çekinceli olması alışkanlıklarla da alakalı olduğu için bu tanımlamaya itiraz edilir. Mesela bir Hindu, ineğin kesilmesinden nefret ederken Müslüman ise tam tersine buna meyillidir. Kısacası bu tanım kabul edilirse iyiliğin ve kötülüğün ne olduğu anlaşılmaz.

Bu konudaki dördüncü görüşe göre şeriatın emrettiği iyiliktir, yasakladığı ise kötülüktür. Bu tanıma itiraz edenler şöyle diyor: Eğer bu tanım doğru ise o zaman şeriat kötülükten menetmek yerine kötülüğü yaratmaktadır. Çünkü eğer kötülük kendi zatında mevcut değilse ve şeriatın yasaklamasından dolayı kötülük deniyorsa o zaman

şeriatın gayesi kötülükten menetmek değildir, tersine onun menettiği işler kötülük olarak tanımlanmıştır. Kısacası başka bir deyişle kötülüğün kapısını şeriat açmıştır, Hıristiyanlığın öğrettiği de budur ve bundan dolayı onlar şeriatı lanet olarak nitelemişlerdir.

Vadedilen Mesih'in^{as} iyilik ve kötülükle ilgili yazdıklarından anlaşılana göre o, bu tanımların hepsini hem kabul etmekte hem reddetmektedir. Başka bir deyişle yukardaki tanımlarda bir derece doğruluk payı da vardır. Vadedilen Mesih'in^{as} öğrettiklerini okuduğumuzda şöyle bir neticeye varırız: iyilik ve kötülüğün niyete bağlı olduğu bir gerçek olmasına rağmen sadece niyet, iyilik ve kötülüğün dayanağı değildir. Şüphesiz eğer bir kimse iyi bir işi şeriata aykırı olduğunu kabul ettiği halde yapıyor ise yaptığı şey kendi zatında iyi olmasına rağmen o kişi gene de günah işlemiştir. Çünkü, o, Allah'a muhalefet etmeye amade oldu ve yaptığı işin günah olduğunu kabul ettiği halde onu yaptı. Aynen bunun gibi bir insan kötü bir işi iyilik sanarak yapıyorsa bazen o, kötülük yapmamış sayılır. Mesela adamın biri arkadaşına onun için zararlı olan bir şeyi yanlışlıkla yedirdiyse, bu fiil kendi zatında kötü olduğu halde kötülük değildir. Tersine iyilik olarak sayılacaktır, çünkü o başkasına fayda sağlamak istiyordu.

İyilikler ve kötülükler ortaya çıkan topyekûn sonuç açısından iyilik ve kötülüktür, şeklindeki ikinci tanıma gelince o da bir yere kadar doğrudur, ancak bu tanım bize bir fayda sağlamaz. Çünkü insan bu dünyadaki faydalar ve zararları tam manasıyla anlayamadığı gibi ayrıca bazı işlerin neticeleri veya bu neticelerin bazıları ahiret hayatı ile ilgilidir ki onlar için tahminde bulunmak insan için imkansızdır. Sonuç olarak bu tanımın yardımıyla biz kendimiz, hangi işin iyilik hangisinin kötülük olduğuna karar veremeyiz.

Üçüncü tanıma göre insan fitratının çekindiği iş kötülük, meylettği ise iyiliktir. Bu tanım da bir miktar doğrudur, ancak insan fitratı bazı faktörlerin etkisi altında kalarak bazen bozulur. Mesela alışkanlıklar sebebiyle. Bu konudaki zorluk, saf ve bozulmamış fitratın doğru meylini nasıl öğrenebileceğimizdir. Kısacası bu tanım da bize bir fayda sağlayamaz.

İyilik ve kötülüğün dördüncü tanımına gelince, şeriatın menettiği şey kötülük, yapılmasını emrettiği şey iyiliktir. Bu tanım da eksiktir, çünkü eğer şeriatın emirleri ve yasakları bir hikmetten dolayı ise o zaman bu emir veya yasak şeriata değil hikmete isnat edilmeli ve böyle denmeli: Filanca sebep içeren şey kötülüktür ve filanca sebep taşıyan şey iyiliktir. Eğer şeriat hikmete bakmaksızın bazı şeyleri yasaklayıp bazı

şeyleri emrediyorsa o zaman da şeriatın yaptığı abesle iştigaldir.

Kısacası bu tanımların hepsi eksiktir, hakikat ise bunların birleşiminden meydana gelecektir. Nitekim Vadedilen Mesih^{as} iyiliğin ve kötülüğün tanımını şöyle yaptı: Ezeli ve en mükemmel güzellik, yani Allah'ın sıfatlarıyla uyum sağlamak iyiliktir ve onlara ters düşerek bir iş yapmak kötülüktür. Gerçek şudur ki, Yahudilik, Hristiyanlık ve İslam, insanın Allah'ın şekli üzerinde yaratıldığına dair ittifak eder. Yani Allah zillî olarak insanın üzerine sıfat çarşafını örtmüştür ve insana sıfatlarına mazhar olma gücü vermiştir, onun yaratılışının gayesi de budur. Başka bir deyişle asıl olan Allah'tır ve insan onun resmidir. Kısacası bir resim aslına ne kadar uyuyorsa onun güzelliği o kadar aşıkardır ve aslına uymaması onun kusurudur. Sonuç olarak insanın yaptığı bir iş Allah'ın sıfatları ile uyum içindeyse o iyiliktir ve yaptığı bir iş Allah'ın sıfatlarına aykırı ise o kötülüktür. Çünkü böylelikle o, aslının suretini bozmaktadır. İnsan ve Allah arasındaki münasebette asıl olan Allah'tır, insan ise aslında bir resim olduğuna göre onun güzelliği aslına uygun olmaktır. Ona ters düşmek ise bir kusurdur. Başka bir deyişle asıl ile uyum içinde olmak iyilik; ona ters düşmek kötülüktür. İnsan sınırlı bir daire içinde Allah'ın sıfatlarına benzeyen gizli yeteneklerle donatılmıştır. Bundan dolayı fitrat itibariyle o, Allah'ın sıfatlarıyla uygun düşen amellere meyilli olmalı ve ters düşen amellerden nefret etmelidir. Netice olarak fıtrattaki çekingenlik ve meyil, kötülük ve iyilikten haberdar edecektir. Aynen bunun gibi aslına uygun hareket etmekle güzellik meydana gelirken ters hareket etmekle zarar görülür. Bundan dolayı iyiliğin neticesi mutlaka iyi ve kötülüğün neticesi mutlaka kötü olur. Allah-u Teala irade sahibidir, bundan dolayı insanın erdemi, iradesini kullanarak hareket etmesidir. Nitekim günah ve iyilik bir dereceye kadar iradeye de bağlıdır.

Bunların her üçünü kabul etmemize rağmen, dış etkenler ve alışkanlıklarından dolayı insanın, aklını ve fıtratını bazen doğru bir şekilde kullanmaktan aciz olduğu da bir gerçektir. Bundan dolayı Allah tarafından yazılı emirlerin verilmesi de gerekiyordu. Bu yazıların, filanca amel ile ezelden güzel (Allah'ın sıfatları) ile uyum sağlanacaktır ve filanca amel ile ona ters düşeceksiniz, diye anlatması gerekiyordu. İşte şeriat da buna denilir. Sonuç olarak bu açıdan, şeriata uygun iş yapmak iyilik ve ona aykırı iş yapmak kötülüktür. Kısacası iyilik ve kötülüğün doğru tanımı yukardaki dört tanımın birleşiminden meydana gelmektedir. Vadedilen Mesih'in^{as} öğretisi de buna işaret etmektedir.

İslam'ın yayılışı ve Müslümanların ilerleme imkanlarının sağlanması

Vadedilen Mesih'in^{as} yaptığı başka bir hizmet, İslamiyet'in yayılışı ve Müslümanların ilerlemesinin imkanlarını sağlamasıdır. Bunlar şu şekildedir:

İslam tebliği: Vadedilen Mesih^{as} asırlardan beri sona ermiş olan tebliğ işini yeniden başlattı. Onun gelişinden önce Müslümanlar tebliği tamamıyla bırakmıştı. Bir Müslümanın bazen çevresindeki birine İslam'dan bir şeyler anlatması bir istisna olup, tebliğ işini bir sisteme tabi olarak yürütmek Müslümanların aklının ucunda dahi yoktu. Hıristiyan ülkelere tebliğ etmek ise tamamıyla imkânsız görülüyordu. Vadedilen Mesih^{as} aşağı yukarı 1870 senesinde bu işe yöneldi. Kendisi mektuplarla ve bildirimlerle Avrupalıları İslamiyet'e çağırırdı. O, İslam'ın güzellikleriyle bütün dinlerden üstün olduğunu belirterek eğer bir dine cesaret varsa İslam'ın karşısına çıkmaya davet ediyorum, dedi. Meşhur Amerikan Müslüman tebliğci sayın Alexander Web, Vadedilen Mesih'in^{as} yazılarından etkilenerek Müslüman oldu. O, Vadedilen Mesih^{as} ile görüşmek için Hindistan'a geldiğinde diğer Müslümanlar onu kandırarak, Mirza Bey ile görüştüğün takdirde diğer Müslümanlar sana öfkelenir ve sana yardım etmezler, deyince o, Amerika'ya geri döndü ve Vadedilen Mesih^{as} ile görüşmediği için pişman oldu. Ölüncüye dek, farklı zamanlarda mektuplarla pişmanlığını bildirdi. Bugün dünyanın farklı ülkelerinde İslam'ın tebliği işini bir tek Müslüman Ahmediye Cemaati üstlenmiştir. Altmış sene geçmiş olmasına rağmen halen tebliğ meydanında bu cemaatten başka kimsenin olmaması çok hayret vericidir.

İkinci olarak Vadedilen Mesih^{as} cihadın doğru anlamını öğretti. Bazı kimseler, onun cihattan menettiği yanılışına düştüler. Halbuki o, hiçbir zaman cihattan menetmediği gibi, tam tersine Müslümanların cihadın hakikatini unuttuklarını ısrarla vurguladı. Müslümanlar sadece kılıç çekmenin ve iktidarı ele geçirmenin cihad olduğunu zannediyorlardı. Bunun neticesinde iktidarı ele geçince, dünyada küfür yaygın olduğu halde tebliğ yapmayıp rahat rahat oturdular. Görünürde Müslümanlar iktidarı ele geçirmişlerdi, ancak ele geçirdikleri ülke halkının kalbinde küfür olduğu gibi kaldı. Bunun haricinde, İslamî iktidarlarla savaşmayan ülkelere de İslam'ı anlatma yollarını aramadılar. Bundan dolayı o ülkelerde kafirler iktidarda kaldı. Bunun bir neticesi olarak küfür yeniden güç elde etti ve bazı milletler siyasi üstünlük sağlar sağlamaz, İslam dini zarar görmeye başladı.

Halbuki eğer Müslümanlar Vadedilen Mesih'in^{as} anlattığı cihad tanımını ve iyilik ve takvanın kökleşmesi için yapılan her işin cihad olduğunu bilselerdi; cihadın sadece kılıç ile değil, nefsin ıslahı ile de ayrıca tebliğ etmek, Allah yolunda harcamakla da yapılacağını ve her cihadın ayrı ayrı uygun bir vakti olduğunu bilselerdi, bugün düştükleri kötü duruma düşmezlerdi. Eğer Müslümanlar cihadın bu tanımını anlamış olsalardı o zaman onlar iktidardayken, cihat emrinin yerine getirilmiş olduğunu zannetmezlerdi. Tersine onlar, sadece cihadın bir kısmının yerine getirildiğini ve diğer cihat çeşitleri için sahanın boş olduğunu, tebliğ cihadı için ise en uygun zaman olduğunu bileceklerdi. Bunu yapsalardı İslam sadece Müslüman ülkelerde yayılmakla kalmayıp Avrupa da Müslüman olacaktı. Ve bugün Avrupa'nın ilerlemesinden dolayı İslam çöküş yaşamazdı. Kısacası Vadedilen Mesih^{as} her cihadın zamanını ve mekanını anlattı. O, kılıç ile yapılan cihadın artık ilelebet yasak olduğunu söylemedi. Tersine o, bu çağda şeriat gereği hangi cihadın uygun olduğunu söyleyip bizzat kendisi o cihadı başlattı ve bütün dünyada tebliğ işine girişti. Müslümanlar bugün bile bu cihadı başlatırlarsa başarıya ulaşacaklardır. Eğer Müslümanlar akıllarını başlarına toplasalar, Vadedilen Mesih'in^{as} bu hizmetinin, İslam'a yaptığı olağanüstü bir hizmet olduğunu idrak ederler. O böylelikle daimî olarak Müslümanları uykudan uyandırmakla kalmayıp onların ilerlemelerinin yolunu açtı. Hatta o, Müslümanları büyük bir günahattan kurtardı, çünkü onlar çağımızda kılıç cihadının farz olduğunu söyledikleri halde onu uygulamıyorlar ve suçluluk duygusuna kapılarak günahkâr olmaktadır. Bundan sonra Müslümanlar Vadedilen Mesih'in^{as} tanımını kabul ettikçe kalpleri bu suçluluk duygusundan kurtulacak ve onlar, Allah ve Peygamberine^{sav} hıyanet etmediklerini, kusurlarının sadece gerçek cihadı bilmemek olduğunu anlayacaklardır.

Vadedilen Mesih'in^{as} İslam'ın yayılışı için yaptığı üçüncü hizmet, yeni bir kelimayı oluşturmasıdır. Onun gelişinden önce dinler arası savaş şu şekildeydi: her isteyen eline bir itiraz alıp karşı dinin mensubunu utandırmaya çalışırdı. Vadedilen Mesih^{as} bu yanlışlığı düzelterek bu şekildeki silahları kullanmak dinlere yakışmaz dedi. Bir dinin bir tek kusurunu anlatmakla ötekinin doğruluğu ispatlanmaz, ayrıca bir tek konu üzerinde tartışarak da herhangi bir dinin hakikati ortaya çıkmaz. O, dinlerin doğruluğunu ölçmenin prensiplerini şu şekilde açıkladı:

Her din hangi gaye için geldiyse onu kanıtlamak zorundadır. Yani, söz

konusu din hangi amacı yerine getirmek için geldiyse, bir insan o dinin öğretilerini uyguladığında o amaca ulaşmalı. Mesela eğer bir dinin gayesi Allah'a yakınlık kazandırmak ise -ve tabii ki her dinin gayesi aslında budur- o zaman o dinin öğretilerine uyanların Allah'ın yakınlığını kazandığını, söz konusu din kanıtlamalı. Ancak o bunu kanıtlayamıyorsa o zaman o din gelişiminin gayesine ulaşamamıştır. Onun hali ruhsuz bedene benzer. Ahlakî, kültürel veya felsefe ile ilgili birkaç prensibin sunulması, bir dinin doğruluğunu ispatlamak için yeterli değildir. Bir insan diğer dinlerden çalarak veya bizzat kendisi konsantre olmak suretiyle, Allah'tan vahiy almadan da bu tür şeyler yazabilir. Bir dinin doğruluğunun gerçek delili, onun gelişiminin gayesine ulaşması; yani, Allah'ın kullarına bu dünyada Rabbinin yakınlığını sağlamasıdır. Eğer bir din, ölümden sonra o dine tabi olanlar cennete girecek diyorsa, bu iddiaya güvenilemez ve onun doğruluğu ölçülemez. Ayrıca bu, bütün dinlerin ortak iddiasıdır. Necat yahut kurtuluş mefhumunun tanımında, aralarında ihtilaf olmasına rağmen her din, necatın kendisine uyulmakla elde edileceğini iddia etmektedir. Netice olarak ölümden sonraki necat iddiası ne kabul edilebilir ne de bir dinin gelişiminin gayesini yerine getirebilir. İnsanın kabul edebileceği bir tek şey vardır; o da bir dinin, kendisine uyan bir topluluğun Allah'a yakınlaştığını gösterebilmesidir. Bu delil, öylesine güçlü bir delildir ki hiç kimse onun doğruluğunu reddedemez. Bu öyle bir delildir ki bununla bütün boş tartışmalar sona erer. Ayrıca İslam'dan başka hiçbir din bu konuda sahada duramaz. Çünkü bir tek İslam dini eski zamanlarda gösterilen feyzlerin bugün de ona tabi olanlarda görüldüğünü ve insanları Rablerine yakınlaştırdığını iddia etmektedir. Ayrıca bu din, Allah'a yakın olmanın izlerini ve alametlerini göstermektedir. Vadedilen Mesih'in^{as} bu meydan okuması sayesinde diğer dinlerin mensupları için, onun ve cemaatinin karşısında durması imkânsız hale geldi ve onlar her alanda yenilgiye uğrayıp kaçtılar.

Vadedilen Mesih^{as} dini tartışmalarda sunduğu kelimelerin ikinci prensibi olarak şunları söyledi: İddia da iddiayı kanıtlayan delil de ilahi kitabın içinde olmalıdır. O, bu çağda dinler arası tartışmalarda tuhaf bir alışkanlığın revaçta olduğunu söyledi. Buna göre herkes kendi düşündüklerini dinine isnat edip onun üzerinde tartışmaya başladılar. Bunun neticesinde onun kazanması dininin kazanması olmaz, onun yenilgisi de dininin yenilgisi olmazdı. Böylelikle insanlar sadece boş dini tartışmalarla zamanlarını öldürmekteydi. Nitekim Vadedilen Mesih^{as} dini tartışmalarda sunulan iddianın, inandıkları ilahi kitaptan sunulmasını ve daha sonra bu

iddiayı kanıtlayan delilin de aynı kitaptan sunulması gerektiğini söyledi. O, bir İlahî kelamın delilsiz olamayacağını bildirdi. Tabii ki bu iki şart yerine getirildikten sonra onu daha da açıklamak için destekleyici deliller getirilebilir. Onun bu prensibi din dünyasında bir deprem etkisi yaptı. Netice olarak ayağa kalkıp hiç düşünmeden delilsiz ispatsız vaaz veren ahmakların paniğe kapıldığı gibi; modern ilimleri sanki kendi dinlerinin bir parçası imiş gibi sunmayı adet edinen aydın geçinen tabaka da paniğe kapıldı. Ruh ve maddenin ezelden beri var olduğunu gurur duyarak iddia eden Hindu Ariyaların, bu prensip karşısında sesi soluğu kesildi. Çünkü, kutsal kitapları Veda'da bu konunun delili bir yana bahsi bile geçmemişti. Onların alimleri bugüne kadar, bu konuda bir kelime bulabilmek için büyük çabaya girdikleri halde hiçbir şey bulamadılar. Diğer dinler de aynı duruma düştüler. Onlar bu prensibe göre dinlerinin gerçeklerini kanıtlayamadılar. Ancak Vadedilen Mesih^{as} İslamiyet'in her iddiasını ve her iddianın delilini Kuran-ı Kerim'den gösterdi. Müslüman Ahmediye Cemaatinin mübelliğleri, bu silahla tebliğ meydanına çıkıp zaferler elde etmektedirler.

Vadedilen Mesih'in^{as} sunduğu üçüncü prensibe göre, uluslararası bir din olduğu iddiasındaki bir dinin, sadece güzel öğretiye sahip olması yeterli olmayıp, onun öğretisinin her fıtratın susuzluğunu giderebilecek ve her hakiki ihtiyacını karşılayabilecek kapasitede olması gerekir. Eğer sadece güzel öğretisinin olması bir dinin hakkaniyetinin delili ise o zaman herhangi biri, yeni bir din getirme iddiasında bulunup, yalan, zulüm ve hıyanetin yasak olduğunu söyleyebilir. Şimdi bu öğreti kesinlikle güzel olmasına rağmen, her ihtiyacı karşılamamaktadır. Bundan dolayı güzel olmasına rağmen onun doğruluğunun bir delili değildir. Mesela Hıristiyanlık dinine göre, Hz. İsa'nın en büyük işi, sağ yanağına tokat atılınca solunu da çevir, şeklindeki öğretisidir. Görünürde bu öğreti çok hoş ve güzeldir. Ancak dikkat ettiğimizde sahih fıtrata aykırıdır. Çünkü fıtrat, iyiliğin kökleşmesini isterken, bu öğreti kötülüğün yayılmasına neden olmaktadır. Ayrıca her ihtiyacı da karşılamamaktadır. Mesela insan, düşmana karşılık verme ihtiyacı duyar. Böyle bir ihtiyaç bu öğreti ile karşılanmamaktadır. Bu prensip neticesinde de İslam düşmanları büyük bir yenilgiye uğradılar ve meydan İslam'a kaldı.

İslam'ın yayılışı ve Müslümanların gelişmesi için Vadedilen Mesih'in^{as} yaptığı dördüncü hizmet, Sihleri İslamiyet'e yakınlaştırmasıdır. Sihler, coşkulu ve çalışkan bir millettir. Vadedilen Mesih^{as} tarihten ve Sihler'in dini kitaplarından, Sih dininin kurucusu olan Hz. Baba Nanak'ın aslında Müslüman olduğunu, Kuran'a iman ettiğini, beş vakit namaz kıldığını, hacca gittiğini, genellikle Müslüman evliyalara, özellikle de Hz. Baba Ferid'e büyük bir sevgi ve saygı duyduğunu ispatladı. Bu araştırma, Sihler arasında müthiş bir heyecan uyandıracak kadar olağanüstü ve kesin delillere dayanıyordu. Eğer Müslümanlar bu araştırmanın azametini anlayarak Vadedilen Mesih'e^{as} destek olsalardı, bugün yüzbinlerce Sih Müslüman olurdu. Ne üzücüdür ki Müslümanlar destek yerine muhalefet ettiler ve böylelikle bu araştırmanın muazzam etkilerine engel oldular. Buna rağmen bir tabaka, bu araştırmanın güçlü etkisi altındadır. Er ya da geç o muazzam neticeler ortaya çıkacaktır.

İslam'ın yayılışı konusunda Vadedilen Mesih'in^{as} beşinci hizmeti, Arapçanın bütün dillerin anası olduğunu ispatlamasıdır. O, Müslümanların Arapçayı öğrenmeleri üzerinde ısrarla durdu ama Müslümanlar bunun önemini anlamış değillerdir. Aksine onlar, Arapçayı yok etme çabasındalar. Vadedilen Mesih^{as} bu öneri ile, Müslümanların kamil birliğinin temelini atmıştır. İnşallah bir müddet sonra Müslümanlar kendiliğinden buna yönelecek ve bunun hem dinî önemini hem de siyasi ve kültürel azametinin farkına varacaklardır.

İslam'ın yayılışı için onun yaptığı altıncı hizmet, İslam'ı destekleyen harikulade deliller hazinesi oluşturmasıdır. Onun kitaplarının yardımıyla artık hem her din ve millet ile mücadele etmek kolaylaşmış, hem de modern ilimlerin yanlış kullanılışı ile meydana gelen fitnelerin ortadan kaldırılması kolaylaşmıştır.

Onun yaptığı yedinci önemli hizmet, Müslümanların kalplerinden uçup gitmiş olan umudu yeniden uyandırmış olmasıdır. Onun gelişinden önce Müslümanlar, İslam'ın yenilgiye uğradığı düşüncesiyle tamamıyla umutsuzluğa kapılmışlardı. Vadedilen Mesih^{as} büyük bir ısrar ile İslamiyet'in onun eliyle ilerleyeceğini ve yayılacağını müjdeledi. O, İslam'ın önce delillerle dünyaya üstün geleceğini ve eninde sonunda tebliğ yoluyla güçlü milletlerin İslamiyet'i kabul etmesiyle, İslam'ın siyasi gücünün de artacağını söyledi. Böylelikle o, umutsuzluğa teslim olmuş kalplere umut aşladı, Müslümanların bükülmüş belini doğrulttu, cesareti kırılmış olanları

yüreklendirdi, ölmüş olan millete ab-ı hayat içirdi. Şüphesiz bir millet güçlü umuda sahip olunca her türlü fedakarlığa hazır olur, çünkü fedakarlığın kaynağı umuttur. Müslümanlarda ise ümit tükendiği için fedakârlık diye bir şey kalmamıştı. Ancak Ahmedî Müslümanlarda umut olduğu için fedakârlık da vardır. Fakat Ahmedilerdeki fedakârlık “öl veya öldür” şeklinde değil, tersine hayat veren fedakarlıktır. Bu tür fedakarlığın gayesi, her zerreyi birleştirip ilerleme imkanları meydana getirmektir.

Barışın Tesis Edilmesi

Vadedilen Mesih'in^{as} yaptığı bir diğer önemli hizmet barışın tesis edilmesidir. Onun öne sürdüğü öneriler uygulandığı takdirde dünyada barış sağlanabilir, sağlanacaktır da.

Dünyada fitne ve fesadın büyük bir sebebi, bir milletin öteki milletin büyüklerini kötülmesi ve diğer dinlerin güzel taraflarını görmezden gelmeleridir. Halbuki aklı selim, alemlerin rabbi olan Allah'ın bir tek milleti hidayet için seçip, diğerleriyle hiç ilgilenmemesini asla kabul edemez. Ancak aklı selim ne derse desin dünyada bu görüş hakim idi ve bundan dolayı şiddetli fitne ve fesatlar vardı. Vadedilen Mesih^{as} bu gerçeği dünyaya anlatarak, her millete peygamber geldiğini söyledi. Böylelikle o, fesat ve fitnenin büyük bir dayanağını kökten kesip attı. Şüphesiz Vadedilen Mesih'ten^{as} önce de bazı büyük zatlar veya bazı milletler, bazı milletlerin büyüklerinin Allah tarafından geldiğini kabul ediyorlardı. Mesela Delhi'de geçen bir zat, Krişna'yı peygamber olarak kabul eder. Aynen bunun gibi Eyüp^{as} İsrailoğullarından olmadığı halde Tevrat onun peygamber olduğunu söyler. Ancak Vadedilen Mesih^{as} bu konuyu başka bir şekilde anlattı. Onun gelişinden önce farklı milletlerin hidayet konusundaki görüşleri farklı idi. Mesela, Yahudi ve Zerdüşt gibi bazı milletler, kendileri hariç diğer bütün milletlerin cehenneme gideceğine inanıyorlardı. Hıristiyanlar gibi bazı milletlerin inancına göre, onların din kurucularının gelişinden önce dünyaya genel anlamda hidayet kapısı kapatılmıştı. Hıristiyanlara göre genele hidayetin kapısı Hz. İsa^{as} ile açıldı.

Bazı kimselere göre milletçe hidayet onlara özgü idi. Ancak diğer milletlerin de bazı özel fertleri özel çaba sarf etme şartıyla necata kavuşabilirlerdi. Nitekim, Sanatana Dharma bu görüşe sahiptir, onlara göre asıl ve gerçek din onlarınki olduğu halde başka bir dine mensup olan birisi Allah sevgisini kalbinde taşıyarak çaba gösterirse Allah ona da acır. Başka bir deyişle onlara göre böyle birisi direk olarak menziline ulaşamaz ama dolambaçlı yollarla oraya varır.

Kur'an-ı Kerim bu meseleyi çözüme kavuşturduğu halde yine de Müslümanlarda farklı görüşler vardı. İsrailoğulları arasında gelen peygamberler sadece İsrailoğullarına geldiği halde, Müslümanlar dünyanın hidayete, onlar vasıtasıyla kavuştuğunu düşünüyorlardı. Ayrıca Müslümanlar, her millete peygamberler geldiğine inandıkları halde, İsrailoğulları dışındaki milletlerin kitap ehli olduğunu kabul etmiyorlar ve onlara gelen peygamberleri de tanııyorlardı.

Bu düşünceler sonucunda milletler arasında barışın tesisi imkânsız hale gelmişti. İnatlaşarak herkes, necata sadece kendisinin kavuşacağını ve diğerlerinin cehennemlik olduğunu, hak dinin de sadece kendi dini olduğunu ileri sürüyordu. Sanki her millet Allah'ın tek evladı olmak ve öyle kalmak peşindeydi. Onlar başka bir milletin, ancak kendi dinlerini kabul ettiği takdirde Allah'ın lütfundan bir miktar pay alabileceğini düşünüyorlardı. Bu düşünceye sahip milletler, diğer milletlerin eskiye dayanan milli örf adet ve duygularını silip yok edip yepyeni bir yolda yürümelerini istiyorlardı. Yani onların kendi evliya ve peygamberlerine yalancı ve sahtekâr demelerini umuyorlardı. Başka bir deyişle yeni dine geçenlerin tarihlerini yırtıp atmalarını istiyor ve sanki filizlerin yer değiştirildiği gibi onların da yepyeni bir toprağa alışmaları isteniyordu. İnsanoğlu, özellikle de ataları olağanüstü işler yapmış ve ilimde ün salmış milletler, böyle bir şeyi yapmaya nadiren razı olduğu için, milletler arasında bir çekişme devam ediyordu ve barışın tesisinin hiçbir yolu görünmüyordu.

Bazı kimseler, diğer milletlerin büyüklerine saygı gösterirler ancak, onları bir peygamber yahut nebi olarak değil sadece bir ermiş veya kendi çabasıyla başarıya ulaşmış bir yiğit olarak görürlerdi. Onlara göre, bu başarı onun kişiliği ile sınırlı olup dünyanın hidayetiyle onun bir ilgisi yoktu ve nuru ise dünyaya yayılmamıştı; insanlar onun duasından mucize ve kerametlerinden istifade etmişler ancak o bir öğreti getirmemişti. Mesela Yahudiler ve bazı Müslümanlar, Hz. Eyüp ve Hz. Krişna hakkında böyle görüşlere sahiptiler.

Delhi'de yaşamış olan büyük evliyalardan Hz. Mazhar Can Canan, “Krişna yalancı görünmüyor nitekim o bir evliyadır,” dedi. Sanatana Dharma da hak din olarak sadece kendi dinlerini gördükleri halde Hz. Muhammed'i^{sav} ermiş bir insan olarak kabul eder. Vadedilen Mesih^{as} bu konudaki bakış açılarının hepsini tamamen değiştirdi. O, bu meseleye usulî açıdan yaklaştı: Vadedilen Mesih^{as} güneşi ve güneş ışınlarını, akan suları ve etkilerini, rüzgâr ve onun tesirlerini inceledi ve şöyle dedi: Allah'ın yarattığı bütün bu nimetler bütün insanoğlu arasında ortaktır, nitekim bunların hepsini herkese veren Allah, hidayet nimetini verirken ayrıcalık yapmaz. Bundan dolayı prensip olarak her millete mutlaka bir peygamber gelmiştir. Netice olarak Vadedilen Mesih'in^{as}, Hz. Krişna'yı peygamber olarak kabul etmesinin sebebi, Hz. Krişna'nın, karanlığa teslim olmuş ülkesinde kişisel çabalarla Allah'a yaklaşmış bir er olması değildi. Aksine o bu neticeye, Allah'ın sıfatlarını incelemek sonucu ulaştı. Çünkü Allah'ın, Hindu

milletini unutup onun hidayeti için hiçbir imkan sağlamaması imkansızdı.

Vadedilen Mesih^{as} insan fitratını ve fitrata yerleşmiş olan yetenekleri incelemek sonucu gayri ihtiyari olarak şöyle seslendi: Bu boşa gidecek bir cevher değildir, Allah bunu mutlaka kabul etmiştir ve onun nurlanması için imkanlar yaratmıştır.

Kısacası onun bakış açısı tamamıyla farklı idi ve o, bu neticeye birkaç yüce insandan etkilenerек değil tersine Allah'ın azameti, insanın fitratına yerleştirilmiş kabiliyetler ve insanın yaratılışındaki temizlikten dolayı ulaşmıştı.

Şimdi barışın tesisinin yolu açılmıştı. Hiçbir Hindu, ben İslam'ı kabul edersem kendi büyüklerimi kötölemek zorunda kalırım, diye düşünmeyecekti. Çünkü İslam, o dinin büyüklerini de ermiş olarak kabul etmişti ve İslam'ı kabul etmekle o da kendi büyüklerinin izinden giderek hidayeti kabul etmiş olacaktı. Aynı durum Zerdüşter ve Konfüçyüs'e tabi olanlar; Yahudiler ve Hıristiyanlar için de geçerli idi. Kısacası her dinin mensubu, dininin büyüklerinden gurur duyarak İslam'a girebilecekti. Eğer İslam'ı kabul etmese bile, dünyada barışın sağlanması için mutlaka katkıda bulunacaktır.

Bu prensibi sunmak suretiyle Vadedilen Mesih^{as}, Allah ve kul arasında da barışı sağladı. Çünkü bundan önce değişik milletler, Allah neden beni bıraktı ve benim için bir şey yapmadı? diye şaşkın idiler. Bu düşünceler varken, kalplerinde Allah için yerleşmesi gereken sevgi duygusu yerleşmezdi. Vadedilen Mesih^{as} kalplerdeki bu pası da temizledi. O, bir taraftan öğretisi ile insanlar arasında barışı tesis ederken, diğer yandan Allah ve kul arasında da barışı sağladı.

Vadedilen Mesih'in^{as} barışın tesisi için bir başka önerisi de şuydu: Bir dine mensup olanlar, başka bir dine itiraz edecekleri yerde sadece kendi dinlerinin güzelliklerini anlatsınlar. Çünkü başka dinlerde kusurların olması, kendi dinlerinin doğru olduğu anlamına gelmez. Tersine böyle bir davranış, diğer din mensuplarının içinde öfke ve kinin yerleşmesine sebep olur.

Barışın tesisi için Vadedilen Mesih'in^{as} sunduğu başka bir prensip şöyleydi: Bir ülkenin ilerlemesi ve gelişmesi, fesat, fitne ve isyan ile değil; barış ve huzur içinde, devlet ile yardımlaşarak iş birliği ile sağlanmalı. Şüphesiz şu anki şartlarda insanlar bu prensibin önemini kavrayamazlar. Ama yardımlaşma ve iş birliği ile haklar kolayca elde

edilebilirken isyan ile elde edilemez. Ancak yardımlaşma ve iş birliğinden kastettiğimiz dalkavukluk etmek değildir. Dalkavukluk başka bir şeydir, yardımlaşma ve iş birliği başka bir şey. Düşünüp kafa yoran bir kimse bu farkı kolaylıkla anlayabilir. Dalkavukluk ve mevki makam hırsı, ülkeyi felakete sürükler, köleliği daimî kılar. Ancak yardımlaşma ve iş birliği ise özgürlüğün kapılarını açar.

Ahret ile ilgili yanlış inançların düzeltilmesi

Vadedilen Mesih'in^{as} yaptığı başka bir hizmet, mükafat-ceza ve ahret hakkındaki diğer konularla ilgilidir. O, bu konuda öyle gerçekler ortaya koydu ki insanın aklı ve vicdanı rahatladı. Vadedilen Mesih'in^{as} gelişinden önce, bütün dinlerin mensupları tuhaf inanışlara sahip idi. Bunun bir neticesi olarak dünya, ahret hayatından nefret eder ve bunun bir kuruntu olduğunu ileri sürerdi. Farklı dinlere mensup olanların inanışları şu şekildeydi: Bazı insanlar, mesela Budistler, arzuların yok oluşuna necat derlerdi. Sanatana Dharma, Allah'ın içinde yok olmaya necat derlerdi. Caynizm'e göre ruhun, madde ile ilişkisini tamamıyla kesmesi necat idi. Ariya'ya göre necat geçici ve sınırlıdır. Spiritualistlere göre ceza ve mükafat sadece ruh ile ilgilidir. Bazı kimselere göre ceza ve mükafat bedenseldir. Mesela Yahudi ve Müslümanlar böyle inanır. Hıristiyanlar ise cehennemin bedensel, cennetin ise ruhsal olduğuna inanırlar. Bazı kimseler cehennemin de cennet gibi daimi olduğuna inanıyorlardı.

Ancak bu düşüncelerin hepsi itirazlara maruz kalmakta ve şüphe uyandırmaktaydı. Eğer arzulardan kurtulmak necat ise, İnsanın doğumundan önce zaten arzu diye bir şey yoktu, o zaman Allah insanı neden yarattı? İnsanın yaratılmasının mantığı, şu anda olmayan bir şeyin gelecekte elde edilmesidir. Aynen bunun gibi necat eğer Allah'ın içinde fena olmak ise bu bir ödül değildir. Fena (yok olmak) ister Allah'ın içinde ister ayrı olsun, kuvvetli hisleri olan bir varlık için ödül olamaz. Eğer maddeden kurtuluş necat ise, o zaman ruh niye maddenin içine yerleştirildi ve bu yeni dönemin başlatılmasının gayesi neydi? Mükafat ve cezanın sadece ruhla alakalı olması da yanlıştır; çünkü insan fitrat itibariyle hem dıştan hem içten lezzet almak istiyor. Aynı şekilde ceza ve mükafatın sadece bedensel olduğunu söyleyenler de hatalıdır. İnsan sadece yesin, içsin ve gayesizce yaşasın diye ona ebedi hayat bağışlanamaz.

Vadedilen Mesih^{as} bu düşüncelerin hepsini reddetti ve bu konuda şunları söyledi: İnsanın hedefi necat değil felahatır. Necatın manası

kurtulmaktır ve kurtulmak ise adem (hiçlik-yokluk) demektir. Yokluk ise bir hedef olamaz. İnsanın gayesi felahdır; Felah ise bir şeyleri kaybetmek değil tersine elde etmek olduğuna göre, daha fazla elde etmek için ahiret hayatında hislerin ve duyguların daha da güçlü olması gerekir. Bundan dolayı Kur'an-ı Kerim ahiret hayatı ile ilgili şunu söyler:

وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ سَائِيَةً³⁸

Bunun manası şudur: bu dünyada insan için Allah'ın dört ana sıfatı zuhur etmektedir. Ancak ahiret hayatında sekiz sıfatı zuhur edecektir. Yani bu dünyaya göre, sıfatların ahiretteki tecellisi çok daha fazla olacaktır.

Vadedilen Mesih^{as} necat veya felahın daimi olduğunu kanıtladı ve şöyle dedi: Amelin mükafatı, o ameli işleyenin niyetine ve mükafat verenin gücüne göredir. Bunların her ikisi de göz önünde bulundurulursa, ayrıca insanın fitratındaki yok olmaktan kaçmak ve daimi olarak yaşamak isteği göz önünde tutulduğunda, felahın daimi olduğu apaçık ortadadır.

Vadedilen Mesih^{as} ceza ve mükafatın sadece ruhsal veya sadece bedensel olmadığını söyledi. Ayrıca o, bunlardan birisinin bedensel öbürünün ise ruhsal olduğu inancını da reddetti. Çünkü, insan iyilik yahut kötülük yaparken, beden ve ruh birlikte işler. Bundan dolayı ceza veya mükafatın sisteminin de her ikisi için olması lazım. Kamil ve güçlü hisler içteki ve dıştaki duyguların birleşmesi neticesinde meydana gelir. Bundan dolayı ceza ve mükafat hem dıştaki hem içteki hislerden oluşacaktır. Ahiret alemi güçlü ve keskin hislerin yeri olduğuna göre oradaki ihtiyaçlar, cezalar ve mükafatlar göz önünde bulundurularak orada insana yeni bir beden verilecektir. Şüphesiz ahirette, bu dünyadaki maddi beden olmayacak ama ona yeni bir beden mutlaka verilecek. O beden dünyevi bedene göre daha soyut olacak ve buradaki ibadetler orada farklı şekillere bürünecektir. Görünürde onların bir şekli olmasına rağmen onlar bu dünyadaki bir maddeden vücuda gelmeyecektir. O dünyada meyveler, süt, bal ve mekanlar olmasına rağmen onların bu dünyadakilerle bir ilgisi olmayacak. Tersine onlar latif bir maddeden vücuda gelmiş olacak. Soyut oldukları için bu dünya ile karşılaştırdığımızda onlara manevi

³⁸ Hakka suresi, ayet 18

beden diyebiliriz.

Vadedilen Mesih^{as} ceza ve mükafat arasında bir fark olacağını söyledi. Yani cehennem cezalarının ebedi olmayacağını açıkladı. İnsan fitratı iyi olduğu için onun iyiliğe götürülmesi gerekir, ayrıca insan Allah'a kulluk etmek için yaratılmıştır. Eğer o hep cehennemde kalacaksa Allah'a nasıl yakınlaşacak. Kuran-ı Kerim'e göre Allah'ın rahmeti her şeyi kapsar. Eğer cehennem cezası daimi ise Allah'ın rahmetinin her şeyi kapsadığı nasıl söylenebilir? Cehennemin daimi olduğu kabul edilirse o zaman O'nun öfkesi de rahmeti gibi her şeyi kapsıyor demek olacaktır. Eğer cehennem daimi ise insanın bu dünyada işlediği hayırlar mükafatsız kalacaktır. Halbuki Allah-u Teala Kuran-ı Kerim'de hiç kimsenin iyiliği boşa gitmeyecektir buyurmaktadır. Bunlardan anlaşılan cennetin ebedi ama cehennemin ebedi olmadığıdır.

Kısacası Vadedilen Mesih^{as} cehennemin geçici olduğunu ilmi olarak ispatladı. Birincisi, insan fitrat itibarıyla zayıf yaratılmıştır. Bir çocuk dünyaya geldiğinde onu eğitenlerin eğitiminden, yediklerinden, ortam ve iklimten etkilenir. Diğer işlerle meşgul olduğu için ibadet için çok az zaman bulur.

İkincisi, yukardaki mecburiyetler ortada olmasına rağmen genel olarak her millet ve dine mensup olan insanlarda Allah'a yaklaşma çabası görülür.

Üçüncüsü, insanoğluna Allah'ın kelimasının iletilmesi konusunda binlerce zorluk vardır. Bir vakitte gerçek manada çok az insana bu mesaj iletilebiliyor.

Dördüncüsü, Allah'ın rahmeti her şeyi kapsar.

Beşincisi, insana verilen güçler ve yetenekler sınırlıdır. Bunların hepsini göz önünde bulunduran insan fitratı, ceza ve mükafatla ilgili dinlerin sunduğu farklı farklı öğretileri kabul etmeye yanaşmıyordu.

Ancak Vadedilen Mesih^{as} yukardaki bütün itirazları ortadan kaldıran bir öğreti sundu. Sanki o, kainatın hakikatini gözler önüne seriverdi. Onun bu açıklamalarından, insan hayatının, sınırı olmayan ilerleme zincirinin bir halkası olduğu anlaşılmaktadır. İnsan sınırsız ilerlemeler elde etmek için yaratılmıştır, onun karşısına çıkan engeller geçicidir ve insan hayatı topyekûn olarak ilerlemektedir ve ilerlemeye devam edecektir. Cehennemin kendisi de bir ilerleme alemidir, orada insan zaafardan ve kirlerden temizlenecektir. Sanki orası bir hamam gibidir,

üzerinde kir olanlara Allah, önce bu hamamda gusül alın ve ondan sonra Bana gelin diyecektir.

Konuşmamın sonunda bir şey söylemek istiyorum. Bir kimse, “bu anlatılanların hepsi Kuran-ı Kerim’de mevcut idi, o halde Mirza Bey ne yaptı? Kuran’da yazılanları ortaya koymak nasıl bir iş sayılabilir?” derse ona cevabım şudur: Eğer Müslüman olmayan birisi Kuran-ı Kerim’de yazılanların hepsini Allah söylediğine göre Muhammed^{sav} ne iş yaptı diye sorarsa cevap ne olacaktır? Şüphesiz Peygamber Efendimiz^{sav} dünyaya her ne söylediye ona Allah tarafından verildi. Ancak sorulacak soru şudur: Neden başkasına değil de Allah ona verdi? Çünkü o, iyilik, takva ve fedakarlığın, başka hiç kimsenin ulaşamayacağı bir mertebesindeydi. İşte bundan dolayı Allah ona bu bilgileri verdiği halde yapılan iş Peygamber Efendimizin^{sav} işi sayılacaktır. İşte Vadedilen Mesih^{as} ile ilgili cevabımız da aynıdır. Şüphesiz bunların hepsi Kuran-ı Kerim’de mevcut olmasına rağmen hiç kimse bunların farkında değildi. Allah da bu bilgilerin hiçbirini başkalarına vermeyip Vadedilen Mesih’e^{as} verdi. Allah ona bu bilgileri dünyanın Kuran’a sırt çevirmiş olduğu bir dönemde verdi. Sonuç olarak bu bilgiler Kuran-ı Kerim’de mevcut olmasına rağmen dünya onların farkında değildi ve Allah onları açıklamak için Vadedilen Mesih’i^{as} seçti. Bundan dolayı bunlar onun hizmetleri sayılacaktır.

Ben onun on beş hizmetinden bahsettim. Ancak bu, onun hizmetlerinin bunlarla sınırlı olduğu manasına gelmez. Onun yaptıkları çok geniş kapsamlıdır. Ben burada usulen bazı şeylerden bahsettim ve onların da bazılarını seçmek zorunda kaldım. Onun bütün hizmetleri ayrıntılı bir şekilde kaleme alınrsa, sayısı binlere ulaşır. Bence eğer birisi bunları bir kitap şeklinde derlese Vadedilen Mesih’in^{as} Berahin-i Ahmediye’de bildirdiği isteği yerine getirmiş olur. O, bu eserde, İslam’ın üç yüz güzelliğini yazmak istiyordu. Vadedilen Mesih^{as} farklı kitaplarında bu sözü yerine getirdi, hatta o, eserlerinde İslamiyet’in üç yüzden fazla güzelliğini beyan etmiştir ve ben bunu ispatlamaya hazırım.

Ve ahiru dağvana anil hamdi lillahi Rabbil alemin.